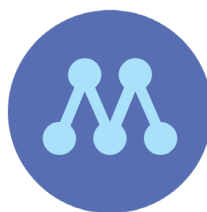

Gemensamt ansvar för framtidens Örebro

Kommunledningen i Örebros övergripande strategier
och budget för 2023 med plan för 2024-2026

Innehållsförteckning

Gemensamt ansvar för framtidens Örebro	2
Så styr vi Örebro	3
Lärande, utbildning och arbetsmarknad.....	5
Ett tryggt Örebro genom hela livet.....	7
Ett hållbart och växande Örebro.....	8
Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur.....	10
Sammanställning av målformuleringar	11
Ägardirektiv för de kommunägda bolagen	13
Förutsättningar för budget- och planperioden 2023–2026.....	27

Bilaga 1 Driftbudgetförändringar

Bilaga 2 Investeringsprogram

Bilaga 3 Taxa för avfall

Bilaga 4 Taxa för vatten och avlopp

Bilaga 5 Markupplåtelse-taxa

Bilaga 6 Taxa för färd- och parkeringstillstånd"

Bilaga 7 Parkeringsavgifter Conventumgaraget

Bilaga 8 Taxor bygglov, strandskyddsdispens, nybyggnadskarta, utstakning och viss tillsyn mm.

Bilaga 9 Plantaxa

Bilaga 10 Taxa för kommunens offentliga kontroll inom livsmedelsområdet.

Bilaga 11 Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen.

Bilaga 12 Taxa för tillsyn och prövning av tobak, tobaksfria nikotinprodukter och andra liknande produkter

Gemensamt ansvar för framtidens Örebro

Örebro är en fantastisk kommun att bo, leva och verka i. Här vill företag etablera sig och växa. Här finns ett pulserande stadsliv, levande landsbygd och en handel som återhämtar sig snabbare än i övriga Sverige efter pandemin. Nöjeslivet blomstrar och mässor och stora konferenser förläggs här.

Vi har tusentals anställda som varje dag går till sina jobb inom kommunen för att utföra välfärdstjänster av hög kvalitet. Kvinnor och män med stor yrkeskompetens och erfarenhet bidrar till att göra våra verksamheter till de trygga och säkra miljöer de är för så många.

Samtidigt är utmaningarna och orosmolnen stora.

Örebro har länge haft alldeles för många elever som inte når målen i skolan. Otryggheten som många upplever i kommunen tar sig många uttryck. Handeln och bruket av narkotika i kombination med grov brottslighet skapar stora problem i delar av kommunen. Dessutom lever allt för många i relationer där våld och hot är en del av vardagen. Växande klyftor mellan människor och mellan olika delar i kommunen leder till att sammanhållning och gemenskap brister.

Örebro är också en del av världen och i en orolig omvärld, med krig i vår närhet och en begynnande lågkonjunktur drabbas kommunen och vi som finns här både ekonomiskt och säkerhetsmässigt. Ränteökningar och inflation gör att den reala skattetillväxten minskar och kostnader för investeringar stiger snabbt. Säkerhetsläget gör också att kommunens beredskap och förmåga, samt roll i totalförsvaret, behöver stärkas.

Dessutom ser vi hur effekterna av klimatförändringarna också på allvar påverkar kommunen. Planer och beredskap för extrema väderhändelser påverkar kommunens arbete och planering i hög grad.

Med vetskap om att möjligheterna att hantera de utmaningar vi står inför kräver både handlingskraft och mod har Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet bildat en kommunledning efter valet 2022. I och med denna budget presenterar vi de mål som vi vill ska vara styrande för Örebro kommun kommande mandatperiod, samt de uppdrag och inriktningar vi ger till nämnderna och bolagens styrelser för 2023.

Vi är överens om att styra kommunen genom en ekonomiskt tuff tid med både kostnadskontroll och medvetenhet om att prioritera de behov som är störst. Vi vill ta krafttag för att alla barn ska klara målen i skolan, för att tryggheten i Örebro ska öka och att vi fortsätta utveckla Örebro med klimatet och tillväxten i fokus.

Örebro kommun står starkt inför de tuffa år som väntar.

John Johansson
Socialdemokraterna

Anders Åhrlin
Moderaterna

Jimmy Nordengren
Centerpartiet

Så styr vi Örebro

Styrning och ledning

Övergripande strategier och budget (ÖSB) är det övergripande och överordnade styrdokumentet för kommunens nämnder och styrelser. ÖSB beskriver den politiska ambitionen för innevarande mandatperiod.

Kommunfullmäktige anger här strategiska mål för mandatperioden. Dessa mål är långsiktiga men omprövas inför varje nytt budgetår. Utöver de strategiska målen finns det ett antal riktade uppdrag till nämnder och styrelser. Dessa ska, om inte annat anges, påbörjas under budgetåret och redovisas i samband med nämndernas/bolagens årsberättelse/årsredovisning i enlighet med särskilda anvisningar från kommunstyrelsen. Övriga kommunala styrdokument som program, strategier, policys och liknande är underordnade målen i ÖSB.

Uppdragen i ÖSB 2023 ska läsas som uppdragsinriktningar vars inledning ska påbörjas under året, men varje uppdrag ska prövas av ansvarig nämnd i dialog med rotelansvarigt kommunalråd som utifrån sin roll i kommunstyrelsen har ett budgetuppföljningsansvar för helheten.

God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i all sin verksamhet. Vad god ekonomisk hushållning är behöver utgå från den egna situationen och de egna förutsättningarna för ekonomi och verksamhet. Kommunallagen anger vidare att budgeten ska innehålla finansiella och verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH-mål). Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska delårsrapportens (delår 2) och årsredovisningens förvaltningsberättelser innehålla en utvärdering om målen av betydelse för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. För Örebro kommun utgörs GEH-målen av samtliga finansiella mål samt ett urval av de strategiska målen. Vilka strategiska mål som utgör våra GEH-mål framgår av tabell 1 på sidan 11.

På övergripande nivå bedöms GEH-målen vara uppfyllda när följande resultat uppnåtts:

- minst tre av fyra finansiella mål är uppfyllda samt
- minst 70 procent av de nämnd- och bolagsmål som är relaterade till de verksamhetsmässiga GEH-målen är uppfyllda.

De fyra finansiella målen är

- Verksamhetens resultat ska uppgå till minst 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunens egna investeringar i skattefinansierad verksamhet ska ha en självfinansieringsgrad på minst 100 procent.
- Koncernens investeringar i skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsinvesteringar, ska uppgå till max 14 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunens soliditet ska uppgå till minst 50 procent, inklusive pensionsförpliktelser men exklusive internbankens påverkan.

Nämndernas och bolagsstyrelsernas uppdrag

Varje nämnd ansvarar för, förutom att säkra sitt grunduppdrag, att bidra till utveckling inom de utpekade strategiska målen – se sammanställning av de strategiska målen och vilka mål som appliceras på vilka nämnder. Bolagen får i uppdrag att göra en bedömning av vilka strategiska mål de kan bidra till. Nämnder och styrelser formulerar därefter egna nämndmål/bolagsmål för de strategiska mål som nämnden/bolaget är berörda av. Dessa utgår från reglemente, nulägesanalys och uppdragen. Slutligen beslutar nämnden/styrelsen vilka mätbara indikatorer som ska vara kopplade till respektive nämndmål/bolagsmål. När målen fastställs ska det tydliggöras nivåer för måluppfyllelse. Uppdragen ska vara påbörjade under 2023.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp och analysera, i förhållande till de mål som beslutats, vad som åstadkommit och varför. Rapporteringen ska ange om målen är uppfyllda eller ej samt bestå av analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar och fördjupar utfallet i förhållande till uppsatta mål. Rapporteringen sker främst i form av nulägesöversikt, delårsrapporter och årsberättelse, men kan även komma att ske i annan form.

Nämnden är ansvarig för den verksamhet som bedrivs och att de resurser som kommunfullmäktige tilldelat i budgeten används på så sätt att målen för verksamheten uppnås. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning. Nämnder och helägda bolag har, utöver vad som anges i anvisningar från kommunstyrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera kommunstyrelsen om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.

Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

Utgångspunkten i Örebro kommun är att kommunen är till för medborgaren. All verksamhet ska utgå ifrån medborgarnas behov och inte från hur kommunen är organiserad. Den kommunala servicen ska präglas av ett gott och värdigt bemötande, med en rättssäker och trygg myndighetsutövning. Principen om barns bästa ska alltid gälla. För att det här ska vara möjligt krävs skickliga medarbetare och modiga chefer. Örebro kommun ska arbeta för en hållbar samhällsutveckling ekonomiskt, socialt och ekologiskt, med utgångspunkt i FN:s globala hållbarhetsmål. Det innebär att en del av de strategiska målen och uppgifterna i den här budgeten förutom att förbättra den kommunala verksamheten även syftar till att nå de globala hållbarhetsmålen. Kommunala upphandlingar är ett viktigt verktyg i arbetet med en hållbar samhällsutveckling.

Hela Örebro kommun ska leva och växa, både landsbygden och staden.

Strategiska mål

- Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning.
- Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö.

Uppdrag för 2023

- Kommunens krisberedskap och förmåga till krishantering ska stärkas.
- En metod för att arbeta med och följa upp målen i kommunens program för hållbar utveckling ska tas fram.
- Upphandling ska användas som verktyg i arbetet med en hållbar samhällsutveckling.
- Kommunen ska stärka sin grundläggande förmåga till civilt försvar.
- Kommundirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på effektiviseringar som uppgår till 18 miljoner kronor.

Lärande, utbildning och arbetsmarknad

Kommunens förskolor och skolor ska ge varje barn och elev förutsättningar att lyckas. Alla har rätt till en bra start i livet, det ger trygghet och skapar framtidstro.

Elever i dagens skola har olika förutsättningar och utmaningar vilket lärare ska ges möjligheter att bättre möta och arbeta med. I detta arbete ska elevhälsan stärkas för att underlätta lärarnas arbete och för att genom tidiga insatser möta barn och elevers behov. Skolorna i Örebro kommun ska vara trygga platser med fokus på lärande och kunskapsutveckling. Kränkningar eller mobbning ska inte förekomma.

Redan i förskolan läggs grunden till ett gott liv och det tidiga lärandet i förskolan är en viktig del för en god skolgång. För att fler barn ska få ta del av förskolans lek- och lärmiljö behöver arbetet med den uppsökande verksamheten fortsätta.

För de som inte klarar skolan eller på andra sätt hamnar utanför arbetsmarknaden är det centralt med kvalitativa utbildningsinsatser som möjliggör omställning, yrkesutbildning och utbildning för vidare studier. Utbildning är den tydligaste vägen till egenförsörjning och kommunen behöver en vuxenutbildning som motsvarar invånarnas behov. En viktig del i detta är SFI-verksamheten som i större utsträckning ska se till att elever ges språkliga förutsättningar för vidare insatser och utbildning som i längden leder till egenförsörjning. Antalet personer som idag befinner sig utanför arbetsmarknaden ska minska. Genom att vidareutveckla våra insatser kan vi se till att bättre möta upp arbetsmarknadens krav och kommuninvånarnas behov.

Strategiska mål

- Alla elever ska nå kunskapsmålen i skolan.
- Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero.
- Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling.
- Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning.
- Antal och andel personer som är beroende av långvarigt försörjningsstöd ska minska.

Uppdrag för 2023 till förskola, grundskola och gymnasieskola

- Stärk och systematisera det uppsökande arbetet för att få fler barn till förskolan.
- Kartlägga kompetensen hos kommunens förskolor och skolor avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och NPF-säkra verksamheterna för att nå likvärdighet.
- Förbättra möjligheten till språkutveckling för barn i förskolan med rätt till teckenspråk.
- Resursfördelningsmodellen ska revideras och viktas så att kunskapsresultaten ökar, skolsegregationen minskar och förutsättningarna för att bedriva en god skolverksamhet för barn och elever i hela Örebro kommun ökar.
- Påbörja en utfasning av pedagogisk omsorg i syfte att avveckla verksamheten till år 2024.
- Ta fram arbetssätt för att resurser ska sättas in tidigt när särskilda behov finns hos ett barn eller elev.
- Varje skola ska ha väl förankrade och tydliga ordningsregler som efterlevs.
- Underlätta för skolverksamheten på landsbygden.

Uppdrag för 2023 till vuxenutbildning och arbetsmarknad

- SFI ska i högre grad kombineras med praktik eller yrkesspår för att möjliggöra snabbare och bättre språkinläring samt en snabbare väg till jobb och studier för nyanlända.
- Utöka antalet platser och bredda inriktningarna inom yrkesutbildningen för att klara Örebros framtida kompetensförsörjning och minska försörjningsstödsberoendet.

- Anpassa SFI-undervisningen i högre grad efter dagens elevunderlag så att fler får tillgång till SFI och klarar kursmålen.
- Inför tydligare krav på aktivitet eller studier för personer som erhåller långvarigt försörjningsstöd.
- Nogsamt följa upp och utvärdera, med syfte att vidareutveckla arbetet med uppsökande verksamhet inom försörjningsstöd.

Ett tryggt Örebro genom hela livet

Örebro kommun ska vara tryggt att leva, bo och verka i genom hela livet. Kommuninvånarna ska känna tillit till samhällets förmåga att möta medborgarnas behov i livets olika skeenden. Det trygghetskapande arbetet ska utgå från hur kommuninvånarna lever och rör sig i samhället.

Tryggheten behöver öka i Örebro, som kommuninvånare ska du känna dig trygg på gator och torg och i det egna hemmet. Kommunens säkerhets- och trygghetsarbete ska ta täten i arbetet för ett tryggt Örebro. Ett tryggt och säkert Örebro är grunden för det demokratiska samhället och möjliggör för fler att arbeta och bo i kommunen. Kommunen ska i ett tidigare skede och i större omfattning arbeta med förebyggande insatser för att motverka social utsatthet.

Som medborgare ska du få den hjälp och det stöd du behöver oavsett i vilken fas i livet du befinner dig. Du ska kunna åldras med värdighet i kommunen där behoven ska få styra äldreomsorgen. Vården och omsorgen i Örebro ska fokusera på att hålla en hög kvalitet oavsett utförare. Personalen ska ha möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet och vara en del i utvecklingen av Örebro kommuns vård och omsorg.

Det ska vara ordning och reda i Örebro kommuns välfärd. Skattemedel ska gå till de områden de är ämnade för oavsett utförare eller verksamhet.

Strategiska mål

- Örebro kommun ska förebygga och motverka utanförskap, psykisk ohälsa och social utsatthet.
- Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet.
- Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun.
- Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden.

Uppdrag för 2023

- Inom Örebro kommuns vård och omsorg samt funktionsstöd ska medarbetarnas arbetsuppgifter renodlas som ett led i att förbättra arbetsmiljön.
- En kommission mot välfärdsbrottslighet med syfte att motverka välfärdsfusk, överutnyttjande av resurser och bristande kvalitet i välfärden ska inrättas.
- Ett narkotikateam ska införas.
- Kommunens säkerhetsavdelning ska stärkas och bli mer operativ i syfte att effektivare samordna trygghetsinsatser.
- En åtgärdsplan ska tas fram för att Vivalla senast år 2027 inte längre ska vara ett särskilt utsatt område.

Ett hållbart och växande Örebro

Örebro ska vara attraktivt för människor att verka, leva och bo i.

Kommunens boende- och närmiljöer ska vara hälsosamma, trygga och säkra samt skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor och sociala sammanhang. Det växande Örebro planeras utifrån ett helhetstänk jordbruksmark ska värnas i så stor utsträckning som möjligt. Arbete och insatser för att bibehålla ett högt Nöjd Kund Index (NKI) gällande bygglovsprocesser är viktigt för Örebros fortsatta utveckling.

Arbetet för en hållbar och god mobilitet i hela kommunen ska fortsätta och Örebro ska utvecklas med god infrastruktur, strategisk planering och i nära dialog med näringslivet. Arbetet med att utveckla Örebros position som ledande logistiknav ska fortsätta. Örebro ska vara en attraktiv gång- och cykelstad med en effektiv kollektivtrafik och fungerande biltrafik.

Örebro kommun ska ta ansvar i klimatfrågan och arbeta med prioriterade åtgärder för att minska klimatbelastningen. Kommunkoncernen ska bli självförsörjande på klimatsmart energi samtidigt som ett aktivt arbete ska ske med fokus på hållbar energianvändning. Det ska även bli enklare för privatpersoner och fastighetsägare att installera solceller.

Att skapa och bevara olika typer av grönområden och tillgängliga naturområden är viktigt för den biologiska mångfalden, men också för att möjliggöra ett attraktivt natur- och friluftsliv för alla.

I Örebro ska kultur- och fritidslivet vara tillgängligt, inkluderande och tryggt. Att skapa mötesplatser och möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid för alla åldrar och skeden i livet har många fördelar. Bland annat gynnas både folkhälsa och integration. Möjlighet till möten, lek, motion och rörelse i hela kommunen är därför en viktig del i utvecklingen, där även civilsamhället har en viktig roll.

Strategiska mål

- I Örebro ska tillgången på bostäder i högre grad överensstämma med efterfrågan både vad gäller fastighetstyp, läge och prisbild.
- Inom och mellan våra stadsdelar behövs fler och mer varierade bostadstyper.
- Örebro kommun ska fortsatt vara attraktivt för företag att växa och etablera sig i.
- Örebro kommunkoncern ska bli 100 procent självförsörjande på klimatsmart energi.
- Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka.
- Öka den biologiska mångfalden och andelen giftfria miljöer.
- Säkra en hållbar vattenförsörjning.

Uppdrag för 2023 för samhällsbyggnad

- Genomföra en utvärdering av hittillsvarande effektresultat av BRT:s etapp 1 inför ställningstagande kring etapp 2.
- Initiera medborgardialog kring framtidens trafik- och infrastrukturlösningar.
- I dialog med ÖBO och privata fastighetsbolag verka för lägenheter som fler har råd att bo i.
- Underlätta klimatsmarta åtgärder och hållbara lösningar inom nybyggnation och befintlig byggnation.
- Genomföra ett kommunövergripande arbete för att underlätta att hitta parkering i Örebro.
- Arbeta för att naturmiljöer blir mer tillgängliga för kommuninvånare.
- Med underhållsplaner som grund fortsätta arbetet för att bättre planera, prioritera och samordna kommunens investeringar.

Uppdrag 2023 för klimat och miljö

- Arbeta fram och prioritera åtgärder för att minska klimatbelastningen utifrån Programmet för hållbar utveckling.
- Utveckla arbetet med att möjliggöra och förenkla för fler privatpersoner och fastighetsägare att installera solceller.
- Ta fram, prioritera och arbeta med åtgärder för att sänka energianvändningen i kommunkoncernen.
- Arbeta för att bevara och restaurera mark- och vattenmiljöer.
- Utveckla arbetet med naturvård och ökad biologisk mångfald genom att ta fram en strategi för naturvård och friluftsliv.

Uppdrag för 2023 för trygghet

- Ett trygghetspaket för centrala Örebro ska tas fram.
- Arbeta för fler trygghetskameror och mer belysning för att skapa trygga stadsmiljöer.

Uppdrag för 2023 för fritid

- Arbetet med att framtidsäkra motionsspåren beträffande belysning, tillgänglighet och trygghet ska fortsätta.
- Lekmiljöer, lekotoper samt vattenlek ska utvecklas i hela kommunen.
- Under 2023 genomföra en utredning kring hur det samlade elit- och breddidrottsstödet, inklusive hyressubventioner, ska utformas. Utredningen ska också beakta frågan kring Eyrafältets utveckling.

Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur

Tillsammans har civilsamhället, näringslivet och det offentliga skapat en attraktiv och pulserande kommun som allt fler vill leva och bo i. Den utvecklingen ska fortsätta.

För att det ska vara möjligt behövs ett välmående näringsliv som bidrar till innovativt tänkande, engagemang och entreprenörskapsanda.

Örebro kommun behöver också ha ett kultur- och föreningsliv som ger utrymme för kreativitet, utveckling och ett socialt sammanhang. Det behövs en bredd i kulturlivet som gör så att människor söker sig hit, både som kulturskapare, entreprenörer och besökare. Här bidrar Kulturkvarteret som mötesplats och nav för skapande likväl som konstbiennalen Open Art och andra aktörer.

Strategiskt mål

- Örebro kommun ska erbjuda ett utvecklande, aktivt och tryggt kultur-, fritids- och föreningsliv oavsett var i kommunen människorna bor eller vilka de är.

Uppdrag för 2023 för näringsliv och tillväxt

- Ett Näringslivsprogram ska utformas i bred dialog med näringslivet i syfte att förenkla företagande och skapa bättre förutsättningar att driva företag.
- Ett näringslivspaket för företagande på landsbygden ska tas fram.
- Kommunikationen och dialogen med näringslivet ska öka i syfte att möta företagarnas behov bättre.

Uppdrag för 2023 för kultur

- En översyn av Kulturkvarterets ekonomi ska genomföras för att säkerställa en budget i balans.
- Open Art får i uppdrag att se över sina samarbetsformer och arbeta för att öka andelen finansiering från andra aktörer.
- Kulturskolan ska ha stor bredd och vara tillgänglig i hela kommunen så att fler barn och unga kan delta.

Uppdrag för 2023 för civilsamhälle och fritid

- Fritidsgårdsverksamheten ska ses över med fokus på tillgänglighet, innehåll, trygghet och målgruppsanpassning.
- LOV Örebro, avgiftsfria lovaktiviteter i hela Örebro kommun, ska utvecklas ihop med civilsamhället.
- Säkra Fritidsbankens finansiering, och se till att den fortsatt bevaras och utvecklas.

Sammanställning av målformuleringar

Tabell 1. Målformuleringar

	Målformulering	Kan kopplas till detta område i PHU*	Dessa mål är GEH-mål
1	Varje nämnd ska ha en budget i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning.	6	
2	Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö som bidrar till ett hållbart arbetsliv.	6	x
3	Alla elever ska nå kunskapsmålen i skolan.	2	x
4	Alla barn och elever ska känna trygghet och studiero.	2	
5	Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling.	1, 2, 3, 6	
6	Kommuninvånare som står utanför arbetsmarknaden ska snabbare komma i egen försörjning.	2	
7	Antal och andel personer som är beroende av långvarigt försörjningsstöd ska minska.	2	x
8	Örebro kommun ska förebygga och motverka utanförskap, psykisk ohälsa och social utsatthet.	1, 2, 3, 4	
9	Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet.	2, 3, 4	x
10	Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun.	1, 4	
11	Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden.	1, 4	
12	I Örebro ska tillgången på bostäder i högre grad överensstämma med efterfrågan både vad gäller fastighetstyp, läge och prisbild.	4	
13	Inom och mellan våra stadsdelar behövs fler och mer varierade bostadstyper.	4	
14	Örebro kommun ska fortsatt vara attraktivt för företag att växa och etablera sig i.	2, 4	x
15	Örebro kommunkoncern ska bli 100 procent självförsörjande på klimatsmart energi.	4, 5	
16	Inom Örebro kommunkoncern ska energiförbrukningen minska och energieffektiviseringen öka.	4, 5	
17	Öka den biologiska mångfalden och andelen giftfria miljöer.	4, 5, 6	
18	Säkra en hållbar vattenförsörjning.	4, 5	
19	Örebro kommun ska erbjuda ett utvecklande, aktivt och tryggt kultur-, fritids- och föreningsliv oavsett var i kommunen människorna bor eller vilka de är.	1, 2, 3, 4	x

*PHU – Program för hållbar utveckling

Målområde 1. Örebro i sin fulla kraft

Målområde 2. Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

Målområde 3. Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

Målområde 4. Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

Målområde 5. Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

Målområde 6. Hållbara och resurseffektiva Örebro

Tabell 2, vilka nämnder som har huvudansvar för vilka mål

Mål	KS	FSKN	GRSKN	GyArN	SN	VON	Funk	Mex	TSN	BMN	KFN	ÖFN
1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3			x	x							x	
4		x	x	x							x	
5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X
6				x	x		x		x			
7				x								
8		x	x	x	x	x	x				x	
9		x	x	x	x	x	x					
10	x	x	x	x	x	x			x	x	x	
11	x		x	x	x						x	
12						x	x			x		
13										x		
14	x							x		x		
15								x	x	x	x	
16	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
17								x	x			
18	x							x	x			
19											x	

KS – Kommunstyrelsen

FSKN – Förskolenämnden

GRSKN – Grundskolenämnden

GyARN – Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

SN – Socialnämnden

VON – Vård- och omsorgsnämnden

Mex – Markplanerings- och exploateringsnämnden

TSN – Tekniska nämnden

BMN – Bygg- och miljönämnden

KFN – Kultur- och fritidsnämnden

ÖFN – Överförmyndarnämnden

Ägardirektiv för de kommunägda bolagen

De kommunägda aktiebolagen är kommunens verktyg för en kvalitativ och effektiv verksamhet inom en rad olika verksamhetsområden. Bolagen ska bidra till en positiv och hållbar utveckling av kommunen för att stärka Örebros attraktivitet.

Bolagen är en del av kommunkoncernen och ska i sin dagliga verksamhet agera utifrån kommunens vision, strategier och mål. Bolagen får i uppdrag att göra en bedömning av vilka strategiska mål de kan bidra till. Formerna för roller och samspel mellan kommunen och bolagen regleras via kommunens bolagspolicy. Bolagens ändamål och uppdrag regleras av bolagsordningen. Bolagen ska sträva efter att genom sin verksamhet uppnå både affärsnytta och samhällsnytta.

Bolagen ska inom ramarna för sina respektive verksamhetsområden och de generella direktiven i ÖSB undersöka om bolaget kan vidta åtgärder som bidrar till arbetet med att effektivisera och stärka kommunkoncernens ekonomi. Bolagen ska ha kontroll på sina framtida kapitalbehov så att god ekonomisk hushållning upprätthålls. Med tanke på rådande omvärldsläget behöver resiliensen i energitjänster och inköp av nödvändiga produkter beaktas för att upprätthålla bolagens kritiska roll i Örebro kommun. Alla bolag ska beakta kommunens program för hållbar utveckling.

Örebro Rådhus AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga och förvalta aktier i Örebro kommuns hel- och delägda aktiebolag, svara för ekonomisk uppföljning av dotterbolagen och förmedla information om dotterbolagens verksamhet till Kommunstyrelsen.

Verksamhet

Örebro Rådhus AB är moderbolag i kommunens bolagskoncern. Bolaget har i uppdrag att utöva samordning och uppföljning av kommunens aktiebolag inom ramen för de budgetdirektiv som fastställs av Kommunfullmäktige.

Örebro Rådhus AB ska aktivt arbeta för att skapa en effektiv bolagsstruktur för kommunens aktiebolag genom att pröva och föreslå förvärv, ändrat ägande och försäljningar av bolag.

Örebro Rådhus AB ska bidra till att arbetet kring hållbar utveckling (socialt, ekonomiskt och miljömässigt) samordnas inom bolagskoncernen.

Ekonomi

Utdelning från Örebro Rådhus AB till kommunen ska uppgå till maximalt 65 miljoner kronor 2023. Om kommunens ekonomi tillåter det kan en del av utdelningen hållas kvar som utdelningsbart kapital i bolaget för att, vid behov, delas ut senare.

Utdelningen från Örebro Rådhus AB kan även helt eller delvis bytas ut mot ränta på villkorade lån. Utdelningen förutsätter att moderbolaget i sin tur får aktieutdelning och/eller koncernbidrag på minst 81 miljoner kronor från dotterbolagen för att – utöver utdelningen till kommunen – finansiera moderbolagets egna kostnader för låneräntor och administration samt, vid behov, omfördela till de dotterbolag som är i behov av kapital av olika anledningar. Utöver ovanstående utdelning kan en del av de reavinster som uppstår i dotterbolagen vid fastighetsförsäljningar delas ut till Örebro Rådhus AB som i sin tur lämnar utdelning till kommunen.

Örebro Rådhus AB får i uppdrag att säkerställa att dialog sker mellan fastighetsbolagen, moderbolaget och kommunen om planeringen av försäljningar och utdelning så att den ekonomiska effekten kommer kommunen till del vid lämpligaste tidpunkt.

ÖrebroBostäder AB

Ändamål

ÖrebroBostäder ska förvalta och utveckla sina befintliga bostadslägenheter inom ramen för lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Bolaget ska fungera som kommunens bostadspolitiska verktyg, aktivt bidra till en god kommunal bostadsförsörjning och vara en garant för en social bostadspolitik i Örebro kommun.

Verksamhet

ÖrebroBostäder ska skapa trivsamma, trygga och attraktiva bostadsområden genom aktiva åtgärder och samarbete med kommunen, föreningsliv och andra organisationer. I sina stora bostadsområden ska bolaget ta ett extra ansvar för att skapa en bra uppväxtmiljö för barn och unga genom att anordna eller medverka i olika typer av ferieverksamheter.

ÖrebroBostäder ska under 2023 fortsätta arbetet med att skaffa sig en beredskap för att kunna bygga nya bostads- och studentlägenheter i enlighet med kommunens intentioner och önskemål för att möta det behov av nya bostäder som befolkningstillväxten i Örebro skapar.

ÖrebroBostäder ska fortsätta sitt uppdrag att skapa arbetstillfällen i sina stora bostadsområden. Detta uppdrag gäller särskilt i de västra stadsdelarna där bolaget ska samverka med sitt dotterbolag Västerporten Fastigheter.

Vid upphandlingar ska bolaget alltid, då så är möjligt, ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro. Kraven ska utformas så att mindre företag inte exkluderas ur upphandlingsprocessen.

ÖrebroBostäder ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga bolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

ÖrebroBostäder ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling med underliggande styrdokument uppfylls. Bolaget är idag självförsörjande till cirka 55 procent vad gäller förnyelsebar el och arbetet ska under 2023 fortsätta att säkerställa att så stor del som möjligt av bolagets elförbrukning sker via förnyelsebara energislag i den mån det sker inom ramen för ekonomisk hållbarhet.

ÖrebroBostäder ska som ett led i "Handslag för Örebro" sträva efter att hitta gemensamma innovativa byggprojekt för att skapa ännu bättre samarbetsklimat i kommunen. Detta som ett led i att visa hur Örebro bygger framgång.

ÖrebroBostäder ska fortsätta bidra till innovationssamarbetet inom koncernen för effektivisering inom energi- och digitaliseringsområdet och en smartare stad med siktet inställt på målet om Klimatneutralitet 2030.

ÖrebroBostäder ska tillsammans med Örebro kommun fortsätta arbetet med att i delar av nyproduktionen på ett affärsmässigt sätt anpassa hyran för att ge fler möjlighet att efterfråga nyproducerade lägenheter och minska bostadssegregationen.

ÖrebroBostäder ska fortsätta vara en aktiv part i utvecklingen av området Tamarinden.

ÖrebroBostäder ska delta i en kommunkoncerngemensam utredning för en mer effektiv och samordnad grönskötsel i hela kommunkoncernen.

ÖrebroBostäder ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi och annan förnyelsebar energi, såväl i produktion som förbrukning.

ÖrebroBostäder ska se över behov och förutsättningar för att inrätta ett konceptboende för personer som är teckenspråkstalande.

ÖrebroBostäder AB ska 2023 fokusera det trygghetskapande arbetet med bas i EST-samverkan och nya samverkansformer med bland annat socialförvaltningen. Syftet är att skapa fler användbara konkreta trygghetsåtgärder och att i samråd med varandra nyttja dessa för största möjliga effekt. Såväl fysiska trygghetsåtgärder som boendesociala insatser ska fokuseras.

Ekonomi

ÖrebroBostäder är ett kommunalt aktiebolag och då gäller Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Den reglerar dels att bolaget ska vara affärsmässigt, dels vissa utdelningsbegränsningar. Affärsmässigheten innebär att avkastningskravet på bolaget ska vara likvärdigt som på den privata marknaden.

ÖrebroBostäder har för sin egen verksamhet i grunden ett resultatkrav på 3,75 procent av bolagets eget kapital, vilket motsvarar cirka 94 miljoner kronor 2023. Bolaget ska nå detta resultat och samtidigt se till att genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Utdelning till Örebro Rådhus AB ska motsvara aktuell statslåneränta plus en procentenhet på tillskjutet aktiekapital på 61 miljoner kronor. Preliminärt motsvarar detta med nuvarande ränteläge en aktieutdelning på cirka 1,5 miljoner kronor. Utöver denna utdelning ska ÖrebroBostäder även dela ut 33 miljoner kronor till Örebro kommun, via Örebro Rådhus AB, för att finansiera åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning i bolagets stora bostadsområden eller som tillgodoser bostadsbehov för personer där kommunen har ett särskilt ansvar.

ÖrebroBostäder ska redovisa analysen av den nya renoveringsstrategins påverkan på bolagets framtida kapitalbehov.

En del av fastighetsbeståndet kan, om det är affärsmässigt motiverat, avyttras för att säkerställa god ekonomi över tid och frigöra kapital för finansiering av underhåll, renoveringar och nyinvesteringar.

ÖrebroBostäder ska fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar 5 procent på bolagens egna kapital.

ÖBO Omsorgsfastigheter

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta och uppföra fastigheter för att tillgodose Örebro kommuns behov av omsorgsboenden för äldre och gruppboenden för personer med funktionsnedsättning. Bolaget ska främja tillgången på goda bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning inom ramen för kommunens bostadspolitiska intentioner.

Verksamhet och ekonomi

Bolaget ska under året genomföra normalt fastighetsunderhåll på en nivå som säkerställer bra standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

ÖBO Omsorgsfastigheter tar tillsammans med kommunen fram förslag på förändrat arbetssätt för att på ett bättre sätt kunna utveckla och bygga yteffektiva, rationella och kostnadseffektiva fastigheter i syfte att hålla nere kostnader med fortsatt hög boendekvalitet.

Resultatkravet på ÖBO Omsorgsfastigheter ska fastställas av ÖrebroBostäder AB.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling och underliggande styrdokument uppfylls.

ÖBO Omsorgsfastigheter ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi, såväl i produktion som förbrukning.

Västerporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga, förvalta, utveckla och överlåta fastigheter för att tillgodose behovet av affärs- och verksamhetslokaler i Örebros västra stadsdelar för kommunen, näringslivet och nyföretagare. Bolaget ska i samverkan med Örebro kommun och andra aktörer bidra till att fler arbetstillfällen skapas i de västra stadsdelarna samt att människorna som bor där blir aktiva i utvecklingen av sina närområden.

Verksamhet

Västerporten Fastigheters verksamhet ska i första hand inriktas på de västra stadsdelarna för att möjliggöra ett småskaligt arbetssätt nära medborgarna.

Västerporten Fastigheter ska genom förvaltning och utveckling av affärs- och verksamhetslokaler komplettera och stärka de åtgärder som Örebro kommun och ÖrebroBostäder genomför i Vivallaområdet inom ramen för kommunens övergripande program för stadsdelsutveckling.

Västerporten Fastigheter ska aktivt verka för att stärka attraktivitet och miljöer i de västra stadsdelarna och bidra till en ökad social sammanhållning i områdena. Västerporten Fastigheter ska aktivt medverka i de särskilda sysselsättningsprojekt som kommunen genomför för människor som är långtidsarbetslösa. Bolagets medverkan i dessa projekt ska ske genom utveckling av lokaler för nyföretagare, tillhandahållande av praktikplatser samt genomförande av sociala upphandlingar.

Västerporten Fastigheter ska sträva efter att under 2023 skapa nya affärslokaler, nya lokaler för nyföretagare och nya mötesplatser i området Vivalla-Boglundsängen.

Bolaget ska pröva möjligheten att uppföra nya kontors- och verksamhetslokaler i Vivalla och i de västra stadsdelarna samt verka för nya industrilokaler i Vivalla Företagsby för externa hyresgäster och kommunala förvaltningar.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling och underliggande styrdokument uppfylls.

Västerporten Fastigheter ska användas mer aktivt för att skapa jobb i Örebros västra stadsdelar.

Västerporten Fastigheter ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi, såväl i produktion som förbrukning

Ekonomi

Västerporten Fastigheter ska sträva efter ett ekonomiskt resultat som ger utrymme för att långsiktigt bibehålla och värdesäkra sitt aktiekapital. Detta relativt låga resultatkrav om 5 procent innebär att bolaget inte ska lämna någon aktieutdelning till moderbolaget.

Västerporten Fastigheters verksamhet ska baseras både på affärsmässighet och samhällsnytta. Bolaget ska i ökad grad prioritera de investeringsobjekt och uthyrningar som ger god samhällsnytta, även om vissa av dessa objekt inte blir ekonomiskt lönsamma på kort sikt. De förluster som kan komma att uppstå på enskilda objekt ska bolaget varje år kunna finansiera inom ramen för de vinster som redovisas för övriga fastighetsobjekt.

ÖBO Husaren AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att äga och förvalta sådana fastigheter som huvudsakligen nyttjas av ÖrebroBostäder AB.

Verksamhet och ekonomi

ÖBO Husaren ska fortsätta att förvalta och utveckla ÖrebroBostäders egna verksamhetslokaler. ÖrebroBostäder har ett avkastningskrav på ÖBO Husaren på 5 procent på bolagets egna kapital. ÖBO Husaren AB ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi, såväl i produktion som förbrukning.

ÖBO Holding AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att i fastighetsbolag på uppdrag av ÖrebroBostäder AB förvärva, sälja, äga och förvalta aktier och andelar.

Verksamhet

Förvaltning av aktier i helägda och delägda bolag.

Örebroporten Fastigheter AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att inom ramen för en allmänt inriktad och kompetensnlig kommunal näringspolitik komplettera marknadsens utbud av lokaler för näringsverksamhet genom att förvärva, äga, förvalta, utveckla, överlåta eller upplåta fastigheter samt att genom information och marknadsföring lämna näringslivet en god service i frågor om mark- och lokalutnyttjande i kommunen. Vidare ska bolaget på uppdrag av kommunen förvärva, äga, förvalta, utveckla och upplåta fastigheter för kommunens egen verksamhet.

Verksamhet

Örebroporten ska förvalta och utveckla näringsfastigheter i samarbete med näringslivet i Örebro som komplement när marknaden inte kan tillgodose lokalbehoven. Örebroporten ska förvalta och utveckla idrotts-, kultur-, kongress-, utbildnings- och kontorsfastigheter på uppdrag av Örebro kommun. Bolaget ska fungera som kommunens verktyg för utveckling och omställning av kommunala fastigheter.

Örebroporten ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi och miljösynpunkt och medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling med underliggande styrdokument uppfylls. Örebroporten ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi, såväl i produktion som förbrukning.

Örebroporten Fastigheter AB ska under år 2023:

Bidra i arbetet med att utreda Svampens framtida användning och förbereda förvärv av Svampen.

Förbereda avveckling av Svampenterminalen och utreda möjlig utveckling av området.

Fortsätta arbetet med att utveckla Conventum på ett sätt som säkerställer att anläggningen fortsatt är konkurrenskraftig.

Fortsätta arbetet med en strategisk utvecklingsplan och utreda förutsättningarna för ett gemensamt offentligt och privat ägande för elitidrottsområdet på Eyrafältet.

Medverka till att utveckla Airport City.

Medverka till utveckling av Gustavsvik Resorts.

Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro. Örebroporten ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga fastighetsbolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Örebroporten ska fortsätta bidra till innovationssamarbetet inom koncernen för effektivisering inom energi- och digitaliseringsområdet och en smartare stad med siktet inställt på målet om Klimatneutralitet 2030.

Bolaget ska delta i en kommunkoncerngemensam utredning för en mer effektiv och samordnad grönskötsel i hela kommunkoncernen.

Ekonomi

Örebroporten har för sin egen verksamhet ett resultatkrav på minst 3 procent av bolagets eget kapital, vilket motsvarar cirka 29 miljoner kronor. Inom denna resultatnivå ska bolaget under året genomföra fastighetsunderhåll som säkerställer god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Utdelningen till Örebro Rådhus AB från Örebroporten ska uppgå totalt till 22 miljoner kronor inklusive eventuella utdelningar från dotterbolagen.

Örebroporten ska verka för att avyttra delar av beståndet, om det är affärsmässigt och verksamhetsmässigt motiverat, för att med en återhållsam låneskuldstillväxt kunna genomföra underhåll, renoveringar och nyinvesteringar.

Örebroporten ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 procent på bolagens egna kapital.

Örebroporten Förvaltning AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att i fastighetsbolag på uppdrag av Örebroporten Fastigheter AB förvärva, sälja, äga och förvalta aktier och andelar.

Verksamhet

Förvaltning av aktier i helägda och delägda bolag.

Örebroporten Holding AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att i fastighetsbolag på uppdrag av Örebroporten Fastigheter AB förvärva, sälja, äga och förvalta aktier och andelar.

Verksamhet

Förvaltning av aktier i helägda och delägda bolag.

Mariebergs utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att utveckla området för södra Marieberg i Örebro, främst genom ägande, förvaltning, utveckling och eventuell försäljning av hela eller delar av fastigheten Örebro Rävgräva 1:52, vilken bedöms vara en nyckelfastighet för fortsatt gynnsam utveckling av området både vad gäller geografisk placering, attraktion och kommunikationer.

Verksamhet

Mariebergs utveckling AB ska under 2022 fortsätta att tillsammans med övriga ägare ge förslag på och upprätta nya verksamheter som utvecklar Mariebergsområdet till gagn både för kommuninvånarna och attraherar nya besökare till Örebro. En försäljningsprocess pågår med syfte att Örebroporten under 2023 ska sälja sina aktier i bolaget.

Gustavsviks Utvecklingsbolag AB

Ändamål

Aktiebolaget har till föremål för sin verksamhet att utveckla och projektera mark, fastigheter och byggnation, bistå vid försäljning av fastigheter och idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Gustavsviks Utvecklingsbolag ska under 2023 fortsätta förvärva mark enligt option för exploatering av kontor, bostäder, verksamheter och parkering i Gustavsvikområdet.

Gustavsvik Resorts AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att driva och utveckla fritids- och turistanläggningar med hög attraktionskraft, erbjuda tjänster för alla målgrupper bland både örebroare och turister, bedriva verksamheten inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Verksamhet

Gustavsvik Resorts ska utveckla verksamheten enligt den nya affärsplanen.

Gustavsvik Resorts ska säkerställa att verksamheten bedrivs inom ramen för en långsiktigt hållbar utveckling utifrån både ekologisk, ekonomisk och social dimension.

Gustavsvik Resorts ska fortsätta arbetet med att attrahera nya gäster och skapa hög kundnöjdhet hos såväl nya som gamla gäster.

Ekonomi

Utdelning skall ske med försiktighet och vara rimlig över tiden och max uppgå till 25 procent av årets vinst.

Törsjö Logistik AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att genom detaljplanläggning och andra åtgärder utveckla fastigheten Örebro Törsjö 13:2 och eventuellt intilliggande fast egendom så att fastigheterna i huvudsak kan användas för logistiklokaler, med inriktning särskilt på sådan logistik som kräver tillgång till järnvägsspår.

Verksamhet

Törsjö Logistik ska fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsområdet för järnvägsnära logistik.

Futurum Fastigheter i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att förvärva, äga, upplåta, utveckla och överlåta fastigheter för att i första hand tillgodose Örebro kommuns behov av lokaler och anläggningar för verksamheter inom barn och utbildning, social verksamhet samt motion och rekreation.

Verksamhet

Futurum Fastigheter i Örebro AB (Futurum) ska i samverkan med kommunen, föreningar och andra organisationer sträva efter att skapa en god uppväxtmiljö för barn och unga. Som ett led i detta ska Futurum under 2023 bland annat genomföra och färdigställa ny- och/eller ombyggnationer av kommunen beslutade projekt.

Futurum ska i samarbete med Örebro kommun genomföra den reinvesteringsplan som är framtagen som säkerställer att alla skolor och förskolor har en god standard och vistelsemiljö för barn och vuxna.

Futurum ska under 2023 fortsätta sitt samarbete med andra aktörer i syfte att hitta jobb till människor som står utanför arbetsmarknaden. Detta arbete ska dels inriktas på att hitta jobb i samband med upphandlingar som genomförs, dels genom att se om Futurum kan rekrytera kompetens till den egna förvaltningen. Vid upphandlingar av byggnadsentreprenader ska bolaget sträva efter att ställa krav som möjliggör till exempel anställningar, praktik och utbildningsinsatser av personer som står utanför arbetsmarknaden i Örebro.

Futurum ska fortsätta att vidta åtgärder för att skapa långsiktigt hållbara fastigheter ur energi- och miljösynpunkt och att medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling med underliggande styrdokument uppfylls. Futurum ska kartlägga möjligheterna att bidra till ökad andel solenergi, såväl i produktion som förbrukning.

Futurum ska när så är lämpligt öka samverkan med kommunen och kommunens övriga bolag genom medverkan i gemensamma upphandlingar.

Futurum ska tillsammans med verksamheten fortsätta utveckla konceptskola.

Futurum ska i samförstånd med lokalförsojningsavdelningen och verksamheten beakta arbete med trygghetsskapande åtgärder i samband med ombyggnation och nybyggnation.

Futurum ska fortsätta bidra till innovationssamarbetet inom koncernen för effektivisering inom energi- och digitaliseringsområdet och en smartare stad med siktet inställt på målet om Klimatneutralitet 2030.

Futurum ska delta i en kommunkoncerngemensam utredning för en mer effektiv och samordnad grönskötsel i hela kommunkoncernen.

Ekonomi

Futurum har ett resultatkrav på sin verksamhet motsvarande 5 procent av bolagets eget kapital, vilket motsvarar cirka 30 mnkr. Bolagets soliditet får inte understiga 10 procent. Futurum ska inom angiven resultatnivå finansiera löpande fastighetsunderhåll och reinvesteringar för att säkerställa god standard och långsiktigt goda marknadsvärden på fastigheterna.

Utdelning till Örebro Rådhus AB från Futurum ska uppgå till 25 miljoner.

Futurum ska verka för att avyttra delar av beståndet, om det är affärsmässigt och verksamhetsmässigt motiverat, för att kunna genomföra underhåll, renoveringar och nyinvesteringar samtidigt som låneskulden minskas. Avyttringen ska inte avse fastigheter som används inom kommunkoncernens verksamheter.

Örebrokompaniet AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att bedriva marknadsföring av Örebro, främja privat- och affärsturism i Örebro och bedriva turismverksamhet.

Verksamhet och ekonomi

Örebrokompaniet ska varumärkesbygga och lyfta fram Örebros attraktionsvärden gentemot inflyttning, etablering, kompetensförsörjning och turism. Arbetet ska ske i samverkan med näringslivet och andra aktörer som Örebro universitet och Region Örebro län.

Örebrokompaniet ska fortsätta med att utveckla befintliga och värva nya evenemang. Bolaget ska verka för att tillsammans med annan arrangör arrangera evenemang som förstärker stadens varumärke. Bolaget ska fokusera på evenemang som är tillgängliga för alla örebroare samt verka för fler attraktiva evenemang utanför stadskärnan.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling och underliggande styrdokument uppfylls.

Örebrokompaniet ska fortsätta utveckla samarbetet med externa finansiärer såsom andra offentliga aktörer, föreningsliv och det privata näringslivet.

Under 2023 ska Örebrokompaniet utveckla arbetet med det samlade platsvarumärket Örebro.

Under 2023 fortsätta samverka med de verksamheter som är helt eller delvis skattefinansierade och har angränsande uppdrag i syfte att tillsammans bli mer kostnadseffektiva.

Örebrokompaniet har i uppdrag att tillgängliggöra Örebro slott för invånare och besökare, bland annat genom bedriva visningsverksamhet och vidareuthyrning av lokaler i samarbete med externa parter.

Skriva avtal om marknadsföringsstöd med Örebros elitidrottslag.

Örebrokompaniet ska minst redovisa ett nollresultat 2023.

Örebro Parkering AB

Ändamål

Bolagets syfte är att tillhandahålla och utveckla attraktiva och ändamålsenliga parkeringsanläggningar inom kvartersmark och en väl fungerande parkeringsövervakning i sådana anläggningar för att skapa tillgänglighet och trafiksäkerhet i Örebros innerstad och för att främja bostadsbyggandet och möjligheten till pendling i kommunen.

Verksamhet

I samråd med Teknik- och serviceförvaltningen samt Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen, baserat på kommunens parkeringsriktlinjer, utreda förutsättningarna för att uppföra eller hyra parkeringsanläggningar på kvartersmark för personbilar i strategiska lägen och därefter underställa förslag till Kommunfullmäktige för beslut om finansiering i form av låneram och eventuell ytterligare kapitalisering av bolaget.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling och underliggande styrdokument uppfylls.

I egen regi eller genom anlitat utförare, bedriva avgiftsbelagd personbilsparkering och ansvara för parkeringsövervakning på kvartersmark i parkeringsanläggningar som ägs eller hyrs av bolaget.

Bolaget ska bidra till den ekologiska och sociala hållbarheten genom att beakta följande målsättningar vid bedrivandet av verksamheten:

- Styra mot mer hållbara transporter.
- Anlägga parkeringshus med hållbara metoder, i hållbara material, med gröna tak och solpaneler.
- Öka tillgången på bil- och cykelpooler.
- Erbjud vädskyddade cykelparkeringar.
- Med hjälp av samnyttjande minska det totala bilplatsbehovet.
- Erbjud laddmöjligheter för elfordon.
- Utnyttja mark effektivare, så möjlighet ges att bygga tätare och grönare.
- Utforma parkeringsanläggningarna så att det upplevs tryggt och säkert att vistas där.
- Bidra till kvinnor och mäns lika möjligheter att välja färdväg.
- Genom olika arbetsmarknadsinsatser bidra till att minska utanförskapet i samhället.

Ekonomi

Örebro Parkering AB ska successivt nå en långsiktigt hållbar lönsamhetsnivå och soliditet som är tillräcklig för att säkra bolagets förnyelse och tillväxt. Bolagets direktavkastning utifrån bokfört värde ska långsiktigt uppgå till 5 procent. Med direktavkastning avses driftsnetto delat med bokförda värden.

Bolaget ska upprätta en långsiktig ekonomisk plan som bygger på efterfrågan och ägarens avkastningskrav, vilket kan ligga till grund för beslut om framtida investeringar.

Länsmusiken i Örebro AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att erbjuda invånare i Örebro kommun och Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet samt vara en resurs för övrig musikverksamhet inom kommunen och länet. För att uppfylla ändamålet och i syfte att stärka orkesterns varumärke samt för att marknadsföra Örebro kommun och län kan bolagets orkester även genomföra musikturnéer utanför Örebro län och utomlands. Musikverksamheten skall till övervägande del produceras av en egen fast ensemble.

Verksamhet

Konserthuset erbjuder stora möjligheter till breddad verksamhet. Länsmusiken ska ta till vara den möjligheten och utveckla samverkan med Örebros övriga kulturella verksamheter samt med andra producenter och arrangörer av professionell musikverksamhet.

Länsmusiken ska genom nationella och internationella turnéer med Svenska Kammarorkestern bidra till att marknadsföra Örebro kommun och Örebro län och därmed öka kommunens och regionens attraktionskraft.

Länsmusiken ska utgöra en del av Kulturkvarterets verksamhet.

Bolaget ska medverka till att målen i kommunens program för hållbar utveckling och underliggande styrdokument uppfylls.

Ekonomi

Länsmusiken ska säkerställa minst ett nollresultat för 2023.

KumBro Utveckling AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att äga, förvärva och utveckla gemensamma bolag för Örebro och Kumla kommuner inom området energi och teknisk försörjning samt att utveckla nya samarbetsformer och projekt mellan de två kommunerna inom energi och teknisk försörjning.

Verksamhet

KumBro Utveckling ska fungera som en katalysator och skapa möjligheter för nya samarbetsprojekt mellan ägarkommunerna samt sträva efter ett tätt och öppet samarbete med näringslivet, regionen och övriga kommuner i länet.

KumBro Utveckling ska genom verksamheten i sina dotterbolag minska negativ miljöpåverkan och skapa fler arbetstillfällen inom den gröna näringen samt därmed stärka ägarkommunernas möjligheter att bli attraktiva och hållbara kommuner.

KumBro Utveckling ska tillsammans med sina dotterbolag medverka till att målen i ägarnas program för hållbar utveckling och miljöprogram uppfylls.

Ekonomi

KumBro Utvecklings resultatkrav är minst ett nollresultat för koncernen 2023. Moderbolaget ska i sin tur fastställa avkastningskrav på sina dotterbolag som normalt motsvarar minst 5 procent på bolagens eget kapital, dock 2 procent för KumBro Vind AB. Bolagets styrelse bedömer möjligheten till vinstutdelning vid bokslutet. Disponibla vinstmedel ska fördelas mellan ägarkommunerna i förhållande till sitt aktieinnehav.

KumBro Stadsnät AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att skapa ett öppet och operatörsoberoende bredbandsnät i Örebro och Kumla kommuner för anslutning av kommunernas förvaltningar som även ger möjlighet för anslutning av alla företag, hushåll och andra organisationer i Örebro och Kumla kommuner.

Verksamhet

KumBro Stadsnät ska under 2023 fortsätta att genomföra utbyggnad av bredbandsnätet i tätorter och på landsbygden i både Örebro och Kumla kommuner. Bolaget ska även bidra med kunskap vid ägarkommunernas strategiska vägval vad gäller utbyggnad av fiberinfrastrukturen för att möjliggöra måluppfyllelse av den digitala agendan.

KumBro Stadsnät har rollen att samordna bredbandsutbyggnaden på landsbygden samt vara ägarnas representant och föra ägarnas talan i samtal, samverkan och utbyggnad tillsammans med marknadens aktörer på landsbygden.

KumBro Stadsnät ska fortsätta utveckla samarbetet med andra bredbandsaktörer. Under 2023 ska bolaget arbeta med att öka användningen av bredbandsnätet med hjälp av flera kvalitativa tjänster och teknikslag.

KumBro Stadsnät ska fortsätta bidra till och stödja utvecklingen av WiFi-anläggningar i ägarkommunerna.

KumBro Stadsnät ska etablera flera mötesplatser för det nationella och lokala kommunikationsbehovet.

KumBro Stadsnät ska utveckla sensornätet för att möjliggöra insamling av information från energisnåla sensorer.

KumBro Stadsnät ska tillsammans med delägarna utveckla NODENA för att möjliggöra nationella fiberaffärer på bolagets lokala marknad.

KumBro Vind AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål för sin verksamhet att planera, projektera och äga vindkraftverk, upphandla och producera vindkraft för energiförsörjning i Sverige, främst i Örebro län, i första hand inom Örebro och Kumla kommuner, att sälja elkraft (egenproducerad eller inköpt på börs) samt svara för administration och kompetens kring vindkraft i det egna bolaget och dess ägare.

Verksamhet

KumBro Vind ska fortsätta arbetet med att optimera och anpassa produktionskapaciteten efter kundernas nuvarande och framtida energibehov. Under 2023 ska produktionen uppgå till 96 GWh. KumBro Vinds ekonomi ska säkras på sikt. KumBro Vind ska stödja de kommunala bolagens utveckling av egenproducerad solenergi.

KumBro Vind ska i samarbete med ägarkommunerna etablera fler laddplatser för elbilar.

Biogasbolaget i Mellansverige AB

Ändamål

Bolaget ska äga och driva en anläggning för framställning av biogas, äga fast egendom samt idka därmed förenlig verksamhet.

Verksamhet

Biogasbolaget i Mellansverige ägs till 40 procent av Örebro kommun genom KumBro utveckling AB, övriga delägare är Karlskoga kommun genom Karlskoga Energi & Miljö AB och Kumla kommun genom KumBro Utveckling AB. Budgetdirektiven här avser Örebro kommuns intention med att äga bolaget och är inte, för ägarkretsen, gemensamma direktiv.

Biogasbolaget i Mellansveriges ska ha en leveranskapacitet på 48 GWh under 2023. I bolaget pågår ett kontinuerligt optimeringsarbete för att ha en stabil hög produktionskapacitet till lägsta möjliga kostnad, för 2023 är målet att producera 43 GWh.

Biogasbolaget i Mellansverige ska i samverkan med andra aktörer främst positionera biogasen som fordonsbränsle för kollektivtrafik.

Vätternvatten AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att, inom ramen för den kommunala likställighetsprincipen, på ett långsiktigt, socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt ansvara för och främja en god vattenförsörjning till Hallsberg kommun, Kumla kommun, Lekeberg kommun och Örebro kommun med syfte att skapa största möjliga samhällsnytta.

Verksamhet

Bolaget har till uppgift att projektera, uppföra, driva och underhålla vattenförsörjningsanläggningar samt att producera och distribuera vatten, äga och förvalta fast och lös egendom samt därmed sammanhängande verksamhet.

Ekonomi

Bolagets driftskostnader faktureras ägarkommunerna i sin helhet varför bolaget ska generera ett nollresultat.

Örebro Läns Flygplats AB

Ändamål

Bolaget har till ändamål att ta tillvara och utveckla kommunikationer med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen och att därigenom bidra till regionens utveckling och tillväxt. Bolaget ska verka för att flygplatsen ingår i ett med övriga trafikslag integrerat logistik- och transportcentrum i regionen.

Verksamhet

Örebro Läns Flygplats AB har i uppdrag att driva och utveckla Örebro Airport med reguljärflyg, fraktflyg och charterflyg till och från regionen. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till regionens utveckling och tillväxt. Bolaget ägs av Örebro kommun med 44,95 procent, Region Örebro län med 44,95 procent, Karlskoga kommun med 5,05 procent och Kumla kommun med 5,05 procent.

Bolaget ska verka för en utveckling av flygtrafiken som är långsiktigt hållbar ur ekonomisk, social och miljömässig synpunkt och tillsammans med relevanta aktörer se över möjligheten till framtida regionalt elflyg.

Miljöarbetet är strategiskt viktigt och flygplatsens egen verksamhet är fossilfri. Genom samverkan med ägare och partners ska verksamheten 2023 fortsätta arbetet med att stärka sin miljöprofil med målet att bli Sveriges grönaste flygplats.

Ekonomi

Örebro Läns Flygplats AB har en målsättning på minst nollresultat för 2023.

Region Örebro Innovation AB

Ändamål

Bolagets verksamhet och ändamål är att styra och utveckla det strategiska systemet för gemensamma innovationsinsatser i Örebroregionen.

Verksamhet

Bolaget ska styra och utveckla det strategiska systemet för gemensamma innovationsinsatser i Örebroregionen.

Vidare ska bolaget stötta och tillhandahålla strategiskt stöd till övriga aktörer i innovationsstödssystemet i de gemensamt identifierade och överenskomna kärn- och stödprocesserna; idéutveckling - kommersialisering - finansiering och kompetensförsörjning.

Bolaget ska bidra till ökade flöden av idéer och kontakter till övriga parter i systemet i syfte att skapa maximal nytta och effektivitet utifrån behov.

Bolaget ska i förekommande fall fungera som projekthub, dvs kunna initiera behov av särskilda projekt, söka medel och äga och driva sådana särskilt angelägna insatser.

Ekonomi

Bolaget ska ha god ekonomisk hushållning med ett årligt överskott på 2 procent av bolagets egna kapital.

Förutsättningar för budget- och planperioden 2023–2026

Världsekonomin

Den globala ekonomin har stor påverkan för de kommunala ekonomiska förutsättningarna. I samband med pandemin bedrevs en mycket expansiv ekonomisk politik som ökade efterfrågan vilket drivit upp inflationen. Utvecklingen har försämrats ytterligare på grund av kriget i Ukraina som har bidragit till ökade priser på bland annat energi. Den höga inflationen har på bred front fått fäste i ekonomin och den påverkar alla ekonomins sektorer. Räntorna har globalt varit låga länge och har bidragit till att ytterligare öka efterfrågan. De senaste månaderna har präglats av en brant ränteuppgång för att dämpa inflationen. Detta tillsammans med den höga inflationen urholkar köpkraften i de flesta av världens ekonomier.

De höga energipriserna drabbar främst Europa, i jämförelse med USA som är självförsörjande på olja och gas. Den globala handeln dämpas samtidigt av att tillväxten i Kina bedöms bromsa in. USA påverkas av en ansträngd arbetsmarknad och den amerikanska centralbanken väntas fortsätta höja styrräntan och den höga inflationen är ihållande.

Lägre efterfrågan från hushållen samt minskad produktion från företagen gör att BNP-utvecklingen stagnerar i Eurozonen 2023. En viktig faktor för den allt svagare konjunkturen blir att investeringarna minskar kraftigt. Tillväxten i vår omvärld har redan bromsat in i år och utvecklingen kommer att fortsätta. Tillväxten når sin lägsta punkt 2023, därefter förväntas den globala efterfrågan öka gradvis till en mer normal takt.

Kommunsektorns utmaningar

Med utgångspunkt i det försämrade ekonomiska läget visar SKR:s oktoberprognos en mer negativ utveckling för de kommande åren jämfört med den prognos som gjordes i augusti. Pris- och ränteuppgångarna bedöms bli större än vad SKR räknat med i tidigare prognoser. Bedömningen är att svensk BNP faller nästa år. Sverige går in i en lågkonjunktur. Detta medför att återhämtningen för arbetsmarknaden bryts. Antalet sysselsatta kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8,5 procent 2023–2024. SKR räknar med att BNP-tillväxten återhämtar sig under 2024, men att konjunkturen stärks mer påtagligt först 2025.

Inflationen mätt som Konsumentprisindex, KPI, uppgick i oktober till 9,3 procent. Riksbanken har följt centralbankernas spår och beslutat om höjning av styrräntan och räknar med att fortsätta höja om inte inflationen saktar ner. Inflationsutvecklingen är bland annat beroende av tillgången på energi och hur avtalsrörelserna går. Löneökningstakten antas 2022–2025 ligga högre än under föregående fyra år. Relativt den höga inflationstakten är det dock en blygsam uppgång. Högst sannolikt kommer därmed reallönerna att falla både i år och nästa år.

Stora kostnadsökningar väntas även för avtalspensioner, drivet av den höga inflationen och kommer att bli en stor utmaning för de kommunala budgetarna 2023 och 2024. För kommuner är höjningen av prisbasbeloppet av särskild betydelse då våra pensioner är värdesäkrade med prisbasbelopp.

Tabell: Nyckeltal för svensk ekonomi

Nyckeltal för svensk ekonomi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP, fasta priser*	-2,4	4,9	2,6	-0,7	1,8	2,8
Timlön, KL	2,1	2,6	2,9	3,2	3,3	3,4
Arbetslöshet	8,5	8,8	7,5	8,4	8,4	8,2
KPI	0,5	2,2	8,3	7,1	1,1	1,4
Styrränta, årets slut**	0	0,0	2,5	1,8	1,3	1,3

*Kalenderkorrigerad utveckling, ** Procent, KL = Konjunkturlönestatistiken Källa: Makronytt 3/2022, SKR

Skatteunderlaget

Rikets reala skatteunderlag har de senaste tio åren växt i genomsnitt 1,8 procent. Utvecklingen för 2022–2025 beräknas i reala termer växa med 0,9 procent per år. År 2023 faller till och med köpkraften med 2,7 procent, intäkterna beräknas reellt sett bli kraftigt lägre än föregående år. Skatteunderlaget bedöms under perioden inte räcka till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden. Det kommer krävas arbete med ekonomin på både kort och lång sikt för att klara utmaningen. En ytterligare utmaning är den demografiska utvecklingen kommande år med ökat antal äldre, samtidigt som de i arbetsför ålder inte ökar i samma takt. Utvecklingen innebär att nya arbetssätt behöver införas för att arbetskraften ska kunna räcka till – en sådan förändring är en ökad digitalisering av verksamheterna.

Kommunens skattekraft beräknas till 93,2 procent av medelskattekraften i riket, vilket innebär att kommunen är bidragstagare i inkomstutjämningsystemet. Kommunens skattekraft minskar med 0,6 procentenheter jämfört med 2022.

För att säkerställa planperiodens resultatnivåer bedöms effektiviseringar vara nödvändiga de närmaste åren. Investeringsnivåerna behöver anpassas till rådande förutsättningar och befolkningsutveckling.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Kommunfullmäktige fastställde i november skattesatsen för 2023 till 21,35 kr. Skattesatsen är densamma som år 2022. En skattekrona motsvarar cirka 385 mnkr år 2023.

Kommunens budgeterade skatteintäkter och generella statsbidrag baseras på SKR:s oktoberprognos.

Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2023 beräknas öka med 526 mnkr jämfört med reviderad budget 2022 vilket motsvarar 5,3 procent.

Regeringens förslag till budgetproposition för 2023 (2022/23:1) har presenterats den 8 november, under förutsättning att beslut tas i riksdagen tillkommer ett generellt statsbidrag på 6 miljarder, 4,2 miljarder avser kommunerna inklusive kompensation för riskskatt. Örebro's del av bidraget utgör cirka 60 mnkr (380 kr/invånare) och är medräknad i underlaget för skatteprognosen. Effekter av övriga generella statsbidrag tillkommer i skatteunderlagsprognosen som presenteras i december 2022.

I budgetpropositionen har också ett antal riktade statsbidrag presenterats, däribland en förlängning av subventionering av LVU-placeringar på 484 mnkr, 400 mnkr i riktat statsbidrag för fler speciallärare, en satsning på läromedel i skolan om 685 miljoner kronor införs samt 2 730 mnkr som tidigare riktats till äldreomsorgen tillförs i generellt statsbidrag enbart för år 2024, samtliga summor avser rikets totala nivå.

Regeringen har också tagit fram förslag till ett elstöd till privatpersoner, kommuner, regioner samt företag, detaljerad information kring hur stödet för kommunerna kommer se ut finns ännu inte. SKR bevakar frågan.

Tabell: Underlag skatteprognos

Underlag skatteprognos 2022-10-20, mnkr	Rev budget					
	År 2022	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
Skatteintäkter	7 672	7 722	8 209	8 526	8 878	9 244
Inkomstutjämning	1 560	1 560	1 705	1 817	1 911	2 007
Kostnadsutjämning	-278	-278	-303	-303	-315	-334
Regleringspost	366	366	241	237	184	133
LSS-utjämning	160	160	212	214	215	217
Summa intäkter	9 481	9 531	10 064	10 490	10 874	11 267
Aviserat generella statsbidrag BP 2,1 mdkr	32	32				
Aviserat generella statsbidrag BP 4,2 mdkr			60	60	19	19
Slutavräkning 2023			-24			
Fastighetsavgift	271	271	292	292	292	292
Summa intäkter (inkl. avräkning)+fast.avg.	9 784	9 834	10 392	10 842	11 184	11 577
Justering mot Region Örebro - busskort	9	9	3	3	3	3
Reviderad budget april 2022 -stb skolmiljarden		21				
Reviderad budget juni 2022 - statsbidrag val		4				
Skatteintäkter	7 681	7 731	8 188	8 529	8 881	9 247
Generella statsbidrag och utjämning	2 112	2 138	2 207	2 316	2 306	2 334
S:a Skatter, utjämning och generella statsbidrag	9 793	9 869	10 395	10 845	11 187	11 580

Näringsliv

Näringslivet, precis som övriga samhället, befinner sig i en tid med allvarliga omvärldshändelser som dessutom utvecklas i snabb takt. Utsikterna för framtiden har successivt blivit dystrare de senaste kvartalen. Fortsatta prisökningar på insatsvaror och stigande räntor, med ökade upplåningskostnader till följd, leder till stora utmaningar för många företag. I ropet finns bland annat de stigande elpriserna som medför kraftiga kostnadsökningar för stora delar av näringslivet. Denna kombination medför direkta konsekvenser för kommunens näringsliv. Även om innebörden lokalt är svår att prognostisera riskerar investeringsviljan och etableringstakten för nya verksamheter att sjunka. Befintliga företag kan komma att drabbas genom sämre efterfrågan och minskad lönsamhet. Nyföretagandet blir allmänt mer försiktigt. Konjunkturinstitutets oktoberprognos avspeglar sammantaget detta och visar att svensk ekonomi går in i en lågkonjunktur under början av 2023. I förlängningen kan den ekonomiska utvecklingen påverka arbetsmarknaden negativt liksom tillväxten av nya arbetstillfällen.

Det är samtidigt viktigt att framhålla att näringslivet i Örebro kommun sedan lång tid är starkt och differentierat med hög tillväxt, stor investeringsvilja och god lönsamhet i ett brett spektrum av branscher och företagsstorlekar. Detta har lett till nya investeringar och fler arbetstillfällen. Historiskt har detta också fungerat dämpande vid lågkonjunkturer och ekonomisk oro, med mindre påverkan på arbetsmarknaden jämfört med liknande kommuner sett till kommunstorlek.

Arbetsmarknad

Sveriges arbetsmarknad har genomgått en stark återhämtningsfas efter pandemin och arbetslösheten är enligt Arbetsförmedlingen nu lägre än före pandemin. I september 2022 var arbetslösheten i Örebro kommun 7,6 procent, vilket är 1,2 procentenheter lägre jämfört med ett år tidigare. Motsvarande minskning i riket var 0,9 procentenheter, från 7,5 procent till 6,6 procent. Arbetsförmedlingen prognostiserar att arbetslösheten i riket kommer plana ut och landa på 6,5 procent för 2022. För Örebro kommun blir motsvarande siffra 7,5 procent, givet ett antagande om att arbetslösheten i Örebro även fortsatt kommer ligga cirka 1 procentenhet högre än riket – en differens som varit en realitet i flera år.

Näringslivets anställningsplaner är i dagsläget rekordhög och antal nyanmälda platser till Arbetsförmedlingen är på historiskt höga nivåer, både lokalt och i riket. Det är troligt att denna efterfrågan ej kommer att kunna tillgodoses i den omfattning näringslivet efterfrågar. Detta eftersom den tillgängliga arbetskraftsreserven i förhållandevis stor utsträckning saknar kompetenser som arbetsgivare är villiga att betala för. Situationen kan beskrivas utifrån en ökad strukturarbetslöshet – en långsiktig, kvardröjande arbetslöshet.

Det aktuella konjunkturläget för Sveriges ekonomi är färgat av det oroliga geopolitiska läget i världen som utlösts av Rysslands krig mot Ukraina. Stora störningar i de globala värdekedjorna, hög inflation och förväntningar om fortsatta räntehöjningar gör att konjunkturinstitutet prognostiserar att Sverige kommer gå in i en lågkonjunktur under 2023. Kombinationen av ökad strukturarbetslöshet och det oroliga ekonomiska läget gör att vi står inför en utmanande och komplicerad omställningsperiod med överhängande risk för ökad arbetslöshet 2023.

Det senaste årets heta arbetsmarknad har även påverkat det kommunala försörjningsstödet och efter flera år med succesivt ökade kostnader så vände trenden om både kostnaderna för ekonomiskt bistånd, nyansökningar och antal unika hushåll neråt under 2021. Framtidsutsikterna är dock även här osäkra på grund av det osäkra läget i ekonomin där prognosen om inträde i lågkonjunktur och höjda elkostnader är särskilt oroväckande.

Migration och flyktingmottagande

Migration och flyktingmottagning

Efter att Rysslands invasion av Ukraina inleddes den 24 februari 2022 har hittills över 39 000 ukrainska medborgare ansökt om skydd i Sverige. Den fortsatta utvecklingen av antalet skyddsökande i Sverige är alltjämt osäker och kan få vitt skilda förlopp beroende på vad som händer i kriget. Migrationsverkets huvudscenariot för 2023 är att det kommer ytterligare 15 000 skyddsökande enligt massflyktsdirektivet till Sverige. Efter EU-kommissionens inrådan kommer tillämpningen av massflyktsdirektivet att förlängas till den 4 mars 2024.

Migrationsverket kommer med en ny prognos om asylmigrationen under november (exklusive massflyktsdirektivet). Varje år ger regering och riksdag Migrationsverket resurser för att kunna överföra ett visst antal kvotflyktingar till Sverige. Regeringen har aviserat att minska antalet kvotflyktingar från 6 400 under 2021 till 900 per år från 2023. Flera länder inom EU och EES, inklusive Sverige, har på senare tid slopat inreseförbudet till sina respektive länder till följd av pandemiutvecklingen. Detta innebär en återgång till förhållanden som alltmer liknar tiden före pandemin vad gäller möjligheten att resa in i Europa och i Sverige.

Prognos för Örebro kommuns flyktingmottagande

Flyktingmottagandet av asylflyktingar (exklusive flyktingar enligt massflyktsdirektivet) kommer att vara cirka 60 – 80 personer i kommunal bosättning. Detta är något färre än 2022, hittills är 125 flyktingar mottagna inklusive anvisade t.o.m. september 2022, varav 15 ensamkommande barn. Migrationsverkets huvudspår är att det kommer 15 000 flyktingar från Ukraina enligt massflyktsdirektivet till Sverige under 2023. Detta tal är osäkert beroende på händelseutvecklingen i Ukraina. **Kommun-tal** för bosättning av ukrainare för 2023 är inte klart. Från 1 juli har Örebro kommun ett fördelningstal på 364 personer för 2022. Hittills (t.o.m. oktober 2022) är 341 kommunplatser anvisade. Migrationsverkets statistik visar på att flyktingar från Ukraina är framför allt kvinnor och barn (80 procent).

Befolkningsutveckling 2022–2031

Örebro kommuns befolkningsprognos bygger på en rad antaganden om hur befolkningen kommer flytta, föda barn och avlida. Sedan prognostiseras antalet personer som antas flytta in i de nyproducerade bostäder som planerats under prognosperioden. Prognosen kan brytas ner i kategorierna kön och ålder samt att befolkningsutvecklingen går att följa för kommunens delområden, exempelvis stadsdelar. Prognosen är till stor del en framskrivning av tidigare års befolkningsutveckling, så under coronapandemin har det varit svårt att förutse hur befolkningsutvecklingen i Örebro kommun skulle utvecklas. Generellt har befolkningsprognoserna varit för höga i större städer där utflyttningen ökat i och med de coronarelaterade restriktionerna, medan mindre kranskommuner växt. På grund av ovanstående har prognosen därför reviderats ner då utvecklingen troligen blir lägre än vad prognosen pekade på i början av året. En reviderad prognos är relevant för de första åren medan det är mycket svårt att förutspå hur utvecklingen blir när samhället återgår till det normala.

Folkökningen består till största delen av ett inflyttningsöverskott (fler flyttar till Örebro än från) men också födelseöverskottet är betydande (antalet födda överstiger antalet avlidna). De senaste tio åren har Örebro kommuns befolkning ökat med drygt 18 000 personer. Vid utgången av 2021 hade Örebro kommun 156 987 invånare. Till år 2026 beräknas enligt den reviderade prognosen antalet invånare öka med knappt 6 200 till drygt 163 000 personer. I nuläget är födelseöverskottet cirka 330 personer men kan öka till runt 350 personer i slutet av 2022.

I stort sett alla åldrar förväntas öka till prognosperiodens slut, vissa mer än andra. De åldersgrupper som förväntas öka mest är 34–40, 61–66 och 78–87. Några undantag finns och det är åldersgrupperna 2–11, 28–31 och 71–77 som förväntas minska i antal under prognosperioden.

Under 2021 var invandringen på en låg nivå på samma sätt som 2020 och detta är en följd av de stramare regler som råder inom EU. De restriktioner som coronapandemin förde med sig har gjort det än svårare att flytta mellan länder vilket har inneburit att utrikes inflytt till Örebro kommun har varit på en mycket låg nivå. Inrikes inflyttning, dvs. inflyttning från andra kommuner, var betydligt lägre under 2021 jämfört med tidigare år. Under 2022 då samhället har öppnat upp igen har många studenter valt att flytta till Örebro kommun igen för att studera. Samtidigt har utflyttningen ökat. Detta sammantaget gör att befolkningsökningen för 2022 ser ut att bli knappt 900 personer, vilket är högre än den ökningen som födelseöverskottet ger.

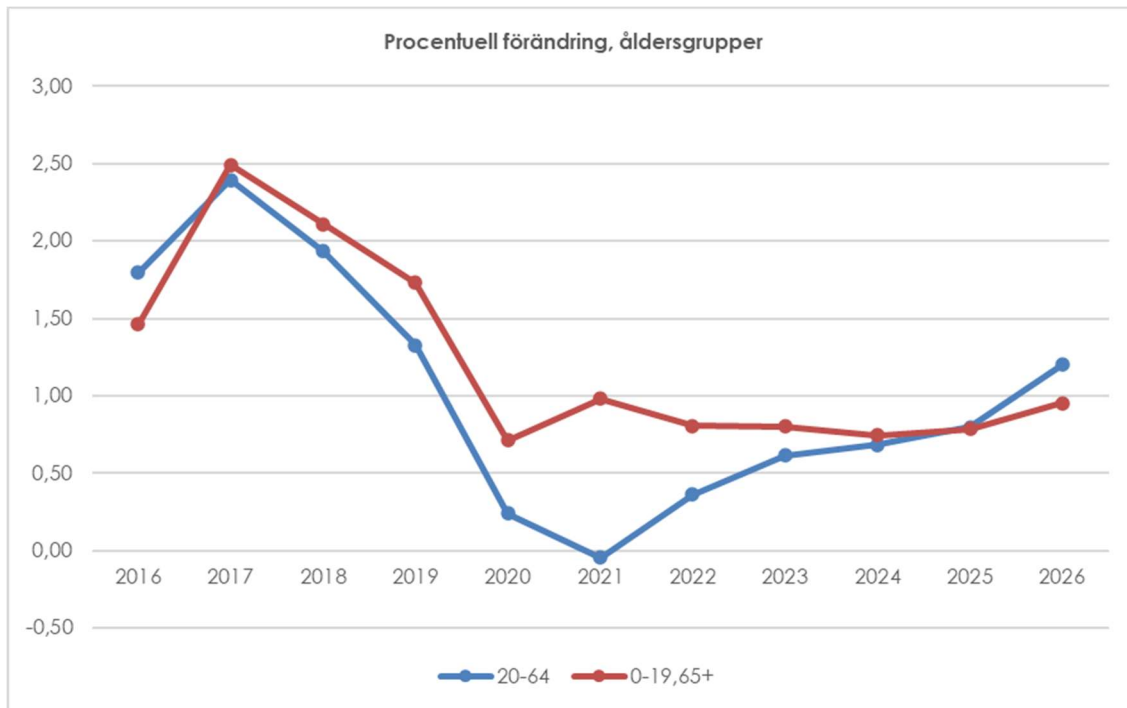
Den framtida befolkningsutvecklingen är av stor betydelse för hur behoven och kraven från invånarna på kommunens verksamheter kommer att förändras. Befolkningsprognosen avser kommande femårsperiod och allmänt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som vid prognosens tillkomst ännu inte var födda och för åldrarna 19–30 år där flyttbenägenheten är som störst.

För att befolkningen i Örebro kommun ska kunna öka i den omfattningen prognosen säger krävs gynnsamma förhållanden i samhället i övrigt. En av de viktigaste frågorna att följa efter pandemin är om efterfrågan på bostäder kommer vara hög. Efterfrågan på och tillgången till bostäder är de viktigaste faktorerna för befolkningsökning. Läs mer om detta under avsnittet Nybyggnation nedan.

Yrkesaktiva åldrar och övriga åldrar

Från och med 2022 och framåt beräknas försörjningsbördan stabiliseras runt 73. Denna nivå är lägre än vad Statistiska centralbyrån prognostiserar för hela riket (knappt 78) och är en nivå som Örebro senast låg på under 1990-talet. Värdet på 73 innebär att 100 personer i yrkesaktiv ålder, utöver sig själva, kommer att ha 73 personer i icke yrkesaktiv ålder att försörja.

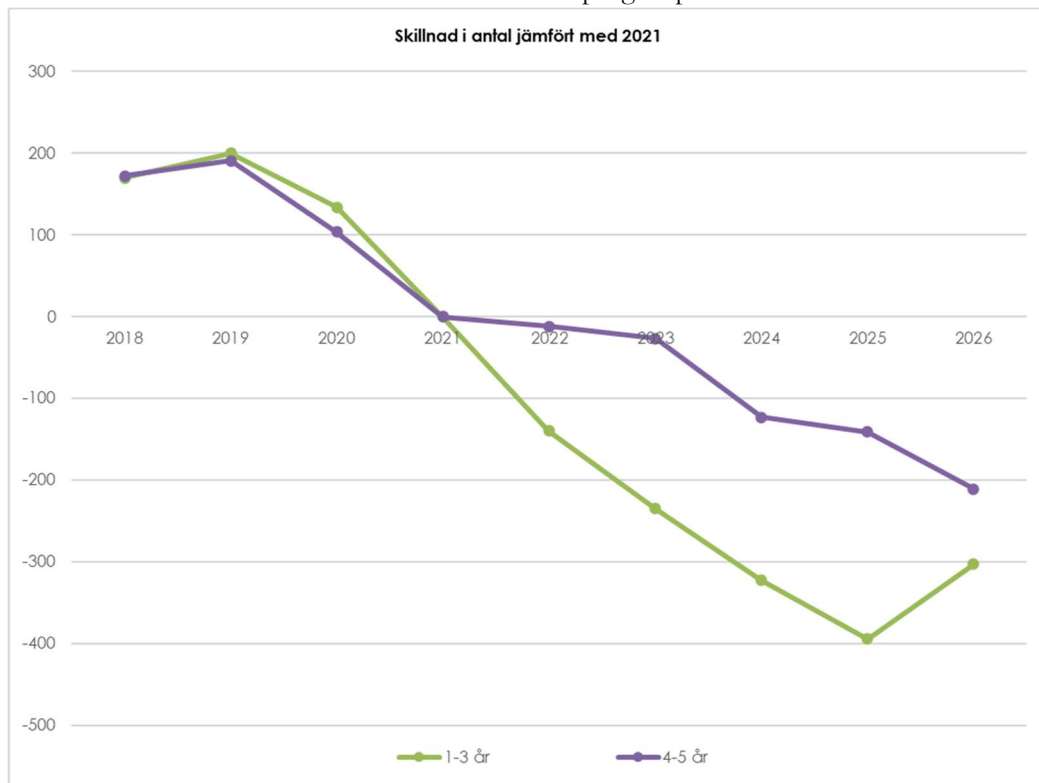

Förskola

Behovet av förskoleverksamhet ser ut att minska de kommande fem åren. Födelsetalen ligger på en jämn och stabil nivå. Detta tillsammans med minskningen av antalet barn i förskoleålder gör att elevunderlaget för förskola ser ut att minska fram till 2025.

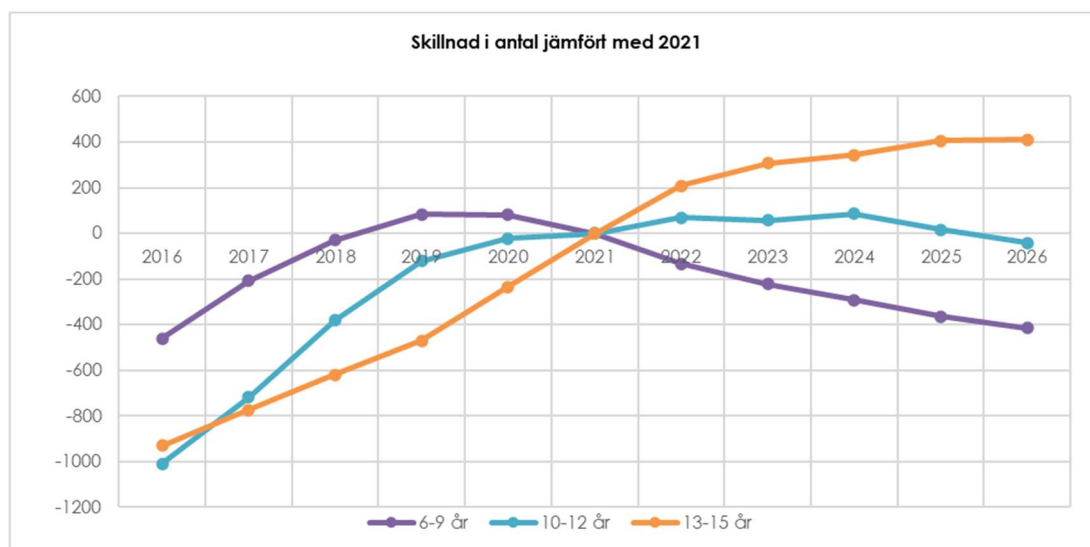
Ökningen av 1–3-åringar under sista året av prognosperioden bygger främst på ett antagande om att barnafödandet ska öka, detta då det i kommunen idag finns en relativt stor andel kvinnor i fertil ålder. De senaste tre åren har dock detta inte påverkat barnafödandet som varit på en stabil nivå men bedömningen är alltså att barnafödandet ökar under senare år av prognosperioden.

Grundskola

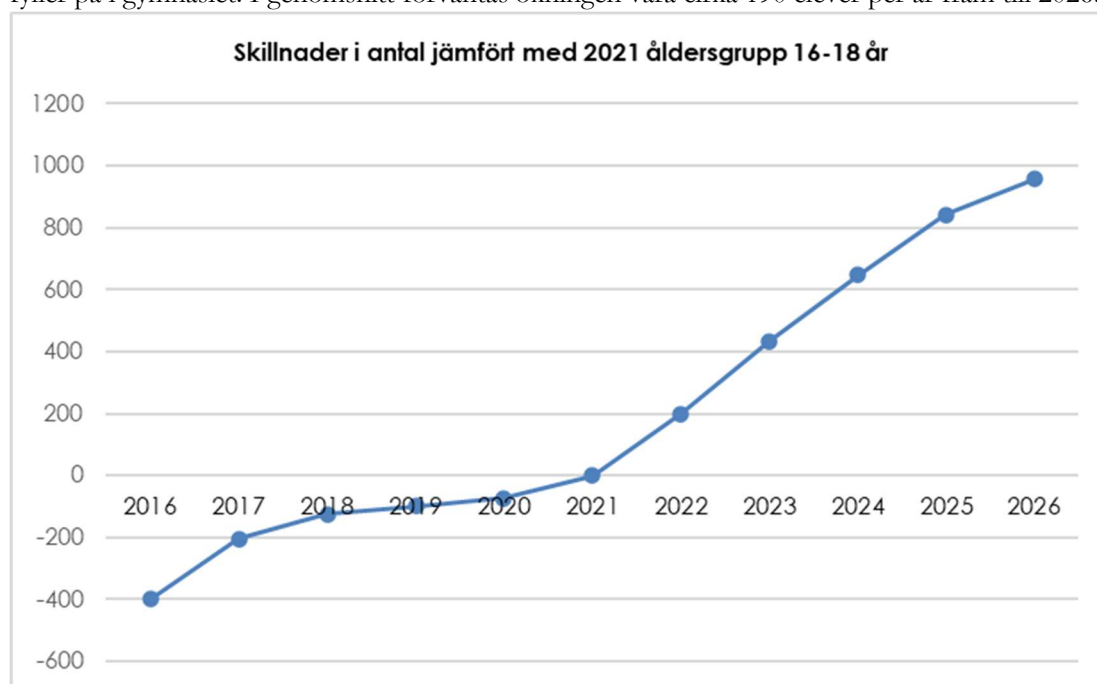
Grundskoleverksamheten kommer att ställas inför förändrade resursbehov. Antalet barn i åldern 6–15 år har ökat kraftigt sedan 2012 men från år 2019 ses en utplanad och sedan en lätt nedgående trend för de yngsta barnen 6–9 år. Antal barn 10–12 år ökar inte heller i samma takt som tidigare år. Efter 2024 minskar antalet 10–12-åringar en aning. Totalt sett förväntas grundskoleåldrarna 6–15 år att minska med ungefär 50 barn fram till 2026 och det är främst 6–9 år som minskar.

2010-talets kraftiga ökning av barn i för- och grundskola ser nu ut att avta och minska när det gäller barn upp till 12 år. Dock är kullarna kommande år för 13–15-åringar fortfarande väldigt stora och ökar belastningen på grundskoleverksamheten.

Gymnasieskola

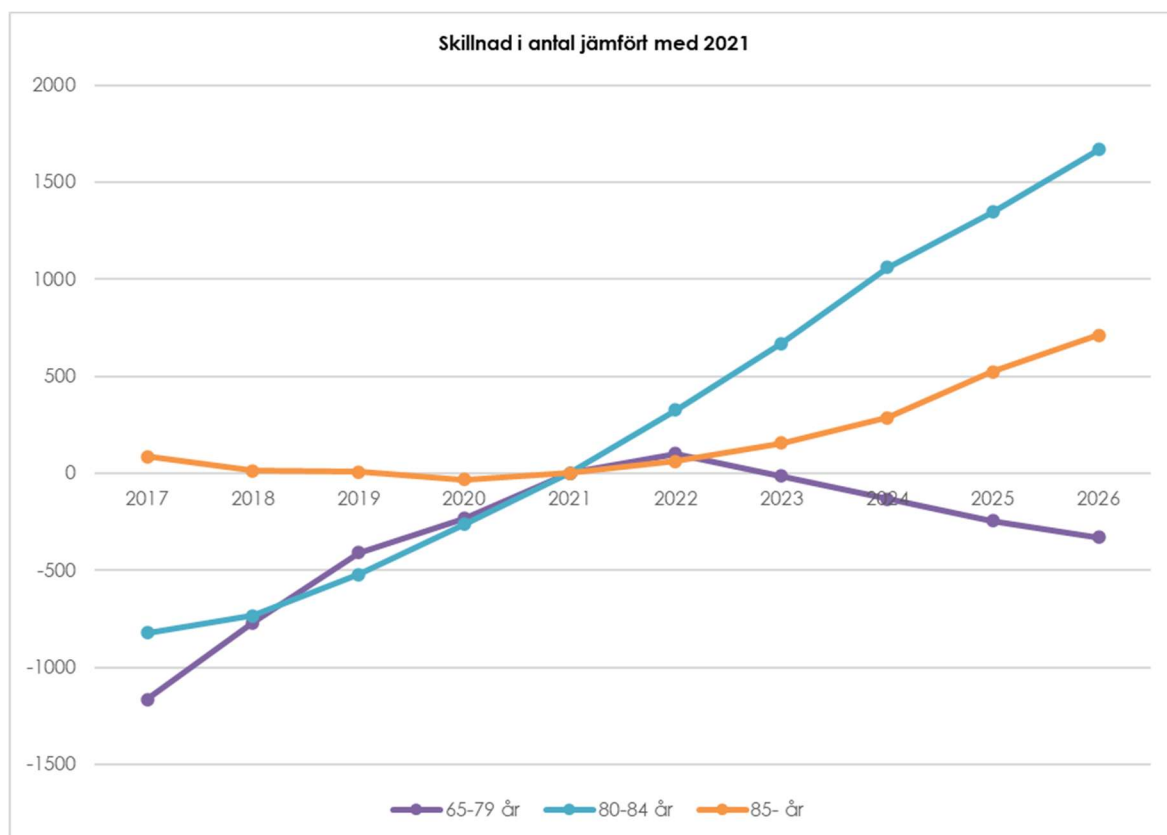
Elevunderlag för gymnasieskolan, invånare i åldern 16–18 år, hade en topp år 2008 efter en lång tids ökning. Därefter har minskningar skett årligen fram till och med 2015. Från år 2016 och framåt har antalet återigen ökat varje år och förväntas fortsätta att öka men i högre takt under prognosperioden jämfört med de senaste åren. Detta beror på den ökning vi ser av personer i åldrarna innan gymnasieskolan som nu fyller på i gymnasiet. I genomsnitt förväntas ökningen vara cirka 190 elever per år fram till 2026.

Ålderspensionärer

Ålderspensionärerna (65 år och äldre) kommer att öka i en ganska jämn takt under prognosperioden med drygt 500 per år. De yngre pensionärerna (65–79 år) ökar något fram till 2022 men minskar sedan. Mellangruppen, 80–84 år, ökar kraftigt under hela prognosperioden. Den äldsta gruppen, 85 år och äldre, har under många år varit en stabil grupp där antalet inte förändrats nämnvärt. Men den stora ökningen av äldre ger effekt även på denna grupp, men först från 2022.

Sammantaget är det en stor ökning av personer 80 år och äldre under prognosperioden. Denna grupp är generellt i större vårdbehov än personer 65–79 år vilket rimligen påverkar kommunens vårdgivande verksamheter.

Nybyggnation

En av förutsättningarna för att kommunen ska kunna växa är nybyggnation. I samband med att en befolkningsprognos färdigställs så används en prognos för nybyggnation som underlag. Befolkningsutvecklingen tillsammans med information om boendetätheter, köns- och åldersfördelningar för de som förväntas flytta in och familjesammansättningar är alla viktiga komponenter för att prognostisera behovet av nybyggnation. Samtidigt är vår förmåga att uppskatta nybyggnation inom en 10-årsperiod ett mycket viktigt inslag i befolkningsprognosen, så kvalificerade bedömningar om nytillkommande bebyggelse är av stor vikt. Bedömningarna gäller inte bara antal byggnationer utan även typ av byggnad och var i kommunen dessa lokaliseras.

Generellt gäller en växelverkan mellan befolkningens tillväxt och tillgången på bostäder. Under perioden 2016–2019 kunde befolkningstillväxten beräknas utefter hur många nyproducerade lägenheter som byggdes, något man kan tolka som att det funnits ett underskott på bostäder. För åren 2021 och 2022 verkar inte befolkningsökningen bli så stor som nybyggnationen ger möjlighet till, utan i stället verkar yttre faktorer påverka befolkningsutvecklingen. Mest uppenbart är coronapandemin som dämpade befolkningsutvecklingen i flera stora svenska kommuner, oavsett hur mycket som byggts. Byggtakten minskade markant under 2020 och 2021, men inte riktigt i samma omfattning som befolkningstillväxten.

Nybyggnadsstatistik från SCB visar att det färdigställdes ungefär 700 lägenheter under 2020 vilket är betydligt färre än de tre åren innan. Under 2021 ökade antalet färdigställda lägenheter till ungefär 950 vilket till viss del indikerar att bostadsbyggnationen återhämtat sig från 2020. Av de färdigställda lägenheterna är det fortsatt en stor majoritet hyresrätter i flerbostadshus. Det är svårt att förutse hur utvecklingen av pandemin och rådande världsläget med krig i Europa kommer att påverka bostadsmarknaden och befolkningsutvecklingen. Om stora och medelstora kommuner i Sverige fortsatt kommer ha stor utflytt till närliggande kommuner kommer vara viktigt att följa då det kan förändra kommunernas demografi och behov av bostäder. På samma sätt kommer det vara av vikt att fortsatt följa upp inflyttningen av studenter. Med ett förändrat ekonomiskt läge, som med stor sannolikhet kommer att intensifieras, är påverkan på produktionskostnader och köpkraft hos konsument effekter som kan förändra de flyttströmmar och bostadsbehov som noterades under pandemin.

Det mesta av nybyggnation under perioden 2013 till 2020 har skett i områden som sedan tidigare har relativt god socioekonomisk standard som till exempel Rynninge, Ekeby-Almby, Lillån och Almby. Nyproduktionen i bostadsområden där invånarna sedan tidigare haft en låg ekonomisk standard har i det närmaste varit obefintlig. Behovet av att bygga bostäder med olika boendeformer och upplåtelse typer i områden som idag är dominerade av personer med goda ekonomiska förutsättningar är en långsiktig strategi för att möjliggöra för fler människor att få tillgång till olika delar av staden och som på sikt bidrar till en ökad boendeintegration.

Av de byggprojekt som nu pågår är de allra största volymerna fortsatt kring Södra Ladugårdsängen men även i de västra delarna av staden vid Heden. Andra områden som kommer att byggas ut är Bettorp och CV-området. En stor del av kommunens kommande folkökning beräknas ske i ovan nämnda områden.

Finansiell plan

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det i budgeten anges finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Generellt innebär god ekonomisk hushållning att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar. De finansiella målen omfattar begränsningar för hur mycket den löpande verksamheten får kosta samt nivån för nya investeringar. Kommunens resultat ska säkerställa en fortsatt hög grad av självfinansiering av investeringarna och begränsa behovet av upplåning.

Örebro kommun har haft en hög befolkningstillväxt under en lång tid men under de senaste två åren har befolkningsutvecklingen varit lägre. Investeringsnivåer har fortsatt varit på en hög nivå inom koncernen, främst drivet av investeringar i bostäder, verksamhetslokaler och inom taxefinansierad verksamhet. Samtidigt har resultatnivåerna varit goda och kommunen har kunnat upprätthålla en stark finansiell ställning. Nu går Sverige in i en lågkonjunktur med en hög inflation som driver upp kostnaderna. Kommunen behöver därför säkerställa att den totala investeringsnivån och nettokostnadsnivån ryms inom ramen för skatteintäkter och generella statsbidrag för att bibehålla den starka finansiella ställningen. I koncernen lånefinansieras en stor andel av investeringarna, vilket påverkar koncernens skuldsättning. En viktig förutsättning för att kunna genomföra kommunens investeringsprogram och bolagens investeringsplaner utan att urholka kommunkoncernens finansiella ställning är balansen mellan egen finansiering och upplåning. Investeringar kan finansieras på tre sätt: genom överskott i årets resultat och avskrivningar; genom försäljning av tillgångar eller genom minskade finansiella tillgångar/ökade skulder. Investeringsvolymen måste därför anpassas efter koncernens finansiella resurser annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och nya behov att behöva begränsas. Därför är det viktigt att investeringsvolymen ryms inom de finansiella målen.

Örebro kommun är fortsatt expansiv och under budget- och planperioden fortsätter koncernen att investera i infrastruktur, nyproducerade och renoverade bostäder och verksamhetslokaler i form av äldreboenden, gruppboenden, förskolor, skolor och kontorslokaler.

Finansiella mål för budget 2023 och plan 2024–2026

För att bibehålla Örebro kommuns starka finansiella ställning behöver vi säkerställa att den totala nettokostnadsnivån och investeringsnivån ryms inom ramen för skatteintäkter och generella statsbidrag. En annan förutsättning för att kunna genomföra kommunens investeringsprogram och bolagens investeringsplaner, utan att urholka kommunkoncernens finansiella ställning, är balansen mellan egen finansiering och upplåning. På lång sikt behöver kommunen upprätthålla nivån på soliditeten för att bibehålla ett finansiellt handlingsutrymme.

Ett starkt resultat behövs för att kunna egenfinansiera de investeringar som överstiger årets avskrivningar. Det finansiella målet är att verksamhetens resultat ska uppgå till minst 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det resultatöverskottet tillsammans med finansnettot ska bidra till att finansiera investeringar och utgöra en buffert för större förändringar vid exempelvis lågkonjunktur eller oförutsedda händelser.

Örebro kommun har en kapitalförvaltning som består av en likviditetsreserv för framtida utbetalningar av pensionsåtagande samt överskottlikviditet som bidrar till ett stärkt finansnetto över tid. För att inte likviditeten ska urholkas så är målet att kommunens egna investeringar i skattefinansierad verksamhet ska ha en självfinansieringsgrad på minst 100 procent. Vid budgetering av målet så exkluderas överförda investeringar från tidigare år.

En del av investeringar i skattefinansierad verksamhet sker i bolagen i kommunkoncernen eftersom förvaltningen av kommunens verksamhetslokaler har överlåtits till de kommunala fastighetsbolagen Örebrostäder med dotterbolag, Futurum fastigheter och Örebroporten. De investeringarna är till stor del lånefinansierade. För att begränsa att nettolåneskulden för skattefinansierad verksamhet ökar är koncernens investeringar i skattefinansierad verksamhet begränsad till att uppgå till max 14 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det finansiella målet är att soliditeten minst ska uppgå till 50 procent. I soliditetsmättet ingår även det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den finansiella samordningen i kommunkoncernen via internbankens upplåning och vidareutlåning till de kommunala bolagen ökar balansomslutningen och påverkar måttet. Därför räknas internbankens påverkan på balansräkningen bort vid beräkning av soliditeten.

De finansiella målen för 2023 är:

- Verksamhetens resultat ska uppgå till minst 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunens egna investeringar i skattefinansierad verksamhet ska ha en självfinansieringsgrad på minst 100 procent.
- Koncernens investeringar i skattefinansierad verksamhet, exklusive exploateringsinvesteringar, ska uppgå till max 14 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Kommunens soliditet ska uppgå till minst 50 procent, inklusive pensionsförpliktelser men exklusive internbankens påverkan.

Finansiella budgetrapporter 2023–2026

Tabell: Resultatbudget

Resultatbudget	Budget	Rev. budget	Prognos	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i m nkr	2022	2022	2:2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter och kostnader	-9 392	-9 467	-9 385	-9 980	-10 399	-10 719	-11 102
- varav effektiviseringskrav				111	113		107
Avskrivningar	-305	-305	-280	-311	-337	-356	-363
Verksamhetens nettokostnader	-9 697	-9 772	-9 665	-10 291	-10 736	-11 075	-11 465
Skatteintäkter	7 672	7 731	7 957	8 188	8 529	8 881	9 247
Generella statsbidrag och utjämning	2 121	2 138	2 176	2 207	2 316	2 306	2 334
Summa skatteintäkter och utjämning	9 793	9 869	10 133	10 395	10 845	11 187	11 580
Verksamhetens resultat	96	96	468	104	108	112	116
Finansnetto	213	213	-339	180	200	225	220
- finansnetto exkl. utdelning	160	160	-369	115	135	160	155
- utdelning från bolagen	53	53	30	65	65	65	65
Årets resultat	309	309	129	284	308	337	336
Årets resultat genom skatter och generella statsbidrag	3,2%	3,1%	1,3%	2,7%	2,8%	3,0%	2,9%
Verksamhetens resultat genom skatter och generella statsbidrag	1,0%	1,0%	4,6%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

Resultatbudgeten bygger på det finansiella resultatmålet att verksamhetens resultat ska uppgå till minst 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. För att nå upp till det har det lagts ut effektiviseringskrav på 111 m nkr 2023.

Ekonomiska nyckeltal - utveckling	2022	2023	2024	2025	2026
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%	99,0%
Årlig ökning av skatteintäkter %	5,9%	5,3%	4,3%	3,2%	3,5%
Årlig ökning av nettokostnader %	5,5%	5,4%	4,2%	3,1%	3,6%
Finansnettots andel av skatteintäkter	2,2%	1,7%	1,8%	2,0%	1,9%

Tabell: Balansbudget

Balansbudget	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i miljoner kronor	2023	2024	2025	2026
TILLGÅNGAR	33 963	35 458	36 203	36 608
Materiella anläggningstillgångar	7 520	8 294	8 895	9 563
Finansiella anläggningstillgångar	20 046	21 036	21 427	21 503
- varav internbank	19 085	20 076	20 466	20 542
Omsättningstillgångar	6 398	6 128	5 881	5 542
- varav placerade medel	4 903	4 632	4 386	4 047
- varav kassa och Bank	150	150	150	150
EGET KAPITAL OCH SKULDER	33 963	35 458	36 203	36 608
Eget kapital	11 059	11 367	11 704	12 041
Avsättningar	1 080	1 283	1 307	1 288
Skulder	21 825	22 809	23 192	23 279
- varav lån/internbank	19 085	20 076	20 466	20 542
Ansvarsförbindelse pensioner	2 669	2 648	2 560	2 458
Balansomslutning exklusive internbank	14 718	15 222	15 576	15 905
Soliditet exklusive Internbank inklusive ansvarsförbindelse pensioner	57,0%	57,3%	58,7%	60,3%

Tabell: Kassaflödesbudget

Kassaflödesanalys	Budget	Plan	Plan	Plan
belopp i miljoner kronor	2023	2024	2025	2026
Årets resultat	284	308	337	336
Avskrivningar	311	337	356	363
Övriga justeringar för ej likviditetspåverkande poster	165	196	17	-6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	760	841	710	693
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-995	-1 111	-957	-1 031
Nyupptagna lån internbank	1 146	991	391	76
Ökning långfristiga fordringar (utlåning internbank)	-1 146	-991	-391	-76
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	0	0
Årets kassaflöde	-235	-270	-247	-338
Kassaflöde skattefinansierad verksamhet	174	13	9	-64

Driftbudgetramar 2023

Med utgångspunkt i nämndernas ramar för 2022 har ramarna för 2023 justerats i enlighet med nytt reglemente och ansvar, se bild över nämndorganisation nedan. Det innebär bland annat att budget för Programnämndernas ansvarsområden har fördelats enligt nytt ansvar.

Några undantag finns där medel ännu inte är fördelade enligt nytt ansvar. Budgetmedel för objekten/IT-objekt (budgetmedel för bland annat licenser samt system) utifrån styr- och samverkansmodell för hantering av digitala stöd pm3 har inte flyttats från nämnderna till Kommunstyrelsen, undantaget är budgetmedel från nämnderna inom tidigare social välfärd (från 2023: Vård- och omsorgsnämnd, Socialnämnd samt Funktionsstödsnämnd).

Enligt reglementet ska Teknik- och servicenämnden ha ansvar för måltidsverksamheten inklusive lokaler. Budgetmedel för kök har flyttats från nämnderna inom tidigare social välfärd men återstår att flytta från nämnderna inom tidigare barn- och utbildningsområdet (från 2023: Förskolenämnd, Grundskolenämnd samt Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd).

En ombudgetering av återstående budgetförändringar kommer göras under 2023. Tabell med förändrade ramar per nämnd finns som bilaga 1.

Nämndorganisation Örebro kommun 2023

Tabell: Driftbudgetramar 2023

Nämnd/anslag, belopp i miljoner kronor	ÖSB 2022 i 2023 års organisation	ÖSB 2023
Kommunfullmäktige	15,7	16,7
Kommunfullmäktige	11,8	12,8
Stadsrevisionen	3,9	3,9
Nämnder	9 671,4	9 900,2
Förskolenämnden	1 123,3	1 149,9
Grundskolenämnden	2 354,8	2 408,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	1 169,4	1 205,5
Funktionsstödsnämnden	1 116,7	1 150,2
Socialnämnden	626,4	635,0
Vård- och omsorgsnämnden	1 791,9	1 868,2
Bygg- och miljönämnden	25,0	25,8
Kultur- och fritidsnämnden	380,1	380,9
Markplanerings- och exploateringsnämnden	72,9	80,5
Teknik- och servicenämnden	213,3	206,9
Valnämnden	8,5	0,2
Överförmyndarnämnden	19,3	19,6
Kommunstyrelsen	769,8	769,4
Utrymme för kommunstyrelsen	125,4	438,8
Oförutsedda behov – Kommunstyrelsen	34,2	32,4
Oförutsedda behov – KS utskott	1,8	2,2
Utrymme för generella kostnadsökningar	34,1	302,1
Utrymme för kostnadsökningar investeringar, ofördelat	55,3	120,0
Riktat effektiviseringskrav, uppdrag till Kommundirektör		-18,0
Finansiering	-345,3	-375,7
Pensionskostnader och personalförsäkringsnetto	108,1	92,2
Kapitalkostnader	-368,6	-376,9
Försäljning tomträtter	-20,0	-20,0
Exploateringsintäkter	-65,0	-71,0
Avskrivning lån	0,2	0,0
Driftbudget totalt	9 467,2	9 980,0

Investeringsprogram 2023–2026

Investeringar binder kapital under lång tid och påverkar det ekonomiska utrymmet för att finansiera välfärden. Därför är det viktigt med goda planeringsförutsättningar och att underlagen till investeringsprogrammet är långsiktiga och realistiska. I investeringsprogrammet sammanställs kommunens driftkostnadskonsekvenser som uppstår från en investering oavsett om det är kommunen eller extern part som genomför den. Kommunens egna investeringar, i skattefinansierad verksamhet och taxefinansierad verksamhet sammanställs i en investeringsbudget.

Investeringar i kommunens verksamhetslokaler sker i huvudsak av de kommunala fastighetsbolagen samt till en mindre del av extern part. Det innebär att kommunen inte har någon investeringsutgift för lokaler men det medför en framtida hyreskostnad och andra driftkostnadskonsekvenser för kommunen. Samtliga planerade åtgärder i kommunens lokaler som överstiger 20 prisbasbelopp ingår i den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen som tillsammans med verksamhetens prioriterade behov för hyresgästanpassningar under 20 prisbasbelopp utgör underlag till investeringsprogrammet. Förutom hyreskostnader kan investeringar i kommunens verksamhet medföra andra konsekvenser för kommunens budget, så som utökade personalresurser och övriga driftkostnader som el, IT, inventarier mm. som också ingår i investeringsprogrammet.

I Örebro kommuns koncernbolag sker även investeringar för betydande belopp i affärsmässig verksamhet. Dessa investeringar innebär inga driftkostnadskonsekvenser för kommunen men planerade nettoutgifter redovisas i investeringsprogrammet för att ge en samlad bild över koncernens investeringar.

Örebro kommun är fortsatt expansiv och under budget- och planperioden fortsätter koncernen att investera i infrastruktur, nyproducera och renovera bostäder och verksamhetslokaler i form av vård- och omsorgsboenden, grupp- och servicebostäder, förskolor, skolor och kontorslokaler.

Den oroliga omvärlden och den för tillfället höga inflationen har inneburit en ökad osäkerhet avseende kostnadsutvecklingen, vilket också påverkar investeringarna. När det gäller kommunens egna investeringar begränsas investeringarna av de finansiella målen och den beslutade investeringsbudgeten, vilket innebär att högre priser leder till att vi får mindre för pengarna. När det gäller lokalförsörjningsplanerna riskerar ökade priser leda till högre framtida hyror och därigenom en driftkostnadskonsekvens för lång tid framöver.

De planerade investeringar i koncernen uppgår till 10 933 mnkr under planperioden. Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 3 437 mnkr varav 1 180 mnkr avser investeringar för skattefinansierad verksamhet.

Igångsättningsbeslut

I samband med beslut om ÖSB tas beslut om investeringsprogram för år 2023. För år 2024–2026 tas investeringsprogrammet som plan. Igångsättningsbeslut beviljas för de investeringsprojekt med start 2023 som redovisas med finansiering i investeringsprogrammet. För att starta nya investeringsobjekt som finns med i plan för år 2024–2026 krävs ett igångsättningsbeslut. Igångsättningsbeslut fattas antingen i samband med beslut om investeringsprogram eller särskilt av Kommunfullmäktige.

Kommunen har valt att organisera sin fastighetsförvaltning i egna fastighetsbolag, som äger, förvaltar och utvecklar kommunens verksamhetslokaler (Futurum fastigheter i Örebro AB, Örebrobostäder AB med dotterbolag och Örebroporten Fastigheter AB). Bolagens styrelser beslutar om sina investeringar. Innan bolagens styrelser kan fatta beslut om en investering för kommunens verksamhet, krävs en beställning från kommunen. Investeringsprojektet kan starta när medel finns avsatta i kommunens beslutade investeringsprogram.

Kommunövergripande lokalförsörjningsplan

Den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen är en handlingsplan som åskådliggör framtida lokalbehov utifrån befolkningsprognos, nya lagar och förordningar, kommunala mål etcetera och synliggör prioriterade lokalprojekt som kommunen avser att arbeta med inom prognosperioden. Till och med 2030 prioriteras 71 lokalprojekt varav 31 är pågående.

På övergripande nivå så minskar antalet barn i förskoleålder och i tidig grundskoleålder, men i områden med mycket nybyggnation så ökar fortfarande antalet. Det finns även behov av anpassning, renovering och ersättning av icke ändamålsenliga lokaler. Under planeringsperioden kommer många kök att behöva anpassas och för att klara ett ökat antal elever behöver matsalar och tillgång till idrottshallar ses över.

Prognosen visar att det finns ett behov av att bygga ut antal platser på vård- och omsorgsboende samt grupp- och servicebostäder. För att säkra tryggheten på boenden så behövs en omfattande utbyggnad av brandskyddsåtgärder.

Inom kultur och fritid finns behov av att etablera två kultur- och fritidscenter, ett nytt bad och en ny ishall på Trängens IP. Inom Teknik och service finns behov av ersättningslokaler för befintliga lokaler på Aspholmen.

Lokalförsörjningsplanen innebär ökade hyreskostnader med 68 mnkr och tillsammans med andra kostnader som konsekvens av lokalförsörjningsplanen är de totala ökade driftkostnaderna 112 mnkr för 2023.

Kommunens investeringsbudget

De planerade investeringar inom kommunen uppgår till 4 095 mnkr under planperioden varav 2 622 avser skattefinansierade verksamhet och 1 472 mnkr taxefinansierad verksamhet. Investeringsbudgeten för 2023 uppgår till 995 mnkr varav 528 mnkr avser skattefinansierad verksamhet

Skattefinansierad verksamhet

Investeringsbudgeten 2023 för skattefinansierad verksamhet är 528 mnkr: De större investeringarna är Exploateringsinvesteringar (162 mnkr) som är en viktig förutsättning för Örebro's fortsatta tillväxt. Investeringarna består av ny eller ombyggd platsmark så som gator, parker och annan infrastruktur som möjliggör nya bostads- och verksamhetsområden. Under 2023 pågår/påbörjas följande områden; Marieberg/Moholm, Heden, Östra Mark, Norra och västra Pilängen samt Södra Ladugårdsängen. Fastighetsinvesteringar (71 mnkr) består främst av investeringar i Kultur- och fritidsfastigheter, ridanläggning i Karlslund och fastighetsförvärv. Park och gata (67 mnkr) som består av investeringar i parker, träd, lekplatser, gatubelysning, trafiksignaler, broar och tunnlar m.m. Trafik- och miljöinvesteringar (70 mnkr) består främst av investeringar i kollektivtrafik för att utveckla ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem och en långsiktig hållbar trafiksituation i Örebro samt investeringar i gång- och cykelobjekt som underlättar/möjliggör att fler kan gå och cykla. Inventarie-, IT- och fordonsinvesteringar uppgår till 127 mnkr.

Investeringarna i skattefinansierade verksamhet innebär att de budgeterade kapitalkostnaderna ökar med 42 mnkr jämfört med 2022.

Taxefinansierad verksamhet

Investeringsbudgeten 2023 för taxefinansierad verksamhet är 467 mnkr. Huvuddelen av investeringarna avser VA-verksamheten (459 mnkr) där ingår förnyelse av befintliga VA-ledningar (173 mnkr), nya VA-ledningar (135 mnkr) samt investeringar i reningsverk (101 mnkr). Investeringar i avfallsverksamheten uppgår till 8 mnkr.

Investeringarna i taxefinansierade verksamhet innebär att de budgeterade kapitalkostnaderna ökar med 11 mnkr jämfört med 2022.

Investeringar i de kommunala bolagen

Bolagens investeringsplaner för 2023–2026 uppgår till 6 899 mnkr utifrån kommunens ägarandel. Investeringsplanen för 2023 uppgår till 2 442 mnkr. Investeringsplanerna är mer osäkra än normalt till följd av det osäkra makroekonomiska läget med stora prisökningar och brist på material. Örebrobostäder planerar under 2023 att investera 1 300 mnkr i form av underhåll och nyproduktion av lägenheter. Under planperioden beräknas 520 lägenheter att färdigställas. Örebroportens investeringsplan uppgår till 523 mnkr och består främst av färdigställande av Teknik- och serviceförvaltningens nya verksamhetslokal i Berglunda, Åbylunden, kontorslokaler för extern verksamhet och underhåll. Futurum och ÖBO omsorgs investeringar består av underhåll, nyinvestering och lokalanpassningar enligt lokalförsörjningsplan.

Kommunens investeringar		Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Belopp i miljoner kronor		2022	2023	2024	2025	2026
Förskolenämnd		-5,0	-4,9	-4,9	-4,9	-4,9
Grundskolenämnd		-21,7	-17,2	-19,2	-19,2	-19,2
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd		-8,7	-9,1	-9,1	-9,1	-9,1
Socialnämnd		-1,0	-1,5	-1,8	-1,5	-1,5
Vård- och omsorgsnämnd		-33,3	-8,6	-12,6	-19,2	-21,2
Funktionsstödsnämnd		-2,9	-2,3	-2,5	-2,5	-2,5
Markplanering- och exploateringsnämnd		-321,0	-304,6	-400,3	-369,5	-377,0
-varav exploateringsverksamhet		-130,0	-161,9	-200,0	-150,0	-150,0
Teknik- och Servicenämnd (exkl VA/avfall)		-212,9	-140,2	-205,7	-175,8	-197,9
Kultur- och Fritidsnämnd		-40,0	-12,7	-92,6	-18,5	-39,0
Bygg- och miljönämnd		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen		-35,1	-27,3	-18,5	-16,7	-17,8
VA (taxefinansierad verksamhet)		-527,1	-459,0	-340,4	-317,2	-337,4
Avfall (taxefinansierad verksamhet)		-56,8	-8,0	-3,5	-3,5	-3,5
Summa Skattefinansierad verksamhet		-681,6	-528,4	-767,1	-636,8	-690,0
Summa Taxefinansierad verksamhet		-583,9	-467,0	-343,9	-320,7	-340,9
Totalt kommunens investeringar		-1 265,5	-995,4	-1 111,1	-957,5	-1 030,9
Majoritetsägda bolag		Plan				
Belopp i mnkr	Ägarandel i %	2022	2023	2024	2025	2026
Örebrobostäder AB	100	-1 341,6	-1 300,0	-1 312,0	-900,0	-850,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB	100	-109,0	-259,0	-182,0	-95,0	-35,0
ÖBO Husaren AB	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Västerporten Fastigheter AB	100	-25,5	-36,0	-30,0	-30,0	-30,0
Örebroporten Fastigheter AB	100	-643,0	-534,0	-94,0	-65,0	-9,0
Futurum Fastigheter i Örebro AB	100	-137,0	-233,0	-250,0	-140,0	-250,0
Örebrokompaniet	100	-0,5				
Örebro Parkering AB	100	-0,5	-10,0	-70,0	0,0	0,0
KumBro Vind AB	80	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KumBro Stadsnät AB	80	-21,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Vätternvatten AB	77	-45,0	-91,0	-150,0	0,0	0,0
Länsmusiken	91	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Örebro Läns Flygplats AB	45	-16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gustavsvik Resort AB	45	-16,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Biogasbolaget i Mellansverige AB	40	-5,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa		-2 361,5	-2 463,0	-2 088,0	-1 230,0	-1 174,0
Totalt bolagens investeringar*		-2 325,1	-2 441,7	-2 052,8	-1 230,0	-1 174,0
<i>*Avser kommunens ägarandel av investeringen</i>						
<u>Varav investeringar för skattefinansierad verksamhet</u>						
Futurum Fastigheter i Örebro AB		-137,0	-233,0	-250,0	-140,0	-250,0
ÖBO Omsorgsfastigheter AB		-109,0	-259,0	-182,0	-95,0	-35,0
Örebroporten Fastigheter AB		-307,0	-160,0	-17,0	-8,0	-8,0
Totalt investeringar i kommunkoncernen*		-3 590,6	-3 437,0	-3 163,9	-2 187,5	-2 204,9
Varav investeringar för skattefinansierad verksamhet		-1 234,6	-1 180,4	-1 216,1	-879,8	-983,0

Planeringsförutsättningar för nämndernas budgetarbete

Avsnittet beskriver förutsättningar för nämndernas budgetarbete. I *Riktlinje för verksamhets- och ekonomistyrning*, (KS 277/2021), finns information om hur verksamhets- och ekonomistyrning ska tillämpas.

Ekonomi i balans

Kommunallagen ställer krav på en ekonomi i balans och att varje generation ska bära sina kostnader. Det innebär att alla nämnder på både kort och lång sikt ska ha balans mellan intäkter och kostnader samt god budgetdisciplin. Nämnderna ska kontinuerligt utveckla arbetssätt och metoder för att säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt arbeta förebyggande och bidra till rörelsen från linjär till cirkulär ekonomi.

Långsiktig planering finns i kommunens olika program och andra styrande dokument samt genom det fleråriga perspektivet i ÖSB. Genom långsiktig planering underlättas nämndernas förutsättningar i arbetet för en ekonomi i balans. Nämnderna behöver i sin tur ha en långsiktig planering för att säkerställa handlingsberedskap. Det fleråriga perspektivet i ÖSB ligger till grund för årlig planering och uppföljning av tilldelade resurser för kommunens nämnder och bolag.

Nämnden är ansvarig för den verksamhet som bedrivs och att de resurser som kommunfullmäktige tilldelat i budgeten används på så sätt att målen för verksamheten uppnås. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning. Nämnden ska vidta åtgärder vid befarade avvikelser samt rapportera till Kommunstyrelsen som utövar uppsikt över nämnder, kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. I samband med delår 2 och årsredovisning ska kommunstyrelsen rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens nämnder utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål. Nämndernas ekonomiska ställning rapporteras regelbundet till Kommunstyrelsen, under budgetåret.

Hantering av överfört resultat

Anslag för drift

De politiska kansliernas budgeteras i enlighet med en 4-årig budgetmodell över mandatperioden. År 2023 börjar en ny mandatperiod och budgetmodellen börjar om med ny grundberäkning. För 2023 innebär det att det inte sker någon överföring från 2022 års resultat till nästkommande år. Som en följd av detta sänks nivån på avsatta budgetmedel för överförda resultat från 10 mnkr till 0 mnkr under 2023.

Anslag för investeringar

Anslag för pågående investeringsobjekt kan efter prövning överföras till nästa år i samband med bokslutet. Prövningen får endast avse investeringsprojekt där outnyttjade investeringsmedel beror på tidsförskjutning. Överförda medel har finansierats genom tidigare års utrymmen och ingår inte i det som ska inrymmas i årets budget för de finansiella målen.

Intraprenader

Intraprenadernas positiva och negativa avvikelser hanteras enligt särskilt regelverk. Intraprenadernas överförda resultat (positiv eller negativ budgetavvikelse) överförs i sin helhet till kommande år och är avsett för intraprenaden. Det ackumulerade resultatet finansieras genom markering i eget kapital. Intraprenaderna får maximalt ta med motsvarande 7 procent av årsbudgeten som ett ackumulerat resultat.

Ianspråktagande av eget kapital

Principer för ianspråktagande av eget kapital regleras i *Riktlinje för god ekonomisk hushållning* (KS 1061/2020). Vid ianspråktagande av markeringar ska påverkan på likviditet och balanskravsresultat beaktas. Planerat ianspråktagande av markeringar i eget kapital ska budgeteras för att säkerställa att ianspråktagandet inte påverkar möjligheten att nå de beslutade finansiella målen. Syftet med markeringar i eget kapital är att medvetet och tydligt markera delar av årets resultat till särskilda satsningar för kostnadsdämpande åtgärder. En markering i eget kapital innebär att delar av det årliga resultatet öronmärks för att finansiera särskilt beslutade insatser vilka kan vara fleråriga. Följande aktuella portföljer/insatser är planerade 2023:

Tillväxt- och arbetsmarknadspaket

Medel för att stärka tillväxt och arbetsmarknad i samband med och efter pandemin. Cirka 7 mnkr bedöms nyttjas under 2022 och återstående medel är därefter cirka 20 mnkr. Nivån för 2023 års användande är ännu ej beslutad.

Återstart näringslivet efter coronapandemin

För att stödja näringslivet efter pandemin har 5 mnkr avsatts som en del i återstarten av besöksnäringen i kommunen efter pandemin. Under 2022 har medel nyttjats för Open Art, cirka 1,5 mnkr återstår inför 2023.

Den växande kommunen

Portföljen finansierar insatser som kan kopplas till den växande staden. Portföljen avslutas i maj 2023, återstående medel är cirka 10 mnkr.

Digital arbetsplats

Reglering av överfört resultat för digital arbetsplats, administrativa datorer, sker via markeringar i eget kapital vilket innebär att eventuella överskott av hyresdebitering och underskott för inköp och hyresdebitering av datorer förs över mellan åren. Under 2023 bedöms en återföring på cirka 11 mnkr vara aktuell då intäkterna kommer överstiga planerade inköp.

Sociala investeringar

Sedan 2021 finns en budget på 2 mnkr avsatt för driftkostnader kopplat till genomförande av satsningar inom ramen för sociala investeringar. Tidigare beslut berörs inte av den nya modellen vilket innebär att effekter från återstående återföringar kommer påverka eget kapital framåt. Inför 2023 bedöms en återföring motsvarande cirka 1,3 mnkr.

Intraprenader

Regleringen av överfört resultat för intraprenaderna finansieras via markeringar i eget kapital. Nämndernas resultat justeras med det belopp som ianspråktagas under året.

Resultatutjämningsreserv

Resultatutjämningsreserven (RUR) är avsedd att utjämna svängningar i skatteunderlaget över en konjunkturcykel. Reserverna är tänkta att kunna användas när det är lågkonjunktur och utvecklingen av skatteunderlaget är ogynnsamt för att skapa större stabilitet för verksamheterna. RUR ska därigenom vara ett sätt att kunna arbeta med mer långsiktiga mål än balanskravets fokus på ett kalenderår i taget. Reservering i RUR och markering i eget kapital får göras med sammanlagt högst det belopp som är möjligt att reservera enligt kommunallagen. I *Riktlinje för god ekonomisk hushållning* regleras avsättning och användning av RUR. Av den framgår att två kriterier ska vara uppfyllda för användning av RUR: Förändringen av årets underliggande skatteunderlag för riket ska understiga den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren och balanskravsresultatet ska vara negativt.

Beslut om användning kan ske i samband med budgetarbetet för kommande år. Beslut kan även fattas i samband med årsredovisningen utifrån den avstämning som görs i delårsrapporteringen.

Tabell: Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år	2021	2022	2023	2024	2025
Snitt 10 år	4,1	4,2	4,4	4,3	4,4
Årlig ökning	5,6	5,7	3,1	4,5	4,1
Differens	1,5	1,5	-1,2	0,2	-0,3

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Regioner cirkulär 22:37

Under 2023 och 2025 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt. Då är det möjligt att använda RUR under förutsättning att de två kriterierna ovan är uppfyllda. Det innebär i praktiken att maximalt uttag som kan budgeteras/ användas för respektive år motsvarar den negativa differensen * Skatteintäkter och generella statsbidrag.

Balansräkningsenheter

Kommunen bedriver VA- respektive avfallsverksamhet i förvaltningsform. Huvudprincipen är att dessa två verksamheter helt ska finansieras genom avgifter för utförda tjänster till sina abonnenter, medborgare och företag i kommunen. Det ställer krav på särredovisning av respektive verksamhet och Örebro kommun gör det genom så kallade balansräkningsenheter. Ekonomierna kan skiljas från kommunens övriga verksamheter och verksamheterna redovisar därför egna resultat- och balansräkningar som del av kommunens totala redovisning. På motsvarande sätt som kommunallagen ställer krav på en ekonomi i balans och att rätt generation ska bära sina kostnader för kommunen i stort, ska de avgiftsfinansierade verksamheterna genom självkostnadsprincipen säkra att rätt generations avgiftskollektiv betalar sina kostnader, och ska normalt redovisa ett nollresultat. En svårighet är att avgiften måste fastställas i förväg baserat på förväntat nyttjande samt de beräknade nödvändiga kostnader och hantering av avvikelser sker inom eget kapital, vilket medför risk för att intäkterna inte svarar mot kostnaderna varje enskilt verksamhetsår.

Internlån

För att kunna särredovisa balansräkningsenheterna ska respektive avgiftsfinansierad verksamhet finansiera sina egna investeringar. Detta sker genom årets resultat eller lån. Eftersom kommunen bedriver dessa verksamheter i förvaltningsform innebär det att lånen för balansräkningsenheten blir interna inom kommunen. Ansvarig nämnd ansöker vid behov om lån hos Kommunstyrelsen där finanschef/ekonomidirektör enligt delegation fattar beslut om ansökan. Räntan på internlån motsvarar kommunens internränta. Internlånen amorteras enligt motsvarande avskrivningstid på investeringarna.

Resursbedömning och resursfördelning

Resursbedömning är ett stöd för Kommunfullmäktige för att på övergripande nivå fördela och göra prioriteringar mellan olika verksamheter. Syftet med modellen är att ge stöd och en faktabaserad grund till hur resurser kan fördelas och prioriteras.

Resursbedömningsmodellens grund utgörs av prislappar, standardkostnad och nyckeltal på nationell nivå som med stöd av kommunens demografiprognos används för att ta fram en teknisk ram, en sorts teoretisk ram som beräknas fram. Ramen beräknas utifrån begreppet verksamhet som är ett sätt att dela in kommunal verksamhet i olika delar, oavsett hur kommunen är organiserad i olika nämnder och förvaltningar. Modellen ger en jämförelse mellan nuvarande ram mot den tekniska ramen och indikerar skillnader mot genomsnittlig ambitions-, effektivitets-, skatte- och kostnadsnivå. Det är inte ett syfte att alla verksamheter ska ligga på den beräknade teoretiska ramen utan jämförelsen ska vara ett stöd för den politiska prioriteringen. Modellen ger en grund för att följa upp nuvarande prioriteringar.

Modellen är under utveckling och en första implementering presenterades i budgetdirektiv 2023 med plan för 2024–2026 i form av en analys av nuläget med grund i modellens tekniska ramar i relation till nuvarande ramar. Fortsatt analys krävs kring påverkan av modellen, t.ex. avseende intern ekonomistyrning för nyckeltalen, bland annat hantering av personalkostnadspålägg och internränta, som kan påverka nyckeltalens resultat.

Resursfördelning används av nämnderna för att fördela resurser mellan verksamheter och till externa och interna utförare inom sina respektive ansvarsområden.

Stadsrevisionen

Av kommunallagen framgår att Kommunfullmäktiges presidium, och inte Kommunstyrelsen ska bereda förslaget till budget för Stadsrevisionen. I beräkningarna ingår det förslag till budgetram för 2023 för Stadsrevisionen som bereds av Kommunfullmäktiges presidium. Kommunstyrelsen tar inte för egen del ställning till Stadsrevisionens budgetram.

Kompensation för volymökningar

Med utgångspunkt i den demografiska utvecklingen har en bedömning av behoven för barn och elever gjorts. Befolkningsprognosen visar att de yngre barnen minskar under planperioden samtidigt som eleverna i gymnasieålder ökar. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden kompenseras med 18 mnkr för ökade volymbehov.

Funktionsstödsnämnden kompenseras med 23,7 mnkr för volymökningar inom LSS/funktionsnedsatta. Medlen avser att täcka såväl nya gruppboenden som övriga volymökningar. Medlen för volymökningar fördelas också till Socialnämnden för ökade kostnader inom socialtjänsten, 6 mnkr.

Teknik- och servicenämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Markplanerings- och exploateringsnämnden kompenseras för ökade kapitalkostnader till följd av investeringsprogrammet med 6 mnkr samt för objekt finansierade med riktade KS-medel. Markplanerings- och exploateringsnämnden och Teknik- och servicenämnden kompenseras med 5 mnkr för ökade kapitalkostnader avseende exploateringsinvesteringar. 5 mnkr finns avsatta för hyreskostnader inom förskola, grundskola och gymnasieskola kopplat till ökade hyresnivåer i samband med renovering och samtidig utbyggnad av befintliga skollokalerna. Kompensationerna avropas, se nedan.

Kompensation för driftkostnadsökningar i samband med investeringar

Kommunstyrelsen och nämnderna kompenseras för planerade driftkostnadsökningar för vissa investeringar samt för vissa hyreskompensationer i och med beslut av ÖSB. Då investeringar inte genomförs i den takt som planerats, tidsplaner justeras eller andra oförutsedda händelser inträffar, anslås medel i samband med beslut om ÖSB men kvarhålls inom ramen för Utrymme för Kommunstyrelsen. När de beslutade investeringarna är genomförda och genererar driftkostnader överförs medel till respektive nämnd.

Kompensation för löneöversyn 2022 och 2023 samt indexuppräknings

I driftbudgetramarna för 2023 är kompensation för kvarvarande tre månaders löneöversyn för 2022 utlagda.

Kompensationen för 2023 års löneöversyn kommer hanteras när avtalen för 2023 års lönerörelse finns klara. I Utrymme för generella kostnadsökningar finns lönekompensation motsvarande 3,2 procent avsatt. Förskola, grundskola och gymnasieskola tilldelas ökade anslag till fristående enheter som en följd av löneöversynen.

En bedömd kompensation för lokalhyror samt vissa indexmässiga kostnadsökningar finns avsatt i Utrymme för generella kostnadsökningar och kommer att fördelas ut när underlag finns tillgängligt.

Personalkostnadspålägg

I det sammantagna personalkostnadspålägget (PO) som nämnderna betalar internt till Kommunstyrelsen – finansiering ingår dels de arbetsgivaravgifter som bestäms av riksdagen (lagstadgade sociala avgifter); dels de avgifter som bestäms i kollektivavtal mellan SKR och fackföreningarna inom offentlig sektor (till försäkringar och avtalspensioner). Arbetsgivaravgifterna är lika för kommuner men PO för pensionskostnaden utgör ett snitt, den faktiska kostnaden varierar vid olika lönenivåer. Det av SKR framtagna PO:t används för en mer lättadministrerad och schablonmässig budgethantering och internredovisning.

Både de lagstadgade arbetsgivaravgifterna samt avtalsförsäkringarna bedöms vara oförändrade för 2023. Det kalkylerade pålägget avseende pensionerna justeras upp i jämförelse med föregående år. Anledningen till höjningen är dels höjda premier i det nya pensionsavtal som ska tillämpas från och med 1 januari 2023 dels på grund av kraftigt ökat prisbasbelopp och andra faktorer som leder till högre kostnader för den förmånsbestämda pensionen.

Det interna PO-pålägget ökar till 44,53 procent 2023 (40,55 procent 2022). Unga 19–23 år har för perioden tom 31 mars 2023 en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgift för ersättningar som uppgår till högst 25 000 kr/mån. Den del av PO:t som nämnderna har betalat för att delfinansiera omställningskostnader och kompetensväxlingsprogram på 0,4 procent av lönesumman upphör.

I budgeten för 2023 är nämnderna kompenserade för det ökade PO-pålägget i överhänget för 2022 och för det ökade PO-pålägget för nuvarande lönenivå. Kompensation för 2023 års nivå regleras i samband med 2023 års löneöversyn.

Internränta

Kommunens internränta fastställs den sista februari året innan aktuellt budgetår. Internräntan baseras på kommunkoncernens genomsnittliga ränta för långfristig låneskuld. Internräntan ska vara förhållandevis stabil, varför internräntan avrundas och noteras i steg om 0,25 procentenheter. Internräntan fastställs till 1,50 procent för år 2023.

Effektiviseringskrav

I nämndernas ramar fördelas ett generellt effektiviseringskrav på 1 procent, motsvarande cirka 93 mnkr. Utöver det föreslås att Kommundirektören får ett uppdrag om ett riktat effektiviseringskrav på 18 mnkr.

Planeringsförutsättningar inför 2024–2026

Det osäkra världsläget, pris- och ränteökningars påverkan på konjunkturen och skatteunderlaget innebär sammantaget stora osäkerheter för skatteintäktsprognoserna och planeringen framåt. Intäkterna för Örebro kommun beror i stor utsträckning på skatteunderlagstillväxten vilket i sin tur beror på den konjunkturella utvecklingen. För att säkerställa planperiodens resultatnivåer kommer det att krävas effektiviseringar de närmaste åren. För perioden 2024–2026 bedöms effektiviseringsbehovet vara cirka 230 mnkr. Investeringsnivåerna behöver anpassas till rådande förutsättningar och befolkningsutveckling. Befolkningsprognosen visar att alla åldrar förväntas öka till prognosperiodens slut, vissa mer än andra samtidigt som undantag finns där åldersgrupperna 2–11, 28–31 och 71–77 förväntas minska i antal under prognosperioden.

Taxor, avgifter och internpriser

Taxor och avgifter

I och med beslut om ÖSB 2023 fattar Kommunfullmäktige beslut om taxa för avfall, vatten och avlopp, taxor inom trafik och markupplåtelse, av taxor inom miljöområdet samt för taxor inom detaljplan samt bygglov. Övriga taxor är redan fastställda eller sker genom fastställd uppräknings.

Taxa för avfall

Förslag till 2023 års hushållsavfallstaxa (TN 7616/2021) utgår från 2022 års taxa. Förslaget är baserat på förändringar som skett inom lagstiftningen samt att Örebro kommun har ambitionen att nå uppsatta mål inom miljöområdet (minska avfallet med 25 procent från 2015–2025). Ändringar i taxan gäller en höjning av den fasta- och rörliga avgiften för säck- och kärnhämtning, slamtaxan samt förändring av kostnad för fosforfiltersbyte. Vissa tjänster har tagits bort och andra lagts till för att få en effektivare taxa utan sänkt servicenivå. Mindre förändringar har gjorts i föreskrifterna, baserade på ändrad lagstiftning och anpassning av dragavstånd i den förtätade staden. Se bilaga 3 för förslag till beslut.

Taxa för vatten och avlopp

Brukningavgiften är baserad på vattenförbrukning och består av en fast och en rörlig del. Avgiften ska täcka VA-verksamhetens driftkostnader som också omfattar kapitalkostnader för verksamhetsinvesteringar i anläggningar och förnyelse. Brukningstaxan föreslås höjas med 2,3 procent och avser både den rörliga och fasta delen.

Anläggningsavgiften, som är avgiften som betalas när en fastighet ansluts till den allmänna VA-anläggningen, föreslås höjas med 5 procent. (TN 516/2022). Se bilaga 4 för förslag till beslut.

Taxor inom trafik och markupplåtelse

Tekniska nämnden har tagit fram förslag till nya taxor att gälla från 2023. Det gäller förändring av taxa för färd- och parkeringstillstånd (TN 4389/2022) där en höjning av taxan för att ansöka om undantag från förbud mot trafik med motorfordon och förbud mot parkering föreslås. En revidering av taxa för markupplåtelse (TN 3984/2022) är föreslagen där förändringar föreslås gällande avgifter för parkeringsplatser inom Zon 1 och 2 samt en ny taxa för friflytande mobilitetssystem (el-sparkcyklar m.fl.). Parkeringsavgiften i Conventumgaraget har inte höjts sedan 2014. I ärende i TN 4488/2022 föreslås en höjning av avgiften till 13 kronor per timme. Se bilaga 5, 6 och 7 för förslag till beslut.

Bygglovstaxa

I oktober 2022 uppdaterades den befintliga bygglovstaxan (BN 367/2022) som enligt förslag börjar gälla från 1 januari 2023. Taxan reglerar avgifter för prövningar av bland annat bygglov, strandskydd samt utstakning och bygger på Sveriges Kommuner och Regioners modell för plan- och bygglovstaxor. Den uppdaterade taxan innehåller förändringar av avgift för förhandsbesked utifrån antal bostäder som provas, fasadändringar delas upp i mindre och större förändringar, en ny avgift regleras för tillsyn som utförs enligt lagen om energimätning och en ny ärendetyp för solenergianläggningar på mark tillkommer. Se bilaga 8 för förslag till beslut.

Detaljplanetaxa

Reviderad plantaxa antogs av Byggnadsnämnden i oktober 2022 (BN 393/2022) att enligt förslag börja gälla från och med den 1 januari 2023. Revideringen innebär förslag till förändring av debiterad tid för att bättre motsvara faktiskt nedlagd tid samt en förändring av faktureringsstillfällena för att få bättre säkring av intäkt för nedlagd arbetstid inom givet räkenskapsår. Syftet har även varit att skapa en bättre läsbarhet av dokumentet för mottagaren. Se bilaga 9 för förslag till beslut.

Taxor inom miljöområdet

Flera av Miljönämndens taxor har reviderats och föreslås att börja gälla från och med 2023. Dessa taxor består av taxa för offentlig kontroll av livsmedel, taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen samt taxa för tillsyn och prövning av tobak, tobaksfria nikotinprodukter och andra liknande produkter. Se bilaga 10, 11 och 12 för förslag till beslut.

Lantmäteritaxa

Inom den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM Örebro) baseras taxan på Statliga Lantmäteriets föreskrifter. Avgifterna baseras på den tid som har lagts ner för handläggning av en förrättning och är från och med 1 september 1 500 kr/timme för förrättningslantmätare och kart- och mättningsingenjörer samt 800 kr/timme för biträdande handläggare och förrättningsassistenter. Avgifterna per timme är samma som de som Statliga lantmäteriet tar ut för motsvarande arbete. Någon förändring av avgiften har inte skett under 2022.

Avgifter inom Kultur och fritid

Avgifter för Kulturnämnden och Fritidsnämndens verksamheter har tidigare beslutats årligen i respektive nämnds verksamhetsplaner med budget, och därför inte lyfts för beslut i ÖSB. Avgifterna avser allt ifrån avgifter för anläggningsbokningar, entréavgifter till avgifter för utskrifter. Avgifterna för år 2023 kommer fortsatt beslutas i den tillträdande Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan med budget. Hanteringen ses över inför ÖSB 2024 utifrån avgifternas karaktär och omfattning. Detta för att fastställa om det finns särskilda skäl till att verksamhetsområdets avgifter även fortsättningsvis inte ska beslutas i Kommunfullmäktige, eller om avgifterna helt eller delvis ska beslutas av Kommunfullmäktige.

Taxor inom vård och omsorg

Avgifter inom området räknas årligen upp med omsorgsprisindex (OPI). Maxavgiften och minimibeloppet beräknas enligt socialtjänstlagen och dess nivå påverkas därmed av prisbasbeloppet. Vård- och omsorgsnämnd beslutar årligen om avgiftsomräkningen. Det kommer även framöver att ske viss fortsatt utredning av taxorna inom vård- och omsorgsområdet.

Taxa för barnomsorg

Hushållen betalar en avgift för att ha sina barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Hur mycket hushållet ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Örebro kommun tillämpar maxtaxan. Nivåerna för maxtaxan regleras i Förordning (2001:160) till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem. Nivån för 2023 fastställs i december 2022 och beslutas av Programnämnd barn- och utbildning i december 2022.

Avgifter Kulturkvarteret

Kulturkvarteret har rätt att på delegation från Kommunfullmäktige årligen justera taxa och pris för uthyrning av lokaler/teknik/utrusning/material/tjänster enligt förändring av KPI, oktober månad. Om indexjustering innebär att taxa och pris blir lägre i förhållande till föregående års nivå, skall taxa och pris behållas oförändrad.

Internpriser

Inom kommunen finns ett antal interna priser som används för att debitera för kommunövergripande tjänster. Avsnittet beskriver nuläge och bedömning för 2023 för de säljande verksamheterna, till exempel avseende behov av prisförändringar. Syftet är ge köpande verksamheter förutsättningar i sitt planeringsarbete.

Måltid

Utfallet för måltidskostnaderna för 2022 beräknas överstiga budget med cirka 15 procent. En bedömning från upphandling är gjord gällande förväntade ökning av livsmedelspriserna och en ytterligare ökning med 15 procent under 2023 är inte orimlig. Den faktiska prisjusteringen för februari 2023 sker under november månad 2022.

Helårsprognosen för 2022 för livsmedel prognostiseras landa på en negativ avvikelse på cirka 6 mnkr och en ytterligare ökning av livsmedelspriserna på 15 procent skulle resultera i en bedömd avvikelse för 2023 på cirka 10 mnkr. Det innebär en ökning av livsmedelspriserna med cirka 16 mnkr för perioden 2022 och 2023.

För att möta den bedömda kostnadsökningen för livsmedel kompenseras de köpande nämnderna med totalt 15 mnkr och säljande verksamhet kan öka priset med motsvarande summa.

Fordon

Bytet av nya verksamhetslokaler för fordonsverksamheten kommer innebära en ökad kostnad på 8,5 mnkr. Merkostnaden kommer innebära en halvårseffekt för 2023 som bedöms bli cirka 4,3 mnkr. För att möta den bedömda kostnadsökningen för ny lokal finns medel att avropa från avsatta medel för driftkostnadsökningar i samband med investeringar.

Vidare så pågår ett arbete med att separera bränslekostnaden från fordonshyran. Detta innebär att verksamheterna framöver kommer att stå för den faktiska förbrukningen. Effekten av detta för verksamheterna har inte kunnat bedömas då det till stor del beror på bränslepriserna och den faktiska förbränningen. Syftet med förändringen är att få kostnaderna på rätt verksamhet.

Digitala tjänster

Inför 2023 bedöms priset för digital arbetsplats samt priset för WIFI-punkter vara oförändrade. Priset för teledebiteringen kommer att minska med totalt cirka 5 mnkr. Kostnaderna för O365 kommer däremot att öka till följd av prisjustering av avtalet samt förändrad dollarkurs. Preliminärt beräknas en total kostnadsökning på 2,5–5 mnkr, priset fastställs i början på 2023.

Bilaga 1

Driftbudgetförändringar

I tabellen redogörs för förändringar i driftbudgetramarna mellan åren 2022 och 2023. Ramen för 2022 har för de flesta nämnder reviderats under innevarande år med till exempel lönekompensation och indexjusteringar. Detta ska beaktas vid jämförelse mellan ram för 2022 och ram 2023.

Av kommunallagen framgår att Kommunfullmäktiges presidium, och inte Kommunstyrelsen ska bereda förslaget till budget för Stadsrevisionen. I beräkningarna ingår det förslag till budgetram för 2023 för Stadsrevisionen som bereds av Kommunfullmäktiges presidium tkr

Kommunfullmäktige	
Ram 2022	15 688
Justeringar inför 2023 kommunfullmäktige inkl. Stadsrevisionen	
Tillfällig satsning - utbildning ny mandatperiod	1 000
Ram 2023	16 688

(3 894 tkr). Kommunstyrelsen tar dock inte för egen del ställning till Stadsrevisionens budgetram.

Förskolenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 123 323
Justeringar inför 2023	
Återföring, del av tillfällig satsning BOU 2022	-2 115
Effektiviseringskrav 1 %	-11 212
Politisk prioritering förskola	5 000
Politisk prioritering kompensation prisökning livsmedel	1 100
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	5 604
PO-påläggskompensation	28 204
Ram 2023	1 149 904

Grundskolenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	2 354 806
Justeringar inför 2023	
Återföring, del av tillfällig satsning BOU 2022	-1 885
Effektiviseringskrav 1 %	-23 529
Politisk prioritering grundskola	7 000
Politisk prioritering kompensation prisökning livsmedel	8 600
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	9 947
PO-påläggskompensation	53 072
Ram 2023	2 408 011

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 169 379
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-11 694
Volymkompensation gymnasieskolan	18 000
Politisk prioritering kompensation prisökning livsmedel gymnasieskolan	1 800
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	4 209
PO-påläggskompensation	23 850
Ram 2023	1 205 544

Funktionsstödsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 116 679
Justeringar inför 2023	
Återföring, del av tillfällig satsning SOV 2022	-2 389
Effektiviseringskrav 1 %	-11 143
Volymkompensation LSS	23 700
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	2 695
PO-påläggskompensation	20 133
Kompensation från investeringspott	550
<i>(Brandskydd grupp 133 tkr, Grupp- och servicebostad, Återbruksgatan 417 tkr)</i>	
Ram 2023	1 150 225

Socialnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	626 365
Justeringar inför 2023	
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-1 985
Effektiviseringskrav 1 %	-6 244
Volymkompensation socialtjänst	6 000
GVI	400
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	2 493
PO-påläggskompensation	7 499
Kompensation från investeringspott	510
<i>(Stödboende Sturegatan 310 tkr, Bruksgatan, renovering 200 tkr)</i>	
Ram 2023	635 038

Vård- och omsorgsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	1 791 857
Justeringar inför 2023	
Återföring, del av tillfällig satsning SOV 2022	-3 974
Effektiviseringskrav 1 %	-17 879
Hysesrabatt Karlslund (sista)	500
Hysesrabatt Öbo omsorg (sista)	4 000
Politisk prioritering vård och omsorg	2 000
Politisk prioritering färdtjänst	17 000
Politisk prioritering kompensation prisökning livsmedel	3 500
Lönkompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	5 597
PO-påläggskompensation	35 437
Kompensation från investeringspott	30 166
<i>(Västerpark våbo 28 516 tkr, Löwenhjelmiska våbo, förstärkt brandskydd 1650 tkr)</i>	
Ram 2023	1 868 204

Bygg- och miljönämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	25 039
Justeringar inför 2023	
Effektiviseringskrav 1 %	-250
Lönkompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	265
PO-påläggskompensation	752
Ram 2023	25 806

Kultur- och fritidsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	380 136
Justeringar inför 2023	
Återföring Open Art	-2 500
Återföring tillfällig satsning Öknaspåret	-600
Återföring tillfällig hyressänkning Behrn arena ÖSK och KIF Örebro DFF	-1 450
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-184
Effektiviseringskrav 1%	-3 754
Lov Örebro	3 000
Lönkompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	753
PO-påläggskompensation	4 470
Kompensation från investeringspott	1 056
<i>(Kultur och fritidscenter, S: a Ladugårdsängen hyra 656 tkr, övrigt 400 tkr)</i>	
Ram 2023	380 927

Markplanerings- och exploateringsnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	72 867
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-70
Effektiviseringskrav 1 %	-728
Redovisningsteknisk resursflyttning - Exploatering drift	6 000
Lönekomensation överhäng LÖV 2022 3 mån	344
PO-påläggskompensation	2 118
Ram 2023	80 531

Teknik- och servicenämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	213 306
Justeringar inför 2023	
Återföring tillfällig satsning 10-mila orientering	-40
Återföring tillfällig satsning Asfalt	-8 000
Effektiviseringskrav 1 %	-2 053
Lönekomensation överhäng LÖV 2022 3 mån	513
PO-påläggskompensation	3 167
Ram 2023	206 893

Valnämnden	
Ram 2022, belopp i tkr	8 538
Justeringar inför 2023	
Återföring valårsbudget	-4 000
Återföring del av statsbidrag allmänna val	-4 315
Ram 2023	223

Överförmyndarnämnden	
Ram 2022	19 297
Justeringar inför 2023	
Återföring av tillfällig satsning SOV 2022	-52
Lönekomensation överhäng LÖV 2022 3 mån	45
PO-påläggskompensation	269
Ram 2023	19 559

Kommunstyrelsen	
Ram 2022, belopp i tkr	769 811
Justeringar inför 2023 Kommunledning	
Återföring överfört resultat 2022 (Kommunledning)	-10 000
Justeringar inför 2023 Kommunledningsförvaltningen	
Återföring tillfällig satsning IT-säkerhetsprojekt	-1 205
Återföring tillfällig satsning Lov Örebro 2022	-2 400
Återföring tillfällig satsning beredskapslager livsmedel 2022	-700
Återföring tillfällig satsning GIS- integration 2022	-2 000
Effektiviseringskrav 1 %	-4 968
Lönekompensation överhäng LÖV 2022 3 mån	1 961
PO-påläggskompensation	10 632
Kompensation från investeringspott (Gemensamt servicecenter 300 tkr)	300
Justeringar inför 2023 Kommungemensamt	
Återföring extra driftanslag Alfred Nobel 2022	-483
Återföring politisk prioritering	-2 000
Förändrat uppdrag - Centralt skyddslager, fördelas i takt med förbrukning	-250
Strategi mot hemlöshet	400
Örebrokompaniet (netto)	666
Nerikes brandkår, kompensation - pensioner, lön, hyra ombyggnation m.m.	6 000
Länsmusiken reglering tidigare avtalat belopp	2 000
Tillfälligt minskat anslag för omställning och kompetens	-8 000
Minskat anslag – utrymme för kompetensförsörjning	-3 000
Justeringar inför 2023 statsbidrag flyktingar	
Minskat antal asylsökande som berättigar till statliga bidrag - etableringsersättning	12 600
Ram 2023	769 364

Utrymme för Kommunstyrelsen	
Ram 2022, belopp i tkr	125 448
Justeringar inför 2023	
Förändring Utrymme för Kommunstyrelsen (netto)	8 181
Återföring tillfälliga satsningar 2022 - KS-utskott (netto)	400
Tillfälligt minskat anslag överfört resultat	-10 000
2023 års utrymme generella kostnadsökningar, fördelas senare	268 038
2023 års utrymme för kompensation investeringar - redan fördelade medel. Fördelas i takt med att investeringen alt. lokalen tas i bruk	64 687
Riktat effektiviseringsuppdrag till Kommundirektören	-18 000
Ram 2023	438 754

Finansiering	
Ram 2022, belopp i tkr	-345 300
Justeringar inför 2023	
Nytt premiehöjt pensionsavtal, samt värdesäkring av befintliga pensioner	173 766
Nedrevidering kapitalkostnader - aktiverade investeringar	-8 352
Redovisningsteknisk resursflyttning från exploateringsförsäljning till Markplanering och exploateringsnämnden - exploatering drift	-6 000
Avskrivning lån (upphör)	-200
Ökat PO-pålägg	-189 603
Ram 2023	-375 689
Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	
	9 979 982

Bilaga 2

Investeringsprogram 2023–2026

Sammanfattning

Kommunen beslutar varje år om ett investeringsprogram innehållande kommunens investeringsutgifter och driftkostnadskonsekvenserna av samtliga investeringar i den kommunala verksamheten. Förslaget innebär totala investeringsutgifter för kommunen med 995 mnkr år 2023, varav 528 mnkr avser skattefinansierade investeringar och 467 mnkr taxefinansierade investeringar.

Kommunens investeringsbudget (nettoutgifter)

(tusentals kronor)	Reviderad budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Förskolenämnd	5 005	4 916	4 916	4 916	4 916
Grundskolenämnd	21 667	17 236	19 236	19 236	19 236
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	8 714	9 134	9 134	9 134	9 134
Socialnämnd	960	1 500	1 750	1 500	1 500
Vård- och omsorgsnämnd	33 282	8 575	12 575	19 225	21 225
Funktionsstödsnämnd	2 928	2 254	2 454	2 454	2 454
Markplanering- och exploateringsnämnd	320 990	304 640	400 250	369 450	376 950
-varav exploateringsverksamhet	130 000	161 900	200 000	150 000	150 000
Teknik- och Servicenämnd (exkl VA/avfall)	212 922	140 200	205 700	175 800	197 900
Kultur- och Fritidsnämnd	40 025	12 657	92 620	18 470	38 970
Bygg- och miljönämnd		0	0	0	0
Kommunstyrelsen	35 148	27 255	18 497	16 664	17 756
Summa skattefinansierad verksamhet	681 641	528 367	767 132	636 849	690 041
VA	527 114	459 010	340 425	317 150	337 350
Avfall	56 762	8 000	3 500	3 500	3 500
Summa taxefinansierad verksamhet	583 876	467 010	343 925	320 650	340 850
Totalt kommunens investeringar	1 265 517	995 377	1 111 057	957 499	1 030 891

Driftskostnadskonsekvenserna av kommunens investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget resulterar i ökade driftskostnader som finansieras enligt nedanstående tabell.

(tusentals kronor)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förskolenämnd	1 245	1 245	1 245	1 245
Grundskolenämnd	4 368	4 876	4 876	4 876
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	1 728	1 728	1 728	1 728
Socialnämnd	173	201	173	173
Vård- och omsorgsnämnd	986	1 446	2 211	2 441
Funktionsstödsnämnd	259	282	282	282
Markplanering- och exploateringsnämnd	17 387	21 823	21 380	21 843
Teknik- och Servicenämnd (exkl VA/avfall)	16 097	19 410	14 760	8 226
Kultur- och Fritidsnämnd	3 462	3 599	1 203	1 073
Bygg- och miljönämnd	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	4 563	2 974	2 952	3 135
Total utökning driftanslag	50 267	57 583	50 810	45 020
Varav finansiering med riktade KS-medel	6 678	5 767	1 569	897
Varav finansiering via avsatt volymutrymme	7 515	16 117	16 263	17 289
Varav finansiering genom nämndens egen ram	30 051	28 371	27 481	21 339
Varav exploateringsinvesteringar	6 022	7 328	5 496	5 496

Driftskostnadskonsekvenser av lokalförsörjningsplanen

Lokalinvesteringarna i den kommunala verksamheten sker i huvudsak av något av kommunkoncernens egna bolag. Driftskostnadskonsekvenserna av bolagens investeringar i kommunens verksamhet beaktas i driftsbudgetramarna.

	Budget 2023	2024	Plan 2025	2026
Förskolenämnd	4 784	12 411	21 948	2 006
Finansiering med riktade KS-medel	0	5 062	11 352	0
Finansiering via avsatt volymutrymme	4 784	7 349	10 596	2 006
Grundskolenämnd	13 629	18 658	10 575	12 600
Finansiering med riktade KS-medel	2 360	10 148	5 000	5 000
Finansiering via avsatt volymutrymme	11 269	8 510	5 575	7 600
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	-1 830	13 130	12 727	0
Finansiering via avsatt volymutrymme	-1 830	13 130	12 727	0
Socialnämnd	660	1 690	150	150
Finansiering med riktade KS-medel	660	1 690	150	150
Vård- och omsorgsnämnd	38 869	10 617	66 432	60 441
Finansiering med riktade KS-medel	38 869	10 617	66 432	60 441
Funktionsstödsnämnd	26 254	30 162	23 887	24 055
Finansiering med riktade KS-medel	10 990	9 500	2 950	2 700
Finansiering via avsatt volymutrymme	15 264	20 662	20 937	21 355
Teknik- och servicenämnd	11 283	10 617	0	0
Finansiering med riktade KS-medel	4 250	4 250	0	0
Finansiering inom nämndens egen ram	7 033	6 367	0	0
Kultur- och fritidsnämnd	1 096	4 361	12 883	17 100
Finansiering med riktade KS-medel	1 096	4 361	12 883	17 100
Kommunstyrelsen	17 500	5 500	0	4 000
Finansiering med riktade KS-medel	17 500	5 500	0	4 000
Finansiering inom nämndens egen ram	0	0	0	0
Totalt ökade driftkostnader	112 245	107 145	148 602	120 352

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Kommunstyrelsen	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS													
	BUDGET	BUDGET	PLAN			BUDGET	BUDGET	PLAN											
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																			
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
Kommungemensamt																			
Inventarier																			
Inventarier - Kulturkvarteret																			
Kulturkvarteret (inom ram)																			
Inventarier																			
Inredning p g a flytt av arkivdepå																			
Kopiatorer och skrivare	4 215	960	660	760	760	3 135	0	140	0	80	0	90	0	76	0				
IT-investeringar																			
Nätverksutrustning	18 254	14 826	9 896	15 904	16 996	3 286	0	2 669	0	1 781	0	2 863	0	3 059	0				
	18 254	14 826	9 896	15 904	16 996	3 286	0	2 669	0	1 781	0	2 863	0	3 059	0				
NOD-projektet																			
Kontorsinventarier																			
Teknik																			
Övrigt	12 679	11 469	7 941	0	0	1 268	0	1 754	0	1 113	0	0	0	0	0				
Totalt Kommunstyrelsen	35 148	27 255	18 497	16 664	17 756	7 689	0	4 563	0	2 974	0	2 952	0	3 135	0				

Förskolenämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS													
	BUDGET	BUDGET	PLAN			BUDGET	BUDGET	PLAN											
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																			
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
Inventarier																			
Inventarier	4 989	4 900	4 900	4 900	4 900	1 266	0	1 243	0	1 243	0	1 243	0	1 243	0				
Inventarier - myndighet	16	16	16	16	16	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0				
Totalt Förskolenämnd	5 005	4 916	4 916	4 916	4 916	1 268	0	1 245	0	1 245	0	1 245	0	1 245	0				

Grundskolenämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS													
	BUDGET	BUDGET	PLAN			BUDGET	BUDGET	PLAN											
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																			
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
Inventarier																			
Inventarier	21 631	17 200	19 200	19 200	19 200	5 489	0	4 365	0	4 872	0	4 872	0	4 872	0				
Inventarier - myndighet	36	36	36	36	36	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0				
Totalt Grundskolenämnd	21 667	17 236	19 236	19 236	19 236	5 492	0	4 368	0	4 876	0	4 876	0	4 876	0				

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS													
	BUDGET	BUDGET	PLAN			BUDGET	BUDGET	PLAN											
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																			
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
Inventarier																			
Inventarier gymnasie	5 380	5 300	5 300	5 300	5 300	1 365	0	1 345	0	1 345	0	1 345	0	1 345	0				
Inventarier vuxam	3 325	3 825	3 825	3 825	3 825	333	0	383	0	383	0	383	0	383	0				
Inventarier - myndighet	9	9	9	9	9	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0				
Totalt Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	8 714	9 134	9 134	9 134	9 134	1 699	0	1 728	0	1 728	0	1 728	0	1 728	0				

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Socialnämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS									
	BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023	PLAN			BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023		2024		PLAN 2025		2026		
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
<i>Inventarier</i>															
Årlig inventariepott	960	500	1 000	1 000	1 000	110		58		115		115		115	
Myndighetskrav		500	500	500	500	0		58		58		58		58	
Socialkontor, Vivalla	0		250							29					
Brukskatan		500						58							
Totalt Socialnämnd	960	1 500	1 750	1 500	1 500	110	0	173	0	201	0	173	0	173	0

Vård- och omsorgsnämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS									
	BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023	2024	PLAN 2025	2026	BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023		2024		PLAN 2025		2026		
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
<i>Inventarier</i>															
Årlig inventariepott	6 171	6 700	6 000	6 000	6 000	710		771		690		690		690	
Myndighetskrav	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	115		115		115		115		115	
Inventarier - myndighet	225	225	225	225	225	26		26		26		26		26	
	7 396	7 925	7 225	7 225	7 225	851	0	911	0	831	0	831	0	831	0
<i>Ny- och ombyggnation, vård- och omsorgsboenden</i>															
Inv o utrustn nytt vård- och omsorgsboende	23 886	650	5 350	12 000	14 000	2 747		75		615		1 380		1 610	
Ombyggnation och renovering vård- och omsorgsboende och kök och matsal	2 000					230		0		0		0		0	
	25 886	650	5 350	12 000	14 000	2 977	0	75	0	615	0	1 380	0	1 610	0
Totalt Vård och omsorgsnämnd	33 282	8 575	12 575	19 225	21 225	3 827	0	986	0	1 446	0	2 211	0	2 441	0

Funktionsstödsnämnd	INVESTERING					DRIFTKOSTNADSKONSEKVENNS									
	BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023	2024	PLAN 2025	2026	BUDGET 2022 reviderad	BUDGET 2023		2024		PLAN 2025		2026		
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt
<i>Inventarier</i>															
Årlig inventariepott	1 126	800	1 000	1 000	1 000	129		92		115		115		115	
Myndighetskrav	500	500	500	500	500	58		58		58		58		58	
Inventarier - myndighet	54	54	54	54	54	6		6		6		6		6	
Inv o utrustn nya gruppbestäder	1 248	900	900	900	900	144		104		104		104		104	
Totalt Funktionsstödsnämnd	2 928	2 254	2 454	2 454	2 454	337	0	259	0	282	0	282	0	282	0

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Markplanering- och exploateringsnämnd	INVESTERING						DRIFTKOSTNAD									
	BUDGET	BUDGET	PLAN			BUDGET	BUDGET	PLAN								
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026						
Investeringar på aggregerad nivå																
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
10 Fastighetsinvesteringar	80 151	52 540	33 900	29 450	29 450	4 434	1 170	3 155	2 083	2 057	1 139	1 768	852	1 768	785	
Fastighetstekniska åtgärder																
Markreserv																
Bostadsrätter (LFE)																
Kultur- och fritidsfastigheter																
Akuta åtgärder och myndighetskrav																
Fastighetsförvärv																
20 Trafik- och miljönvesteringar	74 907	69 600	135 350	159 000	166 500	3 688	222	3 702	1 289	7 224	2 420	8 630	2 979	8 713	3 426	
City	A1	11 494	300	15 000	23 500	18 500	8	0	17	141	866	307	1 417	1 110	1 030	873
Vasaplatsen och Åstråket																
Fisktorget																
Ekersplan																
Södra strandgatan																
Open Art konstverk																
Vasagatan/Nikolaigatan																
Olof Palmes torg																
Klostergatan och bro över ån																
Slottsområdet																
Järntorget																
Möblering Stortorget Hållstugan																
Stadsmiljö	A1	5 464	7 000	14 000	5 000	16 000	33	0	425	136	913	651	332	237	855	512
Upprustade centrum, stadsdelarna och mindre tätorterna																
Mikropark Kilsplan																
Lillåstråket																
Aspholmen - Stadsmiljö																
Platser, torg mm (Heden, Björklunda, Mellringe, Runnaby)																
Komplettering torg och gatumiljö																
Brunnsparken																
Väståparken stråk och kopplingar																
Belysningsårsning 2021																
Åstaden	A2	4 743	3 000	5 000	2 000	3 000	237	0	195	52	342	194	156	35	161	89
Vasastrand																
Belysning																
Centrala broarna belysning																
Fågelskådning Skebäckskanalen																
Örnsropromenaden																
Park Stubbenbron																
Trädäck Järntorget																
Ospeg																
Trafik	A3	15 856	6 400	32 200	68 200	71 200	463	0	322	70	1 771	312	3 751	672	3 916	702
Större gång- och cykelåtgärder																
Huvudcykelstråk																
Gång- och cykelåtgärder																
Öppnande av gator																
Från trafikleder till stadsgata																
Gatuåtgärder/pendlarparkering																
Järnväg och resecentrum																
Övriga trafikinvesteringar																
Skattefinansierade exploateringsinvesteringar (OBS! Inkl. 25 mkr för allm.platsmark KKV med KS-fin)		12 622	0	2 000	2 000	2 000	1 180	0	80	0	80	0	80	0	80	0
Allmän platsmark Kulturkvarteret																
Prioriterade åtgärder exploatering																
Kollektivtrafik	A3	11 062	31 500	36 000	28 500	26 000	944	0	1 733	310	1 980	60	1 568	85	1 430	410
Återställning av hållplatser																
Uppgradering hållplatser för tillgänglighet o tryggh																
Akuta åtgärder, återställning av hållplatser och uppgredning tillgänglighet/ trygghet																
Större hållplatsåtgärder																
Bus Rapid Transit																
Kollektivtrafiksinvesteringar, åtgärder kopplat till nytt linjenät																
Naturvård	A4	5 786	11 000	15 500	16 500	16 500	433	180	458	520	900	620	590	660	590	660
Gröna mötesplatser och stråk																
Attraktiva landsbygd - utveckling friluftsliv, mm.																
Skapa ett rikt natur- och kulturlandskap																
Kompensationsprincipen																
Naturinvesteringar																
Naturens hus inkl. inkringliggande hus och Stora hjortstorps gård (finansiering av hyresgäst)																
Naturvårdens byggnader																
Minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning																
Förstärkning av den gröna infrastrukturen																

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Markplanering- och exploateringsnämnd forts	INVESTERING										DRIFTKOSTNAD					
	BUDGET		BUDGET		PLAN			BUDGET		BUDGET		PLAN				
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																
Vatten	A5	922	1 000	2 000	2 500	3 000	35	42	56	60	96	120	118	180	180	
Vattenvård																
Kulturmiljö	A6	3 956	700	1 000	1 000	1 000	194	0	55	0	55	0	55	0	55	
Kulturmiljöinvesteringar i kulturresevat Karlslund och Sommaro																
Strömsborg																
Kulturmiljö för fler, tillgängliga kulturmiljöer, tillgänglighet o info																
Odlingslotter		152	0	0	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	45	0	34	
Ladugårdsängen																
Oxhagen norra																
Vivalla																
Karlslund		2 850	8 700	12 650	8 800	8 300	162	0	361	0	222	156	519	0	427	
Stärkt rekreationsområde Karlslund																
Stärkt infrastruktur Karlslund																
Fastighetsinvesteringar Karlslund																
Renovering Strömsborg																
Återuppbyggnad Växthuset																
81 Exploatering*		130 000	161 900	200 000	150 000	150 000	3 315	1 446	4 131	1 891	5 103	2 225	3 827	1 669	3 827	
Vägyta (schablonberäknat)																
Parkyta (schablonberäknat)																
Totalt Stadsbyggnad inkl. exploatering		317 990	303 640	399 250	368 450	375 950	12 096	3 838	11 402	5 930	14 984	6 784	14 825	6 500	14 908	
Tillgänglighetsåtgärder		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	55	0	55	0	55	0	55	0	55	
Tillgänglighetsåtgärder (kommunala tillgänglighetsrådet)																
Inventarier Samhällsbyggnad		2 000	0	0	0	0	430	0	0	0	0	0	0	0	0	
Inventarier programnämnd Samhällsbyggnad																
Totalt inventarier		3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	485	0	55	0	55	0	55	0	55	
Totalt Markplanering- och exploateringsnämnd		320 990	304 640	400 250	369 450	376 950	12 581	3 838	11 457	5 930	15 039	6 784	14 880	6 500	14 963	

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Teknik- och servicenämnd	INVESTERING										DRIFTKOSTNAD					
	BUDGET		PLAN			BUDGET		BUDGET		PLAN						
	2022 reviderad	2023	2024	2025	2026	2022 reviderad		2023		2024		2025		2026		
(tusentals kronor)	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
Investeringar på aggregerad nivå																
Park & gata	B1	130 056	67 200	133 200	113 300	140 300	11 094	250	4 192	632	6 629	2 169	5 867	869	6 663	569
Svalsjöparken																
Temalek Stadsparken																
Namnsatt utflyktslek/stadsdelslek																
Stadsdelslek Baronbackarna																
Trädplantering HKA																
Plaskdammar/Vattenlek/Duschar																
Rei investering träd																
Rei investering park																
Ekosystemsfrämjande																
Fjärrilens landskap																
Sångfågeln landskap																
Brunnsparken																
Rei investering områdeslek																
Lekotop																
Parkeringsledningssystem																
Planlager för flis/Snöbitt																
Ombyggnad av Restlundsvägen																
Muddring Hjälmaren																
Asfaltsunderhåll komponentavskrivningar																
Asfaltsunderhåll komponentavskrivningar (KS-finansiering för 2022-2025)																
Asfaltsunderhåll ofinansierade kap.kostnader 2018-2021																
Turistvägvisning																
Trappor																
Biofilter/Raingarden																
Trafksignalanläggningar																
Dammar																
Konstruktions byggnader																
Dagvattenpumpstation Våghus torget																
Ombyggnation av gator i sb m VA-förnyelse																
Gatubelysning stolpar o kablar																
Tillgänglighetsåtgärder																
Trafkräkning																
Bullersanering																
Industrispår																
Trafksäkerhetsobjekt																
Trafikreglering																
Biljettautomater Parkering																
LED-belysning																
Gas		18 220	15 000	15 000	3 000	3 000	908	0	1 540	0	833	0	105	0	230	0
Utveckling av gasnätet																
Nytt styrsystem																
LBG-Anläggning																
Mätpunkter																
Kylanläggning Skeback fordonsgasanläggning																
Öka tillgänglighet till tankning fordonsgas																
Produktionsutveckling																
Utveckling av deponigasanläggningar																
Övrigt Tekniska		64 646	58 000	57 500	59 500	54 600	9 945	0	9 733	0	9 779	0	7 919	0	664	100
Bredband																
Fordon (skattefinansierade investeringar)	B2															
Fordon (taxefinansierade investeringar)	B2															
Fordon inventarier	B3															
Renovering kök och matsal																
Inventarier Tekniska																
Totalt Teknik- och Servicenämnd (exkl- VA/avfall)		212 922	140 200	205 700	175 800	197 900	21 946	250	15 465	632	17 241	2 169	13 891	869	7 557	669

Teknik- och servicenämnd (Taxefinansierad verksamhet)	INVESTERING										DRIFTKOSTNAD					
	BUDGET		BUDGET		PLAN			BUDGET		BUDGET		PLAN				
	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	
	reviderad					reviderad					reviderad					
Investeringar på aggregerad nivå	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	
VA																
Planering VA (förnyelse och egna anläggningar)																
Förnyelse	98 990	172 500	113 000	119 400	104 400	1 908	0	1 840	0	3 814	0	2 217	0	2 388	0	
Förnyelse VA-ledningar																
Förnyelse pga BRT																
Spillvattenledning utmed Lillån																
Investering för förbättrad funktion	9 280	12 600	6 000	0	0	174	0	131	0	246	0	132	0	0	0	
Strömsborg, dagvattendamm																
Vattenledning Norrplan - Skjutbanelvägen																
Vattenledning förstärkningsåtgärder (flera olika projekt)																
Vattenledning Lanna TS-Vintrosa																
Vattenledn Hjälmarsberg-Ekeby-Almby																
Spillvattenledning till Avdala																
Ledningsrätt																
Investering för utökning av verksamheten	206 060	135 350	90 600	81 700	66 600	2 367	0	2 865	0	2 930	0	2 347	0	1 652	0	
Huvudvattenledning Skråmsta-Bettorp och råvattenledning Skråmsta-Björkhaga (5 etapper)																
Vattenledning Norra Bro-Brickebacken																
Överföringsledning (V+S) Sjöboviken mfl Glanshammar																
Överföringsledning (V+S) Glanshammar-Örebro, 2 etapper																
Överföringsledning (V+S) Ervalla-Ölbrotrorp-Hovsta																
Överföringsledning (V+S) Närkes Kil-Mellringe																
Överföringsledning (V+S) till Sticksjö																
Överföringsledningar till omvandlingsområden																
Exploatering (utbyggnad nya ledningar)																
Ö Mark																
Sjöboviken, Grythem norra, Västeråsen																
Gällersta kyrkby																
Framnäs (inkl nytt exploateringsområde)																
Sticksjö																
Rinkaby																
Tysslinge By																
Omvandlingsområden: Latorp, Lanna, Ekeby Dreve och därrefer ännu ej beslutade områden																
Vattenverk	142 700	25 000	65 500	55 500	20 500	369	0	3 933	0	837	0	250	0	2 650	0	
Skråmsta ombyggnad																
Ny högreservoar																
Närkes kil, nytt verk med lågpress																
Upprustning Kilsmo VV																
Investering för förbättrad funktion		19 500	60 500	50 500	500	0	0	150	0	550	0	50	0	2 450	0	
Investering dricksvattenproduktion																
Lågreservoar och kalkanläggning																
Förnyelse		5 500	5 000	5 000	5 000	0	0	0	0	287	0	200	0	200	0	
Förnyelse dricksvattenproduktion																
Investering utökning av verksamheten		0	0	0	15 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Investering utökad dricksvattenproduktion																
Ledningsnät	13 177	11 850	10 850	10 850	11 850	643	0	507	0	507	0	507	0	557	0	
Nödvattentankar, beredskapsmaterial																
Vattentappställe/betalstation																
Mätpunkter flödesmätning i vatten																
Mätpunkter flödesmätning spill																
Påbyggnadsskåp Servicebilar																
Ultraljudsmätare																
Betäckningar till brunnar																
Trycktank																
Förnyelse ledningsnät(oförutsett)																
Gemensamt ledningsnät inkl flytt till Berglunda																
Investering för förbättrad funktion		6 850	5 850	5 850	6 850	543	0	407	0	407	0	407	0	457	0	
Nödvattentankar, beredskapsmaterial																
Vattentappställe/betalstation																
Mätpunkter flödesmätning i vatten																
Mätpunkter flödesmätning spill																
Ultraljudsmätare																
Betäckningar till brunnar																
Trycktank																
Gemensamt ledningsnät inkl flytt till Berglunda																
Förnyelse (planerat underhåll)		5 000	5 000	5 000	5 000	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	
Förnyelse ledningsnät(oförutsett)																
Reningsverket	56 467	101 300	54 100	48 700	134 000	1 968	500	1 120	0	5 112	1 000	2 712	0	2 622	0	
Skebäcksverket - Gemensamt																
Skebäcksverket- vattenfas																
Skebäcksverket - Slamfas																
Kransverket																
Pumpstationer																
Investering för förbättrad funktion		21 300	14 000	15 700	102 500			0	0	212	0	1 332	0	547	0	
Övriga investeringar																
Vattenfas																
Läkemedelsrening																
Slamfas																
Kransverk																
Förnyelse		80 000	40 100	28 000	19 500			4 900	1 000	1 380	0	2 075	0	2 075	0	
Övriga investeringar																
Inloppsdel																
Vattenfas																
Slamfas																
Kransverk																
Pumpstationer																
Investering utökning av verksamheten		0	0	5 000	12 000			0	0	0	0	0	0	0	0	
Utökad kapacitet Skebäcksverket																
Slamfas																
VA-laboratoriet	440	410	375	1 000	0	22	0	22	0	30	0	60	0	130	0	
Diskskåp																
Ombyggnad av ventilation diskrum																
Kylinkubator för mikrobiologiska analyser																
Komplettering av utrustning för ultrarent vatten POD																
Utveckling av Tiamon, provväxlare																
Investering för förbättrad funktion																
Förnyelse (planerat underhåll)																
VA	C1	527 114	459 010	340 425	317 150	337 350	7 451	500	10 418	0	13 476	1 000	8 225	0	9 999	

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Teknik- och servicenämnd (Taxefinansierad verksamhet)	INVESTERING										DRIFTKOSTNAD					
	BUDGET		BUDGET		PLAN			BUDGET		BUDGET		PLAN				
	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	2024	2025	2026			
	reviderad					reviderad										
Investeringar på aggregerad nivå	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt			
Avfall																
Utbyggnad av planer på Atle																
Metod- och miljöutveckling avfallshandling																
Fastighet/inventarier																
Drifttagning ny deponi																
Matavfallsbyggnaden Atle																
Ombyggnation ÄVC Farligt avfall (privat inpassering)																
Ombyggnation ÄVC Personalbyggnader																
Kameraövervakning ÄVC																
Ombyggnation personalbyggnad ÄVC																
Byte av väg Atle																
Avfall	C2	56 762	8 000	3 500	3 500	3 500	270	0	1 015	0	290	0	100	0	100	0
Totalt taxefinansierad verksamhet		583 876	467 010	343 925	320 650	340 850	7 721	500	11 433	0	13 766	1 000	8 325	0	10 099	0
Totalt teknik- och servicenämnd		796 798	605 210	547 625	494 450	536 750	29 667	750	26 668	632	30 777	3 169	21 986	869	17 426	669

Investeringsplaner som underlag för kommunens investeringsbudget

Kultur- och fritidsnämnden	INVESTERING										DRIFTKOSTNAD					
	BUDGET		BUDGET		PLAN			BUDGET		BUDGET		PLAN				
	2022	2023	2024	2025	2026	2022	2023	2024	2025	2026	2024	2025	2026			
	reviderad					reviderad										
Investeringar på aggregerad nivå	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Nettoutgift	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt	Kap.kostn	Övrigt			
(tusentals kronor)																
Fritidsinvesteringar	24 631	7 600	83 050	3 800	30 700	1 200	920	924	1 846	452	2 280	145	213	120	200	
Rosta gårde - omklädningsrum och toalett***																
Trängens IP: Ny ishäll																
Hundiekplats																
Motionsspår 2019																
Motionsspår 2022																
Motionsspår Karlslund																
Motionsspår Markaspåret																
Motionsspår Öknaspåret																
Motionsspår Hovstasparret																
Motionsspår Varbergasparret																
Motionsspår Sanatoriesparret																
Motionsspår Kolarfallet/Vintrosa																
Motionsspår Venaspåret																
Karlslunds ridhus***																
Material till friidrottsarena universitetet																
Ny brygga vid kanotförening																
Nya bryggor 2 st																
Avfallsutrymme kommunala anläggningar																
Vaktmästari Trängen																
Lindholmen																
Äneboda																
Nytt friluftsbad i Karlslund																
Omklädningsrum friluftsbaden																
Assundet***																
Träningsmöjligheter Cricket																
Ljudanläggningar																
Täby motorstadion																
Anläggande av fritidsyta (sanering av förorenad idrottsmark)																
Fritidsbanken inventarier																
Inventarier Fritid	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	323	0	323	0	323	0	323	0	323	0	
Övriga mindre inventarier																
Totalt Fritid	D1	26 131	9 100	84 550	5 300	32 200	1 523	920	1 247	1 846	775	2 280	468	213	443	200
Konstutrustning		12 222	2 480	5 620	11 220	5 270	47	47	73	61	60	49	75	70	53	50
1% konst (ackumulerat från investeringar i lokal försörjningsplan)																
Minnesmärke Pride																
Konstverk Stora Mellösa																
Konstverk Odensbacken																
Konstniv Lilla Å-promenaden																
Inventarier Kultur	1 672	1 077	2 450	1 950	1 500	327	0	235	0	395	42	366	13	327	0	
Kultur- och fritidscenter Sa Ladugårdsängen - inv																
Kultur- och fritidscenter varberga - inventarier																
Övriga mindre inventarier																
Totalt Kultur	D2	13 894	3 557	8 070	13 170	6 770	374	47	308	61	454	91	440	83	380	50
Kultur- och fritidsnämnden		40 025	12 657	92 620	18 470	38 970	1 897	967	1 555	1 907	1 229	2 370	908	296	823	250

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Kommunstyrelsen		DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER									
		Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN					
Åtgärd	Fastighets-ägare	2022		2023		2024		2025		2026	
		Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Kulturkvarteret		6 025	0	0	0	0	0	0	0	4 000	0
Kulturkvarter - kulturkluster	ÖP										
Hyresrabatt kulturkvarter	ÖP										
Multiscen	ÖP										
Kommungemensam		1 200	1 000	0	0	4 000	0	0	0	0	0
Ändamålsenliga fackliga lokaler											
Stadsarkivet	ÖP/Söderberg										
Samlokalisering Örebro kommun/Statens servicecenter											
Lokaler Valkansliet (tillfällig lokal 2022)											
NOD		0	0	17 500	0	1 500	0	0	0	0	0
Stadsbyggnadshus 1 ombyggnation Åbylunden 1											
		7 225	1 000	17 500	0	5 500	0	0	0	4 000	0
Totalt Kommunstyrelsen		7 225	1 000	17 500	0	5 500	0	0	0	4 000	0
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>		7 025	1 000	17 500	0	5 500	0	0	0	4 000	0
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>											
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram</i>		200	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Förskolenämnden			DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER									
Åtgärd	Fastighets-ägare	Nya platser	Rev. Budget		BUDGET		PLAN					
			2022	2023	2024	2025	2026					
			Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
*Reinvestering förskolor												
Reinv Bettorps förskola	Fut	0										
Reinv förskolan Ädelstenen 5 avd utökn 1 avd	Fut	18										
Reinv förskola i Rinkaby 4 avd utökn 1 avd	Fut	18										
Reinv förskolan Linden 5 avd utökn 3 avd	Fut	54										
Reinv förskola Ölmbrotorp, 6 avd utökn 2 avd	Fut	36										
Reinv förskola i Hovsta, 6 avd utökn 3 avd	Fut	54										
Reinv förskola Berggård, 5 av utökn 2 avd	Fut											
Objekt finansierade med riktade KS-medel			2 288	0	0	0	5 062	0	11 352	0	0	0
Nybyggnation förskolor												
Ny förskola Södra Ladugårdsängen (Biplanet) utökn 3 avd	ÖBO	54										
Ny förskola Alnängarna 5 avd, utökn 1 avd	Fut	18										
Ny förskola Mosjö/Törsjö 5 avd, utökn 3 avd	Fut	54										
Ny förskola i Marieberg/Moholmen utökn 5 avd		90										
Ny förskola Närkes kil, utökn 4 avd		72										
			2 678	0	4 684	0	2 006	0	4 248	0	2 006	0
Reinvestering, utökning förskoleplatser												
*Reinv förskolan Berggård, 5 avd, utökn 2 avd												
*Reinv förskolan Ädelstenen 5 avd, utökn 1 avd												
*Reinv förskola i Rinkaby 4 avd												
*Reinv förskolan Linden 5 avd, utökn 3 avd												
*Reinv förskola Ölmbrotorp 6 avd, utökn 2 avd												
*Reinv förskola Hovsta, utökn 4 avd, utökn 1												
			0	0	0	0	3 670	0	6 348	0	0	0
Anpassning förskolor												
Allergiförskola anpassningar i bef förskola												
Rotrenovering förskolan Brolyckan (Karaffen)												
Objekt finansierade via avsatt volymutrymme			2 678	0	4 784	0	7 349	0	10 596	0	2 006	0
Totalt förskolenämnd			4 966	0	4 784	0	12 411	0	21 948	0	2 006	0
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>			2 288	0	0	0	5 062	0	11 352	0	0	0
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>			2 678	0	4 784	0	7 349	0	10 596	0	2 006	0
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram</i>			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Grundskolenämnden			DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER									
Åtgärd	Fastighets-ägare	Nya platser	Rev. Budget		BUDGET		PLAN					
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
			Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
*Reinvestering grundskolor		50										
*Reinv och utbyggnad, Svealundsskolan F-6 inkl särskola	Fut	50										
*Kringkostnader Svealund områdnings väg	Fut	0										
Reinvestering av Glanshammars skola	Fut											
Reinvestering av Wallerska skolan, inkl skolgård			8 902	0	0	0	7 788	0	5 000	0	5 000	0
Nya idrottshallar												
Ny idrottshall Svealundsskolan												
Kompletterande idrottslokal till Lillån F-9			3 808	0	2 360	0	2 360	0	0	0	0	0
Objekt finansierade med riktade KS-medel			12 710	0	2 360	0	10 148	0	5 000	0	5 000	0
Nybyggnation grundskolor												
Ut- eller nybyggnation Mariebergsskolan			0	0	0	0	0	0	6 800	0	6 800	0
Ut- och ombyggnad fler grundskoleplatser												
Mosjöskola utbyggnad till två parallellig, inkl kök. Inflytt i tre etapper (temp åtgärd 2022/2023)	Privat	190	520	0	2 980	0	830	0	640	0	0	0
*Reinvestering, utökning grundskolor												
*Reinv och utbyggn, Svealundsskolan F-6 inkl särskola			1 855	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anpassning grundskolor												
Allergianpassning												
Fler skolplatser årskurs 7-9 (Lillån - utbyggnad matsal, Adolfsberg)												
Paviljong Mellringeskolan, hyra		-135										
Paviljong Mellringeskolan, avetablering												
Anpassning Adolfsbergsskolan utökning specialsäl												
Almbyskolan, anpassning huvudbyggnad		15										
Almbyskolan, anpassning i idrottshall												
Anpassning skolgård Engelbrektskolan		0										
Anpassning myndighetskrav i samband med rotenoveringar (Bruket och Wallerska)												
Tillfälliga lokaler för Wallerska skolan												
Tillfälliga lokaler Västra Engelbrekt 2022-2024, matsal och klassrum												
Perrongen												
Bryggan												
Avyttring av annexet Lunds gård			11 440	0	4 699	0	4 500	0	-3 265	0	0	0
Anpassning kök och matsalar												
Garphyttan ombyggnad kök												
Engelbrektskolan ombyggnad kök												
Hagaskolan om- och tillbyggnad kök												
Glanshammar ombyggnad kök												
Västra Engelbrekt ombyggnad kök												
Wallerska ombyggnad kök												
Bruket, ombyggnad kök												
Brickebacken kök, nytt avtal som inkluderar underhåll												
Mellringeskolan, gränsdragningslista			2 310	0	1 880	0	2 380	0	600	0	0	0
Anpassning myndighetskrav och mindre volymökning, samtliga skolformer												
Anpassningar myndighetskrav, engångskostnader			4 505	0	1 710	0	800	0	800	0	800	0
Anpassningar myndighetskrav, hyresökningar												
Ökad kostnad på grund av läget i världen												
Objekt finansierade via avsatt volymutrymme			20 630	0	11 269	0	8 510	0	5 575	0	7 600	0
Fastighetstekniska reinvesteringar			3 312	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Objekt där hyresvärd finansierar 50 %			3 312	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt Grundskolenämnd			36 652	0	13 629	0	18 658	0	10 575	0	12 600	0
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>			12 710	0	2 360	0	10 148	0	5 000	0	5 000	0
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>			20 630	0	11 269	0	8 510	0	5 575	0	7 600	0
<i>varav objekt där hyresvärd finansierar 50 procent</i>			3 312	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram</i>			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd		DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER									
Åtgärd	Fastighets- ägare	Rev. Budget		BUDGET		PLAN					
		2022	2023	2024	2025	2026	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	
		Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Ut- och ombyggnad fler gymnasieplatser											
Utbyggnad fler gymnasieplatser	ÖP										
		0	0	0	0	5 250	0	5 250	0	0	0
Anpassning gymnasieskolor											
Virginska utveckla eller flytta cafeteria	ÖP										
Virginska utöka antal omklädningsrum	ÖP										
Kvinnersta anpassning av kvarvarande lokaler	ÖP										
Kvinnersta avyttring lokaler											
Tullängen anpassning för nya/förändrade utbildningar	Futurum										
Anpassningar bättre logistik i samband med rot Rudbecksgymnasiet											
Stänga drottningg anpassa Virginska för H/T och L/R inkl tillagn kök o matsal		-910	0	-1 830	0	5 950	0	7 477	0	0	0
Anpassning kök och matsalar											
Gy, Rudbecksskolan logistikförändring och vid leverans	ÖP										
Gy, Virginska i samband vid underhåll åtgärda ventilationen mm	ÖP										
		0	0	0	0	1 930	0	0	0	0	0
Objekt finansierade via avsatt volymutrymme		-910	0	-1 830	0	13 130	0	12 727	0	0	0
Totalt Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd		-910	0	-1 830	0	13 130	0	12 727	0	0	0
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>		-910	0	-1 830	0	13 130	0	12 727	0	0	0
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram</i>		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Funktionsstödsnämnd	DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER												
	Åtgärd	Fastighets- ägare	Nya platser	Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN					
				2022	2023	2024	2025	2026	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	
				Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Funktionsstöd													
Daglig verksamhet, ny ändamålsenlig lokal													
Daglig verksamhet, Ormesta													
Grytängsvägen gruppboende, utbyggnad med ytterligare en bostad													
Lundhagsvägen, gruppboende utbyggnad med ytterligare en bostad													
Karlbergsvägen 6 gruppboende, utbyggnad med ytterligare en bostad													
Förstärkt brandskydd, samlingspott													
Omförhandling avtal och gränsdragningslistor													
Grupp och serviceboende, Beväringsgatan, förstärkt brandskydd	Örebroporten												
Grupp och serviceboende, vid Rosta hemmet, förstärkt brandskydd	Externt												
Grupp och serviceboende, Återbruksgatan, förstärkt brandskydd	Externt												
Gruppboende, Gällerstas gryt, kompisgunga													
Grupp och serviceboende, Drakenbergsgatan, rotrenovering eller ny ändamålsenlig lokal													
Ullavi, gruppboende socialpsykiatri, ny ändamålsenlig lokal													
Prosan, serviceboende socialpsykiatri, ny ändamålsenlig lokal													
Hjälmarsberg gruppboende, ny ändamålsenlig lokal													
Grupp och serviceboende, Karlslund 220, kompisgunga													
Grupp och serviceboende, Nordånsvägen 23, sandlåda och kompisgunga													
Serviceboende, Loggatan													
Daglig verksamhet, Mellringevägen 98, ventilation, värme, isolering av garage	Externt												
Daglig verksamhet, Ribbingsgatan 11, handikappanpassad toalett	Externt												
Daglig verksamhet, Skjutbanevägen, ombyggnation till HWC-rum													
Daglig verksamhet, Hagmarksgratan 46, dela av ett rum med vägg													
Grupp och serviceboende, Mosåsvägen, ytterbelysning+armatur	Externt												
				2 325	0	10 990	0	9 500	0	2 950	0	2 700	0
Funktionshindrade													
Gruppboende, enligt standardmodellen			144										
Ombyggnation, Aksenäs, gruppboende, hyra(+utökning med 2 platser)													
				3 278	20 422	671	14 593	2 547	18 115	2 460	18 477	2 509	18 846
Totalt Funktionsstödsnämnd				5 603	20 422	11 661	14 593	12 047	18 115	5 410	18 477	5 209	18 846
varav finansierade med riktade KS-anslag				2 325	0	10 990	0	9 500	0	2 950	0	2 700	0
varav finansierade via avsatt volymutrymme				3 278	20 422	671	14 593	2 547	18 115	2 460	18 477	2 509	18 846
varav finansiering inom nämndens egen ram				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Socialnämnd	DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER												
	Fastighets- ägare	Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN							
		2022	2023	2024	2025	2026	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	
		Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
IFO													
Familjecentral, Varberga	ÖBO												
Stödboende, Sturegatan	ÖBO												
Förstärkt brandskydd													
Bruksgratan, renovering	Futurum												
Socialkontor, Vivalla, omlokalisering från tre till ett kontor	Västerport												
Totalt Socialnämnd		1 219	0	660	0	1 690	0	150	0	150	0	150	0
varav finansierade med riktade KS-anslag		1 219	0	660	0	1 690	0	150	0	150	0	150	0
varav finansierade via avsatt volymutrymme													
varav finansiering inom nämndens egen ram													

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Vård- och omsorgsnämnd			DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER											
Åtgärd	Fastighets-ägare	Nya platser	Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN							
			2022	2023	2024	2025	2026	2024		2025		2026		
			Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Vård och omsorg														
Askenäs, nytt vård- och omsorgsboende, inkl tillagningskök och hemvård	ÖBO	2												
Hyresrabatt, Karlslund, vård- och omsorgsboende	ÖBO													
Västerpark, nytt vård- och omsorgsboende	Extern	40												
Kornellen, nytt vård och omsorgsboende	Extern	80												
Kornellen, tillagningskök, hemvård, restaurang	Extern													
Rosenlund, vård- och omsorgsboende	ÖBO	-36												
Skebäcksgården, ny/ombyggnation, tillagningskök	Extern													
Skebäck, ombyggnation och utbyggnad, vård och omsorgsboende, hemvård, restaurang	Extern	41												
Nytt vård- och omsorgsboende, Brickebacken, inkl dagvård, hemvård, restaurang, pel. Inflytt april 2025	ÖBO	100												
Nytt vård- och omsorgsboende, 2028		80												
Nytt vård- och omsorgsboende, 2030		80												
Trädgårdarna, vård- och omsorgsboende, innergården	Extern													
Mikaeligården, vård- och omsorgsboende, ombyggnation och förstärkt brandskydd	ÖBO													
Korrigerig av ytan, vård- och omsorgsboende, Vintrosa	Extern													
Förstärkt brandskydd, vård- och omsorgsboende, samlingspott														
Anpassning/ombyggnation kök och matsal, översyn gränsdragningslistor														
Demenscentrum, förändrad utemiljö	Extern													
Lindhultsgården, vård- och omsorgsboende, om och tillbyggnad	ÖBO													
Rynningeviken, vård- och omsorgsboende, ombyggnation	Extern													
Rynningevikens vård och omsorgsboende ny och ombyggnation	Extern													
Ölmbrogården, vård- och omsorgsboende, byte av lås för att koppla till kallelselarm	ÖBO													
Ölmbrogården vård och omsorgsboende, anpassningar i tillagningskök	ÖBO													
Löwenhjelmiska, vård- och omsorgsboende, förstärkt brandskydd och renovering	Extern													
Klosterbacken, vård- och omsorgsboende, förstärkt brandskydd	Extern													
Rostahemmet, vård- och omsorgsboende, förstärkt brandskydd	Extern													
Hemvård, Svampen-Grenardjären och Nobel, anpassning														
Totalt Vård- och omsorgsnämnd			9 372	57 509	10 353	28 516	8 301	2 316	11 225	55 207	11 575	48 866		
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>			9 372	57 509	10 353	28 516	8 301	2 316	11 225	55 207	11 575	48 866		
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>														
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram</i>														

Teknik- och servicenämnd			DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER											
Åtgärd	Fastighets-ägare		Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN							
			2022	2023	2024	2025	2026	2024		2025		2026		
			Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Aspholmen verksamhetslokaler (skattefinansierad verksamhet) Berglunda	Örebroporten													
Nya lokaler för ökad återanvändning (taxefinans)														
Aspholmen verksamhetslokaler (taxefinansierad verksamhet)	Örebroporten													
Totalt Teknik- och servicenämnd			0	0	11 283	0	10 617	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>			0	0	4 250	0	4 250	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>														
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram (inkl. taxa)</i>			0	0	7 033	0	6 367	0	0	0	0	0	0	0

Driftskostnadskonsekvenserna av den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen

Kultur- och fritidsnämnd		DRIFTKOSTNADSKONSEKVENSER									
		Rev. BUDGET		BUDGET		PLAN					
Åtgärd	Fastighets-ägare	2022		2023		2024		2025		2026	
		Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt	Hyra	Övrigt
Kultur											
Kultur- och fritidscenter Varberga*	ÖBO										
Kultur- och fritidscenter Södra Ladugårdsängen**	Futurum										
MerÖppet landsbyggsbibliotek, Glanshammar skola											
Totalt Kultur		0	0	400	656	2 400	1 694	2 400	500	0	0
Fritid											
Risbergiska idrottshall	Futurum										
Nytt bad i Brickebacken	-										
Tybblelundshallen LED-belysning											
Ny ishall Trängen IP											
Fritidsbanken förråd Markbacken	Västerporten										
Avfallsutrymme kommunala anläggningar	Örebroporten										
Totalt Fritid		20	10	40	0	267	0	9 983	0	16 146	954
Totalt Kultur- och fritidsnämnd		20	10	440	656	2 667	1 694	12 383	500	16 146	954
<i>varav finansierade med riktade KS-anslag</i>		20	10	440	656	2 667	1 694	12 383	500	16 146	954
<i>varav finansierade via avsatt volymutrymme</i>											
<i>varav finansiering inom nämndens egen ram (inkl. taxa)</i>											

EN INFRASTRUKTUR
I FRAMKANT FÖR ETT
HÅLLBART ÖREBRO

Avfallstaxa 2023.

Örebro kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2023-MM-DD

Örebro kommun
Teknik- och servicenämnden

019-21 10 00
orebro.se

ÖREBRO

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledande bestämmelser	3
Småhus	4
Fritidshus	5
Flerfamiljshus	6
Verksamheter	7
Bostadsrätt	8
Gemensamhetsanläggning	8
Korridorboende	8
Säsongsabonnemang för verksamheter, gemensamhetsanläggningar och kolonier	9
Verksamheter med varierande avfallsvolymer	10
Slamtömning	11
Fosforfällor	11
Bygg- och rivningsavfall från hushåll	12
Container med säck/kärlavfall	13
Container utan sorteringsmöjlighet	13
Komprimatorcontainer	13
Underjordsbehållare	13
Container och komprimatorcontainer	14
Tilläggstjänster	14
Trädgårdsavfall	14
Grovavfall	15
Dragavstånd	16
Tillfälliga tjänster	16
Säck	17
Kärl	17
Övrigt	18

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Taxan grundar sig på avgiftsprinciperna i Miljöbalken, kap. 27 Avgifter. Avfallstaxan ska vara miljöstyrande, stimulera till ökad återvinning och finansiera verksamheten utan vinstmarginal.

Avgifter för rest- och matavfall består av en fast och en rörlig avgift. Den fasta avgiften tas ut per hushåll/verksamhet och ska bland annat finansiera administration, drift av ÅVC, avfallsförebyggande åtgärder, återanvändning, miljö- och utvecklingsarbete och gamla avfallsupplag samt insamling och bearbetning av farligt avfall. Den rörliga avgiften är kommunens helt eller delvis ersättning, för insamling och behandling av mat- och restavfall. Avgiften påverkas bland annat av abonnemangsväl, antal behållare, behållarvolym, hämtningsintervall, vikt och dragavstånd.

Avgifter för de tilläggstjänster som omfattas av det kommunala renhållningsansvaret är helt eller delvis kommunens ersättning för hantering, transport och behandling.

Lagstadgad mervärdesskatt ingår i de i taxan angivna beloppen. Avgiften avser årspris i kronor, om inget annat anges.

Returpapper

Från och med 2022 ansvarar Örebro kommun för insamlingen av returpapper, vilket innebär att endast företag godkända av kommunen får erbjuda så kallad fastighetsnära insamling av returpapper.

Farligt avfall

Örebro kommun ansvarar för insamling och behandling av farligt avfall som lyder under benämningen kommunalt avfall och ansvar, detta innebär att endast företag godkända av kommunen får utföra insamling av farligt avfall hos fastighetsägare.

Avgiftsskyldighet och betalning

Avgiftsskyldig enligt denna taxa är var och en som anlitar eller har skyldighet (enligt miljöbalken, kap. 15) att anlita Örebro kommun eller av kommunen utsedd entreprenör för bortforsling, omhändertagande eller oskadliggörande av avfall. Om ej annat anmäles eller framgår av omständigheterna betraktas fastighetsägaren som abonnent.

Fastighetsägaren ska erlægga angivna avgifter till Örebro kommun. Faktura kan dock efter godkännande av Örebro kommun skickas till nyttjanderättshavaren men fastighetsägaren är även då betalningsansvarig om betalning inte sker inom föreskriven tid.

Abonentens åliggande

Förpackningar och tidningar ska alltid sorteras ut i särskilda behållare avsedda för dessa. Utsortering av förpackningar för småhus och fritidshus kan göras via de färgade påsarna och läggas i restavfallskärlet, annars sker utsortering vid återvinningsstationerna.

Abonnent ska snarast anmäla flytt eller ändring som berör abonnemang till Teknik- och servicenämnden. Abonnent som inte anmäler förändring som skulle medföra högre avgift påföres den höjda avgiften retroaktivt för den tid som felet varit, för maximalt tre år.

Då abonnent ska ställa fram kärlet för hämtning ska de placeras väl synligt på anvisad plats av Teknik- och servicenämnden före 06.00 på hämtningsdagen.

Det är verksamhetsinnehavares skyldighet att känna till om verksamheten genererar kommunalt avfall och/eller verksamhetsavfall.

För övriga bestämmelser och definitioner, se "Föreskrifter om avfallshantering i Örebro kommun".

Giltighetstid

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023 då tidigare gällande taxa upphör att gälla.

Frågor om Avfallstaxan hänvisas till:

Örebro kommuns Servicecenter 019-2110 00,
Näbbtorgsgatan 10, Örebro.

Mer information hittar du på orebro.se/avfall.

Småhus

Definition småhus:

Fastigheter med ett eller två hushåll.

Fast avgift

849 per år

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	928	1 589	2 463
var 4:e vecka	538		
var 8:e vecka	342		

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av restavfall och matavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	928	1 589	2 463
var 4:e vecka	538		
var 8:e vecka	342		

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	2 884	5 303	8 207

Fritidshus

Definition fritidshus: Hus som används för fritidsändamål, som inte är permanentbostad med ansvar för både inre och yttre underhåll.	
Hämtning jämna veckor börjar vecka 20 och avslutas vecka 40 Hämtning ojämna veckor börjar vecka 19 och avslutas vecka 39	
Fast avgift	563 per år och hushåll
Rörlig avgift (se nedan)	per kärll

A. HEMKOMPOSTERING

Hämtning av restavfall			
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	469	801	1 192
var 4:e vecka	274		
var 8:e vecka	177		

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av restavfall och matavfall			
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	469	801	1 192
var 4:e vecka	274		
var 8:e vecka	177		

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L
varannan vecka	1 443	2 662	4 103

Flerfamiljshus

Definition flerfamiljshus:

– Fastigheter med tre hushåll eller fler.

Fast avgift flerfamiljshus	502 per år och hushåll
-----------------------------------	------------------------

Rörlig avgift (se nedan)	per kärl
---------------------------------	----------

Vid tätare hämtning av restavfall än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande hämtningarna utöver veckohämtning.

A. HEMKOMPOSTERING

Flerfamiljshus – hämtning av restavfall per år och hushåll					123
---	--	--	--	--	------------

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 820	2 729	3 980	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	1 325	2 449	3 776	6 735
varannan vecka	664	1 224	1 886	3 367

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Flerfamiljshus (1 gång per vecka) – per år och hushåll					123
---	--	--	--	--	------------

Hämtning av restavfall och matavfall

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 820	2 729	3 980	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	1 325	2 449	3 776	6 735
varannan vecka	664	1 224	1 886	3 367
var 4:e vecka	330			

Vid tätare hämtning av restavfall än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande hämtningarna utöver veckohämtning.

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	5 267	7 900	11 577	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	4 175	7 708	11 882	21 196
varannan vecka	2 088	3 854	5 942	10 599

Verksamheter

Definition verksamheter:

Verksamheter är t.ex. företag, skolor och institutioner, som genererar kommunalt avfall.

Fast avgift verksamheter 347 per år och verksamhet

Rörlig avgift (se nedan) per kärl

Vid tätare hämtning av restavfall än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande hämtningarna utöver veckohämtning.

A. HEMKOMPOSTERING

Verksamheter – hämtning av restavfall per år och verksamhet 1 232

Verksamheter – hämtning av restavfall varannan vecka per år och verksamhet 362

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 820	2 729	3 980	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	1 325	2 449	3 776	6 735
varannan vecka	664	1 224	1 886	3 367

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Verksamheter (1 gång per vecka) – per år och kärl (130L) 1 232
(vid fler matavfallskärl ingen ändring av avgift)

Verksamheter (varannan vecka) – per år och kärl, max 1 kärl (130 L) 362

Hämtning av restavfall och matavfall

Säckvolym, liter	160 L	240 L	350 L	
1 gång per vecka	1 820	2 729	3 980	
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
1 gång per vecka	1 325	2 449	3 776	6 735
varannan vecka	664	1 224	1 886	3 367
var 4:e vecka	330			

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Säckvolym, liter 160 L 240 L 350 L

1 gång per vecka 5 267 7 900 11 577

Kärlvolym, liter 130 L 240 L 370 L 660 L

1 gång per vecka 4 175 7 708 11 882 21 196

varannan vecka 2 088 3 854 5 942 10 599

Vid tätare hämtning av restavfall än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande hämtningarna utöver veckohämtning.

Bostadsrätt

Bostadsrätt med egna kärl	se abonnemang för småhus
Fast avgift	605 per hushåll
Rörlig avgift	se abonnemang för flerfamiljshus och verksamheter

Gemensamhetsanläggning

Definition:

Detta abonnemang är till för abonnenter med småhus och fritidshus vars avfallshämtning lämpar sig bäst från en gemensam plats istället för vid varje enskild fastighet. Anslutna hushåll till detta abonnemang måste ha samma grundabonnemang.

Småhus Gemensamhetsanläggning

Fast avgift	849 per hushåll
Rörlig avgift	se Flerfamiljshus och Verksamheter

Korridorboende

Definition korridorboende:

Boende i korridor med gemensamt kök, t.ex. studentkorridorer och äldreboenden.

Fast avgift	131 per hushåll
Hushåll i korridorboende som genererar liten mängd matavfall	66 per hushåll
Rörlig avgift	se abonnemang för flerfamiljshus och verksamheter

Säsongsabonnemang för Verksamheter, Gemensamhetsanläggning och Kolonier

Hämtning jämna veckor börjar vecka 20 och avslutas vecka 40
Hämtning ojämna veckor börjar vecka 19 och avslutas vecka 39

Fast avgift	563 kolonier, per hushåll/år 302 verksamheter, per verksamhet/år
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

A. HEMKOMPOSTERING

Gemensamhetsanläggning, kolonier – hämtning av restavfall per år och hushåll	62
Verksamheter – hämtning restavfall per verksamhet och år 1 gång per vecka	616
Verksamheter – hämtning restavfall per verksamhet och år varannan vecka	184
Kärlvolym, liter	130 L 240 L 370 L 660 L
1 gång per vecka	652 1 184 1 755 3 060
varannan vecka	326 591 878 1 529

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Gemensamhetsanläggning, kolonier – hämtning av restavfall per år och hushåll	62
Verksamheter – hämtning restavfall per verksamhet och år 1 gång per vecka	616
Verksamheter – hämtning restavfall per verksamhet och år varannan vecka	184
Kärlvolym, liter	130 L 240 L 370 L 660 L
1 gång per vecka	652 1 184 1 755 3 060
varannan vecka	326 591 878 1 529

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L 240 L 370 L 660 L
1 gång per vecka	2 340 4 257 6 319 11 013
varannan vecka	1 173 2 129 3 160 5 173

Verksamheter med varierande avfallsvolymer

Avfallsmängderna varierar från vecka till vecka eller när behov finns av så kallade "rotationskärl". Hyra betalas för alla kärl och hämtningsavgift per gång för de kärl som hämtas.

Fast avgift	347 per verksamhet
Rörlig avgift (se nedan)	per kärl

B. HÄMTNING AV MATAVFALL

Hämtning av matavfall

Kärlvolym, liter	130 L			
Hyra per år	68			
Hämtningsavgift per gång	25			

Hämtning av restavfall

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Hyra per år	68	86	142	276
Hämtningsavgift per gång	25	45	71	124

C. HÄMTNING AV OSORTERAT AVFALL

Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Hyra per år	68	86	142	276
Hämtningsavgift per gång	78	147	225	404

Slamtömning

Abonnemanget avser tömning av slamavskiljare, sluten tank, minireningsverk och liknande. Enskild avloppsanläggning töms enligt Miljönämndens bestämmelser för slam minst en gång om året.

Volym 0–4 m³	Slanglängd 0–25 m
Ordinarie schemalagd tömning Per tömning	1 320
Beställd tömning inom 5 arbetsdagar Per tömning	1 755
Beställd tömning inom ett dygn Per tömning	2 990
Tidsbestämd slamtömning på specifik dag och tid	4 685
Tilläggstjänst	
Påfyllnad av vatten i anläggning i samband med slamtömning (utöver kostnad för slamtömning)	2 280
Tilläggsavgifter	
Slanglängd över 25 m, per gång	365
Separat brunn* inom 10 m från första slamavskiljare inom fastigheten Per brunn * t ex BDT, tank, brunn eller minireningsverk	980
Användning av specialfordon (till exempel mindre bil på platser där ingen annan lösning finns)	3 420
Volym över 4 m ³ , pris per m ³	400
Bomkörningsavgift	
Anläggningen har inte kunnat tömmas p.g.a. hinder i vägen	500

Fosforfällor

Abonnemanget avser fosforfällor med filter och löst material.

Ordinarie abonnemang	
Byte, hämtning, behandling inkl. löst material (Polonite)	13 395
Byte, hämtning, behandling inkl. 500 kg filtersäck (Polonite)	6 755
Byte, hämtning, behandling inkl. 1 000 kg filtersäck (Polonite)	12 285
Hämtning och behandling	4 420
Tilläggsavgifter	
Byte utöver turlista (utöver ordinarie abonnemangsavgift)	2 770
Tilläggstjänst	
Bestämd dag och tid vid ordinarie bytestillfälle (utöver ordinarie abonnemangsavgift)	1 385
Bomkörningsavgift	
Anläggningen har inte kunnat nås p.g.a. hinder i vägen	1 660

Bygg- och rivningsavfall från hushåll

Hämtning i container	
Utställningsavgift	1 150
Hämtningsavgift	1 150
Hyra per vecka (miniavgift) + behandlingsavgift per fraktion (kr/ton)	200
Exempel: 1 container, 1 vecka 2 500 kr plus behandlingsavgift (1150 + 1150+200 plus behandlingsavgift)	

Hämtning i storsäck	
Hämtningsavgift	1 500
Säckpris (styck) + behandlingsavgift per fraktion (kr/kg)	150
Exempel: Hämtning av 5 säckar 2 250 kr plus behandlingsavgift (1 500+150x5 plus behandlingsavgift)	

Container med säck/kärlavfall

Möjlighet att sortera ut matavfall finns.	
Utställningsavgift	1 150
Hemtagningsavgift	1 150

Behandlingsavgift restavfall	1,81 per kg
Behandlingsavgift osorterat avfall	4,29 per kg

Container, volym	8 m3
Hyra per månad	250
Hämtningsavgift per gång	365

Container utan sorteringsmöjlighet

Möjlighet att sortera ut matavfall saknas.	
Utställningsavgift	1 150
Hemtagningsavgift	1 150

Behandlingsavgift	2,25 per kg
-------------------	-------------

Container, volym	8 m3
Hyra per månad	250
Hämtningsavgift per gång	365

Komprimatorcontainer

Ordinarie schemalagd hämtning per gång	1 150
Behandlingsavgift restavfall	1,81 per kg
Behandlingsavgift osorterat restavfall	4,29 per kg

Underjordsbehållare

Behandlingsavgift matavfall	100 per hushåll
Behandlingsavgift restavfall	1,81 per kg
Behandlingsavgift osorterat avfall	4,29 per kg
Pris per lyft för restavfall och osorterat avfall	232 per lyft*

* Vid tätare lyft än en gång per vecka ökas priset med 20 % för de tillkommande lyften utöver veckohämtning. Matavfall omklassas vid felsortering.

Container och komprimatorcontainer

Extra hämtning av container, komprimatorcontainer och underjordsbehållare	
3 arbetsdagars framförhållning till specifik dag.	
Transportavgift per gång	400

Extra hämtning av container, komprimatorcontainer och underjordsbehållare	
14 dagars framförhållning till specifik dag.	
Transportavgift per gång	400
Behandlings- och hämtningsavgift enligt gällande taxa tillkommer.	

Akut extra hämtning av container, komprimatorcontainer och underjordsbehållare	
Före kl. 12.00 samma dag, efter kl. 12.00 dagen efter.	
Transportavgift per gång	800
Behandlings- och hämtningsavgift enligt gällande taxa tillkommer.	

Jourhämtning på grund av hinder (före kl. 12 samma dag, efter kl. 12 nästkommande arbetsdag).	
Transportavgift per gång	400

Tilläggstjänster

Trädgårdsavfall

Hämtning året runt	
Kärlvolym, liter	240 L
1 gång per vecka	2 149
varannan vecka	1 201
Säsonghämtning (vecka 14 – vecka 47)	
Kärlvolym, liter	240 L
varannan vecka	803
var 4:e vecka	516

Grovavfall

Grovavfall är kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Grovavfall som lämnas på en Återvinningscentral finansieras via den fasta avgiften. Farligt avfall och byggavfall är inte grovavfall.

Grovavfallsabonnemang

Hämtning av grovavfall sker enligt schema efter beställning av abonnenten.

Behandlingsavgift grovavfall	2,17 per kg
------------------------------	-------------

Container

Utställningsavgift	1 150
--------------------	-------

Hemtagningsavgift	1 150
-------------------	-------

Container, volym

8 m³

Hyra per månad	250
----------------	-----

Hämtningsavgift per gång	365
--------------------------	-----

Hämtning av grovavfall vid enskilda tillfällen

Vid tomtgräns (max 3 m ³)	500
---------------------------------------	-----

Volym utöver max 3 m ³	100 per m ³
-----------------------------------	------------------------

I bostaden (5 enheter)	395
------------------------	-----

Enheter utöver 5 stycken	50 per enhet
--------------------------	--------------

Dragavstånd

Tillägg i kronor per kärl och år vid dragavstånd.		
Dragavståndet mäts som enkel väglängd. Avståndet mäts mellan avfallskärl och hämtfordonet mitt bak.		
	Varje vecka	Varannan vecka
0–10 meter	0	0
>10 meter	630 (varje påbörjad 5 meter)	315 (varje påbörjad 5 meter)

Hinder i gångvägen	
Trappor, per steg	250
Dörr/grind, per st	250
Att passera en (1) dörr in till soprum ingår i abonnemanget.	

Tillfälliga tjänster

Nedanstående tjänster kan tillhandahållas vid enstaka tillfällen.

Anpassad hämtning	
<i>Tjänsten utformas i samarbete med kundservice avfall och kortaste anpassningsperioden är fyra veckor.</i>	
Hämtningsavgift per gång och anläggning	350

Helghämtning	
(Beställning ska göras minst 5 dagar innan hämtningstillfälle.) Hämtningsavgift per gång och anläggning.	3 500

Säck

Extra säck	
Extra säckar ska märkas med abonnentens namn och adress.	
Per säck, max 15 kg	73

Kärl

Behandlingsavgift (gäller alla extrahämtningar)				
Kärlvolym, liter	130 L	240 L	370 L	660 L
Per kärl	36	67	103	185

Extra hämtning (hämtas inom 3 arbetsdagar)	
Transportavgift per gång - behandlingsavgift tillkommer	400

Extra akuthämtning	
Transportavgift per gång - behandlingsavgift tillkommer	800

Extra hämtning i samband med ordinarie hämtningstur (hämtas inom 14 dagar)	
Transportavgift per gång - behandlingsavgift tillkommer	100

Extra hämtning, specifik dag (beställning ska göras minst 5 dagar innan)	
Transportavgift per gång - behandlingsavgift tillkommer	400

Extra hämtning, matavfall (hämtas inom 3 arbetsdagar)	
Transportavgift per gång - behandlingsavgift tillkommer	100

Jourhämtning på grund av hinder (före kl. 12 samma dag, efter kl. 12 nästkommande arbetsdag).	
Transportavgift per gång	400

Övrigt

Kärltvätt	
Extra tvätt av kärl, tvättas inom 5 arbetsdagar	
Transportavgift per gång	125
Tvättavgift per kärl	115

Felsorteringsavgift	
Felsorteringsavgift	100 per gång och kärl
En avgift debiteras abonnenten då avfallet inte sorterats enligt de regler som gäller för aktuellt abonnemang.	

Byte av kärl	
Byte av kärlstorlek kan ske vid behov. Vid fler byten kan en administrativ avgift på 200 kr tas ut.	

Övriga villkor	
För annan hämtning än ordinarie abonnemang sker prissättningen beroende på hämtningsförhållanden, komprimering av säck/kärl, transportavstånd eller typ av behållare (liftdumper, rullflak osv).	

Vatten- och avlopps- taxa.

Örebro kommun
Från 1 januari 2023 och tills vidare
Anläggningsavgifter och brukningsavgifter

Vatten- och avloppstaxa för Örebro kommun från 1 januari 2023 och tills vidare

Sida 4

Inledning

Sida 7

Anläggningsavgifter

Sida 14

Brukningavgifter

Sida 19

Taxans införande

Sida 19

Avgifter för extratjänster

Taxan inkluderar lagstadgad
mervärdesskatt, moms, med 25 %.

Taxan är antagen av Kommunfullmäktige
i Örebro kommun den x x 2022 och gäller från
1 januari 2023 tills vidare.

Inledning

Förvaltningen av VA-anläggningen sköts av Teknik- och serviceförvaltningen, nedan kallad huvudmannen, under Teknik- och servicenämnden. Avgifter enligt VA-taxan ska betalas till Teknik- och serviceförvaltningen.

● 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Örebro kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna VA-taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 § och 4 § i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet dagvattenavlopp från allmän platsmark, Dg, är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

● 2

Avgifterna består av anläggningsavgifter och bruksavgifter.

3

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Bostadsfastighet: Fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämföras fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas, för vissa andra ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på sådana byggnader är:

Kontor	Utbildning	Småindustri
Butiker	Förvaltning	Sjukvård
Hotell	Utställningslokaler	Sporthall
Hantverk	Restauranger	Stormarknad

Annan fastighet: Fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämföras med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: Fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggt.

Lägenhet: Ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämförd fastighet, som används för i 3 § andra stycket avsedda ändamål och där begreppet lägenhet inte är lämplig för viss typ av byggnad, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en lägenhet.

Lagerbyggnader: byggnader, som till den större delen används som lagerutrymme, där endast anställda eller annan arbetskraft har tillträde, räknas varje påbörjat 500-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2020 som en lägenhet. Hela lagerbyggnaden eller delar av lagerbyggnaden kan vara antingen uppvärmd eller oppvärmad.

Allmän platsmark: Mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

● 4.1

Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggnings- avgift	Brukning- avgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dränvattenavlopp från fastighet	Ja	Nej
Dg, dagvattenavlopp från allmän platsmark	Nej	Nej

● 4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

● 4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

● 4.4

Vad gäller dagvatten gata från allmän platsmarkshållare pågår en utredning. Tillsvidare betalar Park och Gata, Teknik- och serviceförvaltningen, Örebro kommun, 50 % av investeringskostnaden när det byggs en anläggning för omhändertagande av dagvatten, dvs. med rening och/eller fördröjning.

● 4.5

Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

Anläggningsavgifter

● 5.1

För bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet ska erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

	Utan moms	Med moms
a) en avgift avseende framdraging av varje uppsättning servisledning till förbindelsepunkter för V, S och Df	49 354 kronor	61 693 kronor
b) en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	34 959 kronor	43 699 kronor
c) en avgift per m ² tomtyta:		
1–3 000 m ²	54,84 kronor	68,55 kronor
3 001 m ² –	47,01 kronor	58,76 kronor
d) en avgift per lägenhet	23 168 kronor	28 960 kronor
e) *en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	11 927 kronor	14 909 kronor

* Avgift enligt 5.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a) och 5.1 b) enligt 8.1 eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts respektive upprättats.

● 5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

● 5.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, ny-byggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoarea (BTA).

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e). Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ut ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven begränsningsregel så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

● 5.4

Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

● 5.5

Dras ytterligare servisledning fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, ska avgifter erläggas enligt 5.1 a) och b).

● 5.6

Ökas fastighets tomtyta ska avgift enligt 5.1 c) erläggas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte ska anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

● 5.7

Skär om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska avgift erläggas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

● 5.8

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska avgift erläggas enligt 5.1 e).

● 6.1

För annan fastighet ska erläggas anläggningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	51 996	64 995
b) en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	61 303	76 629
c) en avgift per m ² tomtyta:		
1–5 000 m ²	45,31	56,64
5 001–10 000 m ²	39,65	49,56
10 001–20 000 m ²	33,98	42,48
20 001–50 000 m ²	28,32	35,40
50 001 m ² –	22,66	28,32
d) * en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	17 460	21 825

* Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) enligt 8.1 eftersom servisledning och förbindelsepunkt inte lagts respektive upprättats.

● 6.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

● 6.3

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.

● 6.4

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomyteavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (SFS 1975:635) från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

● 6.5

Dras ytterligare servisleddningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter ska avgifter erläggas enligt 6.1 a) och b).

● 6.6

Ökas fastighets tomyta, ska avgifter erläggas enligt 6.1 c) för tillkommande tomyta som härrör från fastighet för vilken tomyteavgift inte ska anses vara förut erlagd.

● 6.7

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, ska avgift erläggas enligt 6.1 d).

● 7

Uttag av anläggningsavgift för obebyggd fastighet tas ej ut för närvarande.

8.1

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål, ska reducerade avgifter erläggas enligt följande:

Avgifter för framdragen servisledning

- en ledning	80 %	av avgift enligt 5.1 a1 resp 6.1 a1)
- två ledningar	90 %	” ” ” ” ” ”
tre ledningar	100 %	” ” ” ” ” ”

Avgifter i övrigt		V	S	Df
Avgift per uppsättning				
förbindelsepunkt (FP)	5.1 b)	30 %	50 %	20 %
Tomtyteavgift	5.1 c)	30 %	50 %	20 %
Lägenhetsavgift	5.1 d)	30 %	50 %	20 %
Grundavgift för Df utan FP	5.1 e)			100 %
Avgift per uppsättning FP	6.1 b)	30 %	50 %	20 %
Tomtyteavgift	6.1 c)	30 %	50 %	20 %
Grundavgift för Df utan FP	6.1 d)			100 %

För avgiftsändamålet Df tas endast en av avgifterna ut enligt 5.1 b) respektive 5.1 e) eller 6.1 b) respektive 6.1 d). Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska avgifter erläggas enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a) även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar för fastigheten ska, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 30 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdraging av övriga servisledningar.

● 9

Vad gäller dagvatten gata från allmän platsmarkshållare pågår en utredning. Tillsvidare betalar Park och Gata, Teknik- och serviceförvaltningen, Örebro kommun, 50 % av investeringskostnaden när det byggs en anläggning för omhändertagande av dagvatten, dvs. med rening och/eller fördröjning.

● 10

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet eller grupp av fastigheter beräkna avgift enligt 5.8 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

● 11.1

Sedan avgiftsskyldighet inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i räkning.

● 11.2

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

● 11.3

Enligt 36 § i lagen om allmänna vattentjänster ska en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta ska erläggas enligt 5 § i räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska erläggas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta ska erläggas enligt 11.2.

● 11.4

Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7 eller 6.6 föreligger då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – t.ex. ökning av tomtyta – inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 11.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

● 12.1

Om efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändigt, ska fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader härför inom tid som anges i räkning.

● 12.2

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl bifalla ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befins skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

● 12.3

Finner huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befins skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Brukningsavgifter

● 13.1

För bebyggd fastighet ska brukningsavgift erläggas för ändamålen V och S. Avgift utgår per fastighet med:

a) en fast avgift per mätarplats och år enligt nedanstående tabell

Mätarstorlek	Avgift/år	Avgift/år	Avgift/dygn	Avgift/dygn
	Utan moms kr	Med moms kr	Utan moms kr	Med moms kr
qn _(2,5) / Q ₃ 2,5 (ej småhus)	5 414	6 768		
qn _(2,5) / Q ₃ 2,5 (småhus 1–2 lgh)	2 642	3 303		
qn ₍₆₎ / Q ₃ 6,3	11 634	14 543		
qn ₍₁₀₎ / Q ₃ 10	21 663	27 079		
Undermätare qn _(2,5) –qn ₍₁₀₎ / Q ₃ 2,5–Q ₃ 10	5 414	6 768		
Tilläggskostnad för puls- funktion/M-bus	523	654		
Ständrörmätare qn ₍₆₎ / Q ₃ 6	16 340	20 425	77	96
Byggmätarskåp inkl. qn _(2,5) / Q ₃ 2,5	27 804	34 755		

För ständrörmätare debiteras dock lägst 451 kr/tillfälle (utan moms), 564 kr/tillfälle (med moms).

b) en avgift per m³ levererat vatten för:

	Avgift/ m ³	Avgift/m ³
	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
V, vattenförsörjning	8,88	11,10
S, spillvattenavlopp	8,88	11,10
Eller V + S tillsammans	17,76	22,20

Vid hämtning av vatten från iordningställda betalstationer utgår avgift för levererad mängd vatten med 33,18 kronor per m³ (utan moms), 41,48 kronor per m³ (med moms).

För icke förorenad spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattennätet, erläggs 1,80 kronor per m³ (utan moms), 2,25 kronor per m³ (med moms).

● 13.2

Om extra föroreningsmängd avleds i spillvattenavlopp erläggs avgift (inkl. moms) enligt nedan:

	Avgift Utan moms (kr/kg)	Avgift Med moms (kr/kg)
SS _{sed} (sedimenterbar suspenderad substans)	5,21	6,51
BOD ₇ (organiskt material mätt som biokemisk syreförbrukning)	5,21	6,51
P (totalfosfor)	86,78	108,48

Som extra föroreningsmängd räknas SS_{sed}, BOD₇ och P i förbindelsepunkten utöver vad som motsvaras av följande gränsvärden:

	Gränsvärde
SS _{sed}	0,26 kg/m ³
BOD ₇	0,20 kg/m ³
P	0,0090 kg/m ³

Spillvatten från bostadsfastighet anses normalt inte innehålla extra föroreningsmängd. Avledande av spillvatten med extra föroreningsmängd förutsätter att avtal eller annan överenskommelse träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren eller att huvudmannens medgivande föreligger. Halterna ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad eller på annat sätt enligt överenskommelse mellan huvudman och fastighetsägaren eller efter huvudmannens uppskattning.

● 13.3

Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas en fast avgift motsvarande bedömd mätarstorlek ut samt en avgift enligt 13.1 b) efter en antagen förbrukning om minst 250 m³ per år för V och minst 250 m³ per år för S.

● 13.4

För s.k. byggvatten ska bruksavgift erläggas enligt 13.1 a) och b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m³ per lägenhet.

● 13.5

Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mättelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt.

● 13.6

Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av 15.

● 14

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet ska avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet. Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågakommit vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommit mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

● 15

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen debiteras följande avgifter:

	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Nedtagning av vattenmätare	650	813
Uppsättning av vattenmätare	650	813
Undersökning av vattenmätare	650	813
Länsning av vattenmätarbrunn	975	1 219
Förgävesbesök	650	813
Avstängning av vattentillförsel	650	813
Påsläpp av vattentillförsel	650	813
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	975	1 219
Byte av vattenmätare som beställts utöver ordinarie revideringsintervall	975	1 219
För frusen, skadad, förkommen eller förstörd vattenmätare utifrån mätarstorlek. Därtill kommer avgifter enligt ovan		
qn 2,5/Q ₃ 2,5	1 112	1 390
qn 6/Q ₃ 6,3	2 874	3 593
qn 10/Q ₃ 10	3 337	4 171
M-bus/Puls	906	1 133
Uppsättning av brandposthuvud med mätare för tillfälligt vatten	650	813
Nedtagning av brandposthuvud med mätare för tillfälligt vatten	650	813

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp.

● 16

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt 13–14 får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

● 17

Brukningsavgift enligt 13.1 b) debiteras normalt i efterskott baserad på förbrukad vattenmängd eller annan grund som anges i 13.

Sker enligt huvudmannens beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning, dock att mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år.

Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse. Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, ska dröjsmålsränta på obetalt belopp erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

Taxans införande

● 18

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023. De bruksavgifter som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Avgifter för extratjänster

A. Årsavgift för köksavfallsvarn:

	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
Enskilt hushåll	792	990
Storhushåll	7 920	9 900

B. Årsavgift för sprinklerförsörjning, privat brandpost eller motsvarande:

Anslutning	Utan moms (kr)	Med moms (kr)
100 mm	7 840	9 800
150 mm	24 120	30 150
200 mm	40 248	50 310
300 mm	73 248	91 560

C. Fastighetsägare som saknar olje- eller fettavskiljare eller vars anordning eller tillsyn av anordning konstateras bristfällig av huvudmannen ska betala en avgift för extraordinära åtgärder i det allmänna VA-systemet. Avgiften bedöms från fall till fall beroende på omfattning, dock lägst motsvarande två kontroll- och renspolningsåtgärder per år eller cirka 7 900 kronor (med moms).

Fler vill leva och bo i Örebro. Som en del i att trygga den växande stadens framtida vattenförsörjning bygger Örebro kommun nu en ny vattenreservoar som planeras tas i full drift under 2023. Så här kommer Örebros nya vattenreservoar ”Lyra” att se ut.

Bild Lars Anfinset, Ett Ark Arkitektur.

Frågor eller funderingar?

Ta gärna kontakt med oss på Örebro kommun.

Örebro kommun
Teknik- och serviceförvaltningen
019-21 10 00
orebro.se

FOTO: MAGNUS WAHMAN, FREDRIK KELLÉN SID. 20
TRYCKERI: ÄTTA.45

Svanenmärkt trycksak, 3041 0001

Avgifter för upplåtelse av offentlig platsmark

Örebro kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2022-xx-xx

Varför Örebro kommun tar ut avgift för upplåtelse av offentlig plats

3. kap. Allmän ordning och säkerhet Användningen av offentlig plats 1§ En offentlig plats inom detaljplanelagt område får inte utan tillstånd av polismyndigheten användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behöves inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt eller i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. I fråga om allmänna vägar gäller kravet på polismyndighetens tillstånd endast sådana åtgärder som inte är reglerade i väglagen (1971:948)

Lag (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m.

1 § Om tillstånd enligt 3 kap. 1 § ordningslagen (1993:1617) har lämnats i fråga om sådan offentlig plats som står under kommunens förvaltning, får kommunen ta ut ersättning för användningen. Rätt att ta ut ersättning föreligger också i fråga om användning, som avser salutorg eller liknande plats som kommunen har upplåtit till allmän försäljningsplats.

Ersättning utgår i form av en avgift med belopp, som kan anses skäligt med hänsyn till ändamålet med upplåtelsen, nyttjarens fördel av denna, kommunens kostnader med anledning av upplåtelsen och övriga omständigheter. Grunder för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige.

Innehåll

1. Försäljningsändamål
  - 1.1 Kiosk för konfektyr, tidningar mm
  - 1.2 Kiosk för korv/gatukök och mobil korvkiosk, (max yta på 12 kvm)
  - 1.3 Korv-, glassvagn med max yttermått på vagnen 1,0 x 1,5 m
  - 1.4 Kiosk för enbart glassförsäljning
  - 1.5 Kiosker och stånd för blommor, frukt och grönsaker
  - 1.6 Tillfällig försäljning av ex. julgranar (ej på plats avsedd för torghandel) med en försäljningsyta på max 10 kvm
  - 1.7 Gångbaneservering, restaurangverandor, friluftsserveringar m.m.
  - 1.8 Arrangemang ex. uppställning av reklambussar, reklamtält m.m.
2. För övriga ändamål
  - 2.1 Affischpelare och reklamtavlor
  - 2.2 Byggskyltar i anslutning till ett arbetsområde
  - 2.3 Exponering av varor utanför butik (maxyta 3m²)
  - 2.4 Cirkus, tivoli m.m.
3. Container, ställningar, bodar, upplag, återvinningsstationer m.m.
  - 3.1 Container, skylift, mobilkran och kompressorer m.m.
  - 3.2 Ställningar, bodar, upplag, återvinningsstationer m.m.
  - 3.3 Friflytande mobilitetssystem
4. Upplåtelse utan avgift

1. Försäljningsändamål

1.1 Kiosk för konfektyr, tidningar mm 20 000 kr per år

1.2 Kiosk för korv/gatukök och mobil korvkiosk, (max yta på 12 kvm) 38 000 kr per år (1, 2, 3, 4) För yta över 12 kvm tillkommer 7 000 kr per år.

1.3 Korv-, glassvagn med max yttermått på vagnen 1,0 x 1,5 m 15 000 kr per plats/år (1, 4)

1.4 Kiosk för enbart glassförsäljning

Zon 1, 20 000 kr per säsong (6)

Zon 2, 15 000 kr per säsong (6)

1.5 Kiosker och stånd för blommor, frukt och grönsaker Enligt torghandelstaxa

1.6 Tillfällig försäljning av ex. julgranar (ej på plats avsedd för torghandel) med en försäljningsyta på max 10 kvm 2 000 kr per plats och månad eller 110 kr per plats och dag (3, 4) Minsta avgift 1 250 kr per upplåtelse

1.7 Gångbaneservering, restaurangverandor, friluftsserveringar m.m.

Zon 1**, 750 kr per kvm och säsong* eller 150 kr per kvm och månad (3, 4, 5, 6)

Zon 2**, 550 kr per kvm och säsong* eller 110 kr per kvm och månad (3, 4, 5, 6)

Minsta avgift 1 250 kr per upplåtelse ** se sidan 6 1.8

Arrangemang ex. uppställning av reklambussar, reklamtäkt m.m. 25 kr per kvm och dag (3, 4)

Minsta avgift 1 250 kr per upplåtelse

2. För övriga ändamål

2.1 Affischpelare och reklamtavlor 1450 kr per kvm skyltyta och år (1, 4)

2.2 Byggskyltar i anslutning till ett arbetsområde 900 kr per kvm skyltyta och år (1, 4)

2.3 Exponering av varor utanför butik (maxyta 3m²) 250 kr per kvm och månad

2.4 Cirkus, tivoli m.m. 4 500 kr per plats och dag exkl. kostnad för renhållning (4)

3. Container, ställningar, bodar, upplag, återvinningsstationer m.m.

3.1 Container, skylift, mobilkran och kompressorer m.m. 95 kr per st och dag (3, 4)
Minsta avgift 1 250 kr per upplåtelse

3.2 Ställningar, bodar, upplag, återvinningsstationer m.m. Zon 1**

Inte ianspråktar körbana 15 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4, 7)

Ianspråktar mindre än halva körbanan 20 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4)

Ianspråktar mer än halva körbanan 25 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4)

Minsta avgift 2 800 kr per upplåtelse

Zon 2** Inte ianspråktar körbana 15 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4, 7, 8)

Ianspråktar mindre än halva körbanan 15 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4, 8)

Ianspråktar mer än halva körbanan 15 kr per kvm och påbörjad månad (3, 4, 8)

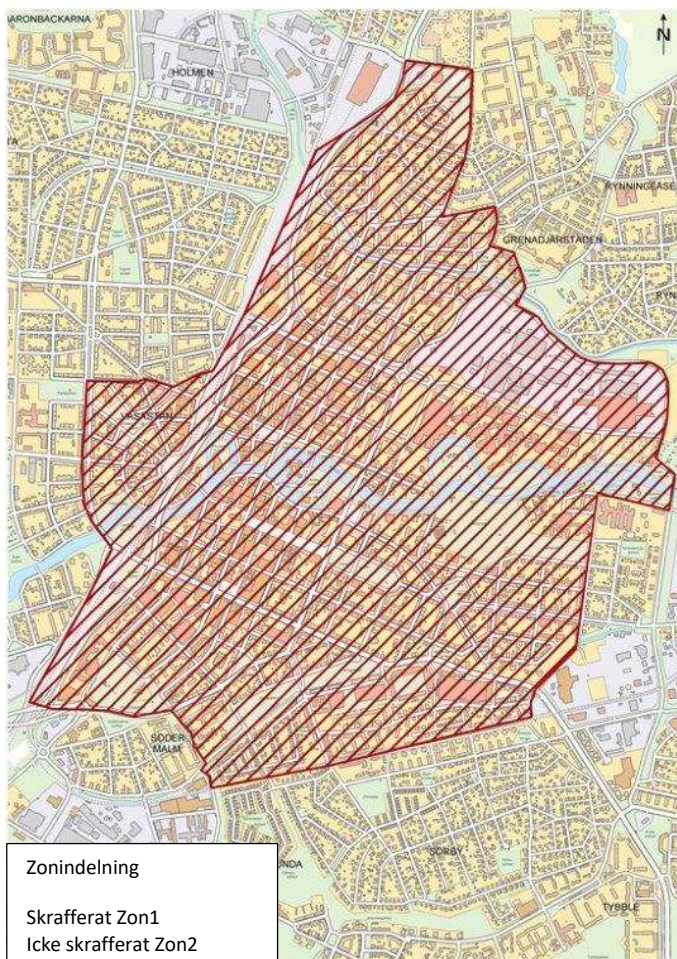
Minsta avgift 2 800 kr per upplåtelse

Upptäcks vid kontroll uppställda fordon inom området kommer avgift påläggas för parkering enligt röd taxa under beviljad tillståndperiod per fordon. **se sidan 7

3.3 Friflytande mobilitetssystem 1000 kr per enhet och år. I de fall Örebro kommun tvingas flytta en feluppställd enhet uttages en avgift a´ 1500 kr.

4. Upplåtelse utan avgift

För julmarknader och lotterier samt tälmtöten och manifestationer som anordnas av ideella organisationer utgår ingen avgift.

1. Avgiften per månad är 10 procent av årsavgiften
 Avgiften per vecka är 4 procent av årsavgiften
 Avgiften er dag är 1 procent av årsavgiften
 Avgiften per månad, vecka och dag avrundas till närmaste högre tiotal
 Minsta avgift per upplåtelse är 1 250 kronor
2. Om vagnen flyttas bort när försäljningen inte pågår och om försäljningen endast pågår under 16 timmar per dygn reduceras avgiften med 30 procent
3. Avgift för parkeringsplats (parkeringsruta) som tas i anspråk vid markupplåtelse

Taxa	Dag	Vecka	Månad
ZON 1	210 kr	1400 kr	7300 kr
ZON 2	50 kr	300 kr	1600 kr
4. Sökanden skall utöver sedvanlig avgift enligt taxan bestrida samtliga kostnader som förvaltningen åsamkas på grund av ianspråktagandet.
5. Om försäljning av glass, korv etc. sker från området för gångbaneservering tillkommer avgiften för korvvagn/glassvagn.
6. Med säsong avses första april till sista oktober.
7. Om gångbanan är framkomlig under ställningen minskas avgiften med 50 procent.
8. Utmed trafikleder (>10.000 fordon per årsmedeldygn) gäller avgift enligt Zon 1.

Tekniska nämnden

Förslag till förändring av taxa för ärenden om undantag från förbud mot trafik med motorfordon och förbud mot parkering (färd- och parkeringstillstånd)

Sammanfattning

I Tekniska nämndens Verksamhetsplan och budget, beslutad av Tekniska nämnden, den 21 januari 2022, § 193, framgår att nämnden bland annat ska bidra till målområde ”Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro” genom åtagandet:

- Översyn av taxor och avgifter på den skattefinansierade delen.

Under året har detta arbete påbörjats och fortsatt översyn av taxorna planeras. En taxa som setts över och föreslås förändras är taxan för ärenden om undantag från förbud mot trafik med motorfordon och förbud mot parkering (färd- och parkeringstillstånd).

I trafikförordningen och i lokala trafikföreskrifter som kommunen meddelat framgår att det på vissa platser i kommunen råder förbud mot att färdas med motorfordon och förbud mot att parkera. Ibland uppkommer emellertid ett behov för bland annat enskilda företag att nyttja dessa områden för sådana ändamål.

Om du behöver använda en gata eller väg under längre tid eller för enstaka dagar där motorfordonstrafik är förbjuden eller där det råder förbud att parkera, kan man ansöka till Tekniska förvaltningen om undantag från sådant förbud. Dessa tillstånd kallas för färd- och parkeringstillstånd.

För handläggningen av dessa ärenden finns en gällande taxa. Det är en taxa som har funnits länge och den har varit oförändrad sen starten 2011. Ett förslag till förändrad taxa för färd- och parkeringstillstånd är framtaget. Förslaget innebär en kostnad på 800 kronor/fordon för tillstånd ett år och 1 600 kronor/fordon för tillstånd två år.

Beslutsunderlag

- Ansökan för färd- och parkeringstillstånd
- Tjänsteskrivelse 2022-06-02
- Lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor
- Omvärldsbevakning tillstånd/dispenser

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningen förslag till beslut i tekniska nämnden

- Anta förslag på ny taxa för ärende om undantag från förbud mot trafik med motorfordon och förbud mot parkering (färdtillstånd/parkeringstillstånd) att börja gälla från och med 2023-01-01.

Ärendet ska vidare till Kommunfullmäktige.

Ärendet

I trafikförordningen och i lokala trafikföreskrifter som kommunen meddelat framgår att det på vissa platser i kommunen råder förbud mot att färdas med motorfordon och förbud mot att parkera.

Ibland uppkommer emellertid ett behov för bland annat enskilda företag att nyttja dessa områden för sådana ändamål.

Av 13 kap. trafikförordningen framgår att kommunen har rätt att meddela undantag från sådana förbud och sådant undantag kallas för färd- och parkeringstillstånd. Det har funnits en taxa för färd- och parkeringstillstånd sedan 2011 och taxan har varit oförändrad sen starten. Om du behöver använda en gata eller väg där motorfordonstrafik är förbjuden under längre eller kortare tid, kan man alltså ansöka till Tekniska förvaltningen om tillstånd att få göra det.

Du ansöker till Tekniska nämnden om färdtillstånd/parkeringstillstånd för att få tillstånd att färdas eller parkera på vägen. Du kan då få tillstånd på ett eller två år. Om du söker tillstånd för att använda dig av Drottninggatan eller Storgatan och ansökan blir beviljad kan du endast få ett tillstånd för ett år. Om Drottning-/Storgatan inte är inblandade i ansökan kan man få ett tillstånd på två år. Det finns även en möjlighet att få tillstånd för enstaka dagar, men då handläggs dessa ärenden av avdelningen Parkering under Gata/Trafik.

Personalmässigt så tar arbetet med färdtillstånden ca 30 % av en medarbetares arbetstid. Det är ofta speciella ärenden som måste diskuteras med den sökande, men även i trafikgruppen för att få med alla aspekter på ärendet. Intäkten för färdtillstånd år 2021 var 58 tkr.

I 4 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor finns stöd för kommunen att ta ut avgifter för kommunens prövning av ärenden om undantag från regler om förbud mot fordonstrafik och förbud mot parkering.

Beräkningen av sådana avgifter ska enligt 5 § i samma lag anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige och enligt samma bestämmelse får avgiften inte vara högre än kommunens genomsnittliga kostnader i ärenden av det slag som avgiften gäller.

Föreslagna avgifter bedöms skäliga för den här typen av handläggning, bland annat med tanke på komplexiteten i de olika ärendena och att avgiften inte är högre än kommunens genomsnittliga kostnad för handläggningen.

Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning gällande taxor för ärenden om undantag från förbud mot trafik med motorfordon och förbud mot parkering (färd- och parkeringstillstånd) och förslag på ny taxa för sådant ärende under rubriken ”Förslag till ny avgift” i gult.

Nyttokort/ Färdtillstånd	Malmö	Göteborg	Gävle	Norrköping	Jönköping	Västerås	Örebro	Förslag till ny avgift Örebro
Dagar 1–2	250		Ingen avgift	Ingen avgift	200	Ingen avgift	-	-
Dagar 1–9	1 250						-	-
Dagar 3–30	1 350				600		-	-
1 år	8 750				1 200		200	800
2 år							200	1 600
Avgift		500						
P-tillstånd								
Avgift		10 000	Ingen avgift	Ingen avgift				
Dagar 1–2	1 250				200		-	-
Dagar 1–9	1 250						-	-
Dagar 3–30	1 350				600		-	-
1 år	8 750				1 200		200	800
2 år	8 750				1 200		200	1 600

Beredning

I beredningen av detta ärende har följande deltagit:

Tekniska förvaltningen, Park och Gata, Gata och trafik

Konsekvenser

En revidering av taxan för färdtillstånd/parkeringstillstånd syftar bland annat till att de sökande ska tänka till innan man ansöker om ett tillstånd. Är det verkligen nödvändigt, behöver vi ha så många tillstånd, eller går det att lösa utan att behöva ansöka om ett tillstånd.

Det finns en anledning till att vi vill att det ska vara så lite transporter som möjligt på dessa gator. Trafiksäkerheten är viktig här, då det med tillstånd går att köra där det vanligtvis inte rör sig så mycket fordon.

Färdtillstånd är till för de företag som har ett långvarigt behov att kunna åka eller parkera på gator och vägar där det normalt är förbjudet.

Har man ett mycket kortvarigt behov finns det en möjlighet att kontakta gata och trafik/Parkering för att få ett tillstånd för några timmar, det här tillståndet är gratis. Dessa ansökningar kan komma att öka när vi höjer avgiften för färd- och parkeringstillstånd. I framtiden kan det innebära att vi inför även en avgift på de korta tillstånden på några timmar. Den frågan måste dock utredas vidare.

ÖREBRO

2022-06-02

Tn XXXXXX

År 2021 var intäkten för färdtillstånd 58 tkr. Ekonomiskt så hade intäkterna ökat med ca 170 tkr 2021 om vi hade haft en taxa på 800 kr istället för 200 kr. För 2022 så hade vi ökat intäkterna med ca 100 tkr fram till mitten av augusti.

Expediering

Programnämnd Samhällsbyggnad

Lars Åhlenius
Tf Enhetschef

Byggnadsnämnden

Förslag på ny taxa för bygglov, strandskyddsdispens, nybyggnadskarta, utstakning och viss tillsyn m.m.

Sammanfattning

Örebro kommuns bygglovsverksamhet finansieras genom avgifter som regleras i den av kommunfullmäktige beslutade bygglovstaxan. För att säkerställa att taxan avspeglar verksamhetens nedlagda tid och faktiska kostnader behöver den löpande följas upp. Stadsbyggnad har under våren 2022 genomfört en sådan uppföljning och föreslår nu vissa ändringar i taxan. Utöver mindre språkliga och redaktionella justeringar föreslås ändringar av vissa ärendekategorier. Vad gäller fasadändringar föreslås att denna ärendetyp differentieras mellan mindre och större ändringar, vilket skulle innebära att avgifterna sänks för vissa enkla åtgärder såsom inglasning av enskilda balkonger och uteplatser på en- och tvåbostadshus. Vidare föreslår Stadsbyggnad att avgiften för förhandsbesked justeras så att hänsyn tas till hur många bostäder som prövas i ett enskilt ärende. Detta kommer innebära en kostnad som bättre avspeglar den nedlagda tiden för de som söker förhandsbesked för flera bostäder samtidigt. Stadsbyggnad föreslår också att det ska regleras en avgift för tillsyn som utförs enligt lagen om energimätning. Slutligen föreslår Stadsbyggnad en ny ärendetyp för solenergianläggningar på mark.

Den nya taxan föreslås börja gälla från och med 1 januari 2023.

Beslutsunderlag

1. Förslag på *Taxa för bygglov, strandskyddsdispens, nybyggnadskarta, utstakning och viss tillsyn m.m.*

Förslag till beslut

Stadsbyggnads förslag till Programnämnd samhällsbyggnad:

1. Förslag till ny taxa för bygglov, strandskyddsdispens, nybyggnadskarta, utstakning och viss tillsyn m.m. antas
2. Taxan tillämpas från och med 1 januari 2023.
3. Bygg- och miljönämnden får för varje kalenderår besluta om att justera avgiftsbeloppen (fasta avgifter och timavgifter) med den procentsats som gäller för oktober månad året före avgiftsåret utifrån prisindex för kommunal verksamhet, PKV, som finns publicerat på SKR:s webbplats.

Ärendet ska vidare till Kommunfullmäktige.

Ärendet

Örebro kommuns bygglovsverksamhet finansieras genom avgifter som regleras i den av kommunfullmäktige beslutade bygglovstaxan. Dessa avgifter får inte överstiga verksamhetens egentliga kostnader, men får motsvara den genomsnittliga kostnaden för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. För att säkerställa att taxan avspeglar

verksamhetens nedlagda tid och faktiska kostnader behöver den löpande följas upp. Stadsbyggnad har under våren 2022 genomfört en sådan uppföljning och föreslår nu vissa ändringar i bygglovstaxan. Utöver mindre språkliga och redaktionella justeringar föreslås följande ändringar:

Fasadändringar

För att bättre avspegla den faktiska nedlagda tiden i bygglovsärenden gällande fasadändringar föreslås att ärendetyperna i taxan justeras. I nuvarande taxa har samtliga typer av ändringar hanterats som en ärendetyp för en- och tvåbostadshus med en differentiering mellan de som genomförs med eller utan tekniskt samråd. Ändringar är dock en bred ärendetyp som innehåller allt från att ändra användning på en byggnad eller inreda en ytterligare bostad till att glasa in ett uterum. Genom att alla dessa åtgärder hanteras i en ärendetyp och avgiften utgår från dess genomsnittliga kostnad är det Stadsbyggnads bedömning att de reglerade avgifterna i många fall blir högre än vad som är önskvärt för enklare åtgärder. Stadsbyggnad föreslår därför att fasadändringar bryts ut som en egen ärendetyp för en- och tvåbostadshus (som i dag är fallet för övriga byggnader) och att det görs en uppdelning mellan mindre och större fasadändringar. Detta skulle innebära en lägre avgift för mindre åtgärder som exempelvis inglasning av en altan, igensättning av enstaka fönster och dörrar eller installationer av solpaneler.

Förslaget innebär följande kostnadsförändringar för åtgärder på en- och tvåbostadshus:

Nuvarande taxa:

Ändring utan tekniskt samråd

Planenlig: 10 000 kr

Med avvikelse från eller utanför detaljplan: 12 500 kr

Ändring med tekniskt samråd:

Planenlig: 16 250 kr

Med avvikelse från eller utanför detaljplan: 18 750 kr

Föreslagen utformning:

Fasadändring mindre

Planenlig: 6 875 kr

Med avvikelse från detaljplan: 9 375 kr

Fasadändring större

Planenlig: 10 000 kr

Med avvikelse från detaljplan: 12 500 kr

Övrig ändring utan tekniskt samråd

Planenlig: 10 000 kr

Med avvikelse från eller utanför detaljplan: 12 500 kr

Övrig ändring med tekniskt samråd

Planenlig: 16 250 kr

Med avvikelse från eller utanför detaljplan: 18 750 kr

Då fasadändringar på en- och tvåbostadshus i regel aldrig kräver tekniskt samråd saknas skäl att reglera en särskild avgift för detta. Sammantaget innebär detta således en lägre avgift för mindre fasadändringar på en- och tvåbostadshus och en oförändrad avgift för övriga ändringar.

För fasadändringar på övriga byggnadstyper som flerbostadshus, industrier med mera föreslås följande ändringar:

Nuvarande taxa:

Fasadändring, utan tekniskt samråd
Planenlig: 10 000 kr
Med avvikelse från detaljplan: 12 500 kr

Fasadändring, med tekniskt samråd
Planenlig: 17 500 kr
Med avvikelse från detaljplan: 20 000 kr

Föreslagen utformning:

Fasadändring mindre, utan tekniskt samråd
Planenlig: 10 000 kr
Med avvikelse från detaljplan: 12 500 kr

Fasadändring större, utan tekniskt samråd
Planenlig: 12 500 kr
Med avvikelse från detaljplan: 15 000 kr

Fasadändring, med tekniskt samråd
Planenlig: 17 500 kr
Med avvikelse från detaljplan: 20 000 kr

Sammantaget innebär det en något ökad avgift för större fasadändringar som inte kräver tekniskt samråd, men i övrigt är avgiften oförändrad. Denna ökning motiveras med att den faktiska handläggningstiden bedöms vara något högre för denna typ av ärenden än vad nuvarande taxa reflekterar.

Förhandsbesked

I nuvarande taxa ingår samtliga förhandsbesked i samma ärendetyp och den enda differentieringen som görs är om åtgärden ska genomföras inom planlagt område eller utanför planlagt område. I många ärenden söks dock förhandsbesked för ett flertal byggnader, främst bostäder, samtidigt, och ofta med något utspridda placeringar. Dessa ärenden kräver oftast mer handläggning än i ärenden där man söker enbart för en enda bostad. Stadsbyggnads bedömning är därför att det är skäligen att differentiera avgiften för ärenden som gäller ett enskilt bostadshus och de ansökningar som gäller flera bostäder eller andra typer av byggnader (som verksamhetslokaler etcetera).

Nuvarande taxa:

Förhandsbesked
Inom plan: 20 625 kr
Utom plan: 23 125 kr

Föreslagen utformning:

Förhandsbesked för ett bostadshus

Inom plan: 20 625 kr

Utom plan: 23 125 kr

Förhandsbesked för två eller flera bostadshus och andra byggnader än bostadshus

Inom plan: 30 625 kr

Utom plan: 33 125 kr

Detta innebär alltså en bibehållen avgift för en förhandsbeskedsprövning av enstaka bostadshus men ökad avgift för prövningen av flera bostadshus samtidigt, samt andra byggnadstyper.

Tillsyn enligt lagen om energimätning

Under senare år har bestämmelser införts och sedermera skärpts vad gäller krav på att system för individuell mätning och debitering av uppvärmning och tappvarmvatten ska finnas i flerbostadshus. I nyuppförda flerbostadshus är detta ett krav, men det finns numera även retroaktiva krav om detta på de befintliga flerbostadshus som har sämst energiprestanda. Kommunerna, genom sina byggnadsnämnder, är tillsynsmyndighet för att dessa krav följs. Till skillnad från större delen av övrig plan- och bygglagstillsyn finns det dock här lagstöd för kommunerna att ta ut en avgift för tillsynen. Någon tillsyn kopplat till detta område har ännu inte bedrivits av Örebro kommun, och bedöms inte kunna prioriteras i nuläget; trots detta är det dock Stadsbyggnads bedömning att det ändå finns skäl att i taxan reglera en möjlighet att ta ut en avgift då det inte kan uteslutas att tillsyn kan komma att utföras i framtiden. Att en avgift regleras innebär inte en skyldighet att faktiskt ta betalt för tillsynen.

Stadsbyggnads förslag är att avgiften ska utgå ifrån nedlagd tid i det enskilda ärendet, alltså timdebitering. Timkostnaden föreslås till 1020 kr, vilket överensstämmer med timkostnaden i kommunens taxa för miljöbalkstillsyn.

Solenergianläggningar på mark

I nuvarande taxa finns ingen ärendetyp specifikt för solenergianläggningar på mark. Den faktiska nedlagda tiden i bygglovsärenden för solenergianläggningar skiljer sig från andra typer av byggnationer. Därför föreslås att införa en ny ärendetyp för dessa anläggningar.

Stadsbyggnads förslag är att avgiften ska utgå ifrån nedlagd tid i det enskilda ärendet, alltså timdebitering

Konsekvenser av förslagen

Stadsbyggnads bedömning är att de föreslagna ändringarna sammantaget endast kommer få en minimal påverkan på bygglovsverksamhetens intäkter, och att verksamheten även fortsatt kommer ha täckning för sina kostnader. Vidare bedöms de lägre avgiftsnivåerna för enklare fasadändringar bättre överensstämma med de bygglovssökandes uppfattning om vad som utgör en skäligen kostnad, vilket bör leda till en större acceptans för avgiften hos sökanden.

Beredning

Ärendet har beretts av Petra Åhlund, verksamhetschef för bygglovsavdelningen, samt Jennifer Welin och Fredrik Thore, enhetschefer på bygglovsavdelningen.

Tidplanen ser ut enligt följande:

- Beslut i Byggnadsnämnd 20 oktober 2022.
- Beslut i Programnämnd samhällsbyggnad 27 oktober 2022.
- Kommunstyrelsens förslag till ÖSB 2023
  - Beredning i Kommunstyrelsen 8 november 2022.
  - Beslut i Kommunstyrelsen 15 november 2022.
- Beslut om ÖSB 2023
  - Beredning i Kommunstyrelsen 29 november 2022.
  - Beslut i Kommunstyrelsen 6 december 2022.
  - Beslut i Kommunfullmäktige 12-13 december 2022.

Petra Åhlund
Verksamhetschef bygglovsavdelningen

Jennifer Welin
Enhetschef bygglovsenheten

Fredrik Thore
Enhetschef bygglovsavdelningens
administration- och tillsynsenhet

Plantaxa

Örebro kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2022-12-06
GÄLLER FRÅN OCH MED 2023-01-01

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Utgångspunkter.....	4
2	Bestämmelser om plantaxa.....	5
2.1	Beräkning av avgifter enligt taxan	5
2.1.1	<i>Bruttoarea (BTA)</i>	5
2.1.2	<i>Milliprisbasbelopp (mPBB)</i>	5
2.1.3	<i>Justeringsfaktor N</i>	5
2.1.4	<i>Objektsfaktor (OF)</i>	5
2.1.5	<i>Öppenarea (OPA)</i>	5
2.1.6	<i>Planfaktor (PF)</i>	5
3	Avgift för planbesked	6
3.1	Olika kategorier av planbesked	6
3.2	Tabell.....	6
3.3	Räkneexempel	6
4	Planavgift enligt planavtal.....	7
4.1	Principer för beräkningar	7
4.1.1	<i>Grundprinciper</i>	7
4.1.2	<i>Tidsersättning</i>	7
4.1.3	<i>Samordningsvinster</i>	8
4.2	Tidpunkter för erläggande av ersättning	8
4.3	Tabeller.....	8
4.3.1	<i>Tidsersättning i planskedet vid planavtal</i>	8
4.3.2	<i>Objektsfaktor (OF) i planskedet vid planavtal</i>	8
4.3.3	<i>Planfaktor (PF) i planskedet vid planavtal</i>	9
4.3.4	<i>Justeringsfaktor (N) i planskedet</i>	9
4.4	Räkneexempel	9
4.5	Planavgift vid avbrytande av planarbete med mera vid beräkning enligt grundprincip i	
4.5.1	10	
4.6	Planavgift vid avbrytande av planarbete med mera vid tidsersättning enligt 4.1.2	10
5	Planavgift för beviljade bygglov.....	12
5.1	Principer för beräkningar	12
5.2	Tabeller.....	12
5.2.1	<i>Objektsfaktor (OF) i bygglovskedet, som i enlighet med 5.1 tillämpas för andra byggnader än en- och tvåbostadsbus och till dem tillhörande komplementbyggnader</i>	12
5.2.2	<i>Planfaktor (PF) i bygglovskedet</i>	13
5.2.3	<i>Justeringsfaktor (N) i bygglovskedet</i>	13
5.3	Räkneexempel	13
6	Allmänna regler om kommunala avgifter	15
6.1	Kommunallagen	15
6.2	Självkostnadsprincipen	15
6.3	Likställighetsprincipen	16
6.4	Retroaktivitetsförbudet	16
6.5	Plan- och bygglagen	16
7	Administrativa rutiner	18
7.1	Kommunfullmäktiges beslut om taxa.....	18

7.2	Överklagande av beslut om taxa.....	18
7.3	Avgiftsbeslut i enskilda ärenden	18
7.3.1	<i>Mervärdesskatt .....</i>	<i>18</i>
7.3.2	<i>Vad avgiftsbeslut bör innehålla .....</i>	<i>19</i>
7.3.3	<i>Avgiftsbestämning.....</i>	<i>19</i>
7.3.4	<i>Antagande av taxan .....</i>	<i>19</i>
7.3.5	<i>Betalning av avgift.....</i>	<i>19</i>
7.3.6	<i>Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall.....</i>	<i>19</i>

1 Inledning

1.1 Utgångspunkter

Denna taxa redovisar grunderna för Bygg- och miljönämndens rätt att ta ut sådan avgift för beslut om planbesked som avses i 12 kap. 8 § PBL. Taxan redovisar även grunderna för Bygg- och miljönämndens rätt att ta ut sådan planavgift som avses i 12 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900) (PBL).

Avgiften för beslut om planbesked avser att täcka kostnader för handläggning av ärenden om planbesked enligt 5 kap. 2 § PBL.

Planavgiften avser att täcka programkostnader och andra åtgärder som behövs för att upprätta eller ändra detaljplaner och områdesbestämmelser. Med programkostnad avses kostnad för sådant program som avses i 5 kap. 10 PBL och som kommunen får ta fram för att underlätta detaljplanearbetet eller arbetet med framtagande av områdesbestämmelser. Planavgift tas ut antingen med stöd av planavtal eller i samband med beviljande av bygglov.

När det i denna taxa anges program eller planprogram avses sådant program som anges i 5 kap. 10 § PBL.

Vid användning av begreppet plan i denna taxa avses detaljplaner och områdesbestämmelser.

2 Bestämmelser om plantaxa

Denna taxa gäller för Bygg- och miljönämndens verksamhet.

Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen (2017:725), om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. Avgifterna är inte momsbelagda, om inget annat anges. Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller.

2.1 Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som ingår i taxan. Följande benämningar av faktorer för beräkning av avgifter förekommer:

- BTA = Bruttoarea
- mPBB = ”Milliprisbasbelopp”, en tusendels prisbasbelopp
- N = Justeringsfaktor
- OF = Objektsfaktor
- OPA = Öppenarea
- PF = Planfaktor

2.1.1 Bruttoarea (BTA)

Bruttoarean är den sammanlagda arean av alla våningsplan i en byggnad. Bruttoarea är alltid omsluten av väggar och ytterväggarnas utsida räknas med.

2.1.2 Milliprisbasbelopp (mPBB)

Prisbasbeloppet räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (2010:110). Beräkningarna görs med utgångspunkt i förändringen av konsumentprisindex och fastställs för helt kalenderår. Ett milliprisbasbelopp (mPBB) utgör en tusendel av prisbasbeloppet.

2.1.3 Justeringsfaktor N

Justeringsfaktor N läggs till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Kommunfullmäktige kan besluta om justeringsfaktor N, dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen.

2.1.4 Objektsfaktor (OF)

Vid planavtal

Objektsfaktorn grundas på hur stor byggrätt (BTA + OPA) som planen medger i det aktuella fallet.

Vid bygglov

Objektsfaktorn grundas på hur stor bruttoarea (BTA) samt öppenarea (OPA) som bygglovet omfattar.

2.1.5 Öppenarea (OPA)

Öppenarea omfattar en byggnad eller del av byggnad med helt eller delvis öppna sidor. I öppenarea inräknas till exempel balkong, loftgång, takterrass, arkad, portal, taktäckt uteplats, öppet garage/carport och liknande.

2.1.6 Planfaktor (PF)

Planfaktorn grundas på vilken sorts plan samt vilka förutsättningar det finns på plats.

3 Avgift för planbesked

Avgift för planbesked tas ut både för positiva och negativa beslut. När handläggning av ärendet har påbörjats tas avgift ut även vid återkallande av ansökan. Vid återkallelse av ansökan om planbesked innan beslut har fattats i ärendet reduceras avgiften så att 75% av avgiften tas ut.

Planbeskedavgiften beräknas med det milliprisbasbelopp som gäller vid tidpunkten för inkommen ansökan om planbesked.

3.1 Olika kategorier av planbesked

Planbeskeden delas in i två olika kategorier där planbesked gällande upphävande av fastighetsindelningsbestämmelser (exempelvis upphävande av tomtindelning) utgör en kategori. Alla övriga planbesked ingår i kategorin ”standard”.

3.2 Tabell

Kategori av planbesked	Avgift
Upphävande av fastighetsindelningsbestämmelser (exempelvis upphävande av tomtindelning)	200 mPBB
Standard	500 mPBB
Återkallad ansökan (innan beslut)	75 % av kostnaden utifrån ärendekategori
Återkallad ansökan (innan handläggning påbörjats)	Ingen avgift

3.3 Räkneexempel

I nedanstående räkneexempel har 2022 års nivå av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2 kap. 6–10 §§) om allmän försäkring använts, det vill säga 48 300 kr. Milliprisbasbeloppet blir då 48,3 kr. Observera att vid egna beräkningar måste hänsyn tas till eventuella förändringar av prisbasbeloppet.

Exempel 1

Ansökan om planbesked som gäller upphävande av tomtindelning.

$$\text{Avgift} = 200 \text{ mPBB} = 200 * 48,3 = 9\,660 \text{ kr}$$

Exempel 2

Ansökan om planbesked som gäller planläggning för till exempel bostäder (standard).

$$\text{Avgift} = 500 \text{ mPBB} = 500 * 48,3 = 24\,150 \text{ kr}$$

Exempel 3

Ansökan om planbesked som gäller planläggning för till exempel verksamheter (standard). Ansökan återkallas efter att handläggning påbörjats, men innan beslut har fattats.

$$\text{Avgift} = 0,75 * 500 \text{ mPBB} = 0,75 * 500 * 48,3 = 18\,113 \text{ kr}$$

4 Planavgift enligt planavtal

Enligt etablerad praxis har kommuner rätt att reglera kommunens rätt till planavgift enligt 12 kap. 9 § PBL i ett planavtal och Bygg- och miljönämnden är den myndighet som företräder kommunen som avtalspart i planavtalet.

Planavtal tecknas med intressenter för att specificera planavgiftens storlek samt betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt. Planavtal tecknas i samband med att arbetet med planen påbörjas.

Planavgift ska erläggas i enlighet med detta avsnitt 4. Det innebär att ersättning ska erläggas utifrån den BTA/OPA som framgår av antagen plan. Eftersom planavtalet undertecknas redan när planarbetet påbörjas så används där en uppskattning av hur stor BTA/OPA som planen omfattar. Planavgiften erläggs till viss del redan innan planen antas, vilket innebär att en justering av återstående del av planavgiften kan behöva göras i samband med planens antagande. Om det framgår av antagen plan att BTA/OPA är lägre än vad som uppskattades i samband med planavtalets undertecknande så ska planavgiften justeras ner och om den är högre så ska planavgiften istället justeras upp.

4.1 Principer för beräkningar

4.1.1 Grundprinciper

- Principen för beräkning av planavgift är:
 $OF \times PF \times mPBB \times N$.
- Grundprincipen är att i OF innefattas all befintlig och tillkommande byggrätt inom aktuellt planområde.
- Princip för beräkning av planavgift för ändring av detaljplan genom upphävande av fastighetsindelningsbestämmelse i separat ärende är dock: $mPBB \times PF \times N$.
- Vid ändring av plan tas planavgift ut för den byggrätt som ändringen berör. Planavgiftens storlek baseras då endast på den yta som är föremål för prövning i ändringen.
- Planavgiften beräknas med det milliprisbasbelopp som gäller vid tecknande av planavtal.

4.1.2 Tidsersättning

Tidsersättning debiteras i ärenden med planavtal, istället för debitering enligt grundprinciper i 4.1.1., där någon av följande omständigheter föreligger:

- Ärende som inte går att definiera enligt någon av grundprinciperna för beräkning av planavgift i avsnitt 4.1.1. Exempelvis i ärenden där det inte går att få fram en objektsfaktor (OF) på grund av att intressenten erhåller annan nytta än möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA eller OPA.
- Ärende där intressenten erhåller möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA eller OPA, men där BTA:n eller OPA:n understiger 300 kvadratmeter.
- Ärende som omfattar områdesbestämmelser.

En grov uppskattning av total tidsåtgång ska göras i samband med tecknande av planavtal i ärenden där tidsersättning ska användas. Det är emellertid faktiskt nedlagd tid som ska erläggas i samband med reglering av planavgiften, vilket innebär att den slutliga planavgiften kan bli både lägre och högre än uppskattningen.

4.1.3 Samordningsvinster

Om kommunen bedömer att det finns samordningsvinster vid planering av flera intressenters angränsande fastigheter i en och samma plan kan samordning äga rum till en reducerad planavgift. Planavgiften multipliceras då med en faktor på 0,8 för respektive intressent.

4.2 Tidpunkter för erläggande av ersättning

Planavgift tas i enlighet med den förväntade planavgiften i planavtalet ut enligt följande princip:

- Planförfarande med granskning
  - Samråd 50 %, granskning 25 % och antagande 25 %.
- Planförfarande utan granskning
  - Samråd 50 % och antagande 50 %.

Om planavgiften som ska erläggas enligt antagen plan är högre än den planavgift som har erlagts eller som ska erläggas enligt förväntad planavgift ska återstående del av planavgiften erläggas vid tidpunkten för antagandet av planen.

Om planavgiften som ska erläggas enligt antagen plan är lägre än den planavgift som har erlagts eller som ska erläggas enligt förväntad planavgift ska skillnaden återbetalas till intressent.

- I ärenden med tidsersättning sker fakturering av nedlagd tid vid följande tidpunkter:
  - Samråd, granskning, antagande och laga kraft.

4.3 Tabeller

4.3.1 Tidsersättning i planskedet vid planavtal

Kategori	Timpris
Handläggare	1 160 kronor per timme

4.3.2 Objektsfaktor (OF) i planskedet vid planavtal

Areal bygggrätt, i kvadratmeter (BTA + OPA)	OF
0–299	Tidsersättning
300–499	14
500–799	20
800–1 199	26
1 200–1 999	36
2 000–2 999	46
3 000–3 999	56
4 000–4 999	64
5 000–5 999	72
6 000–7 999	88
8 000–9 999	100
Från och med 10 000 höjs OF med 2 per 1 000 m ² (exempel OF 10 000 m ² = 102, 11 000 m ² = 104)	

4.3.3 Planfaktor (PF) i planskedet vid planavtal

Åtgärd	PF Ny plan ¹	PF Ändring av plan ²
Detaljplan inklusive program ³	220	100
Detaljplan exklusive program ³	140	60
Områdesbestämmelser	100	-
Införande av fastighetsindelningsbestämmelser i separat ärende	80	40
Ändring av detaljplan genom upphävande av fastighetsindelningsbestämmelser i separat ärende (exempelvis upphävande av tomtindelning)	1 250 om upphävandet berör en (1) fastighet, därefter gäller +165 per tillkommande fastighet.	

¹ Avser all planläggning som innebär att en ny plan tas fram, inom såväl förätningsprojekt som inom mark som tidigare inte har varit planlagd.

² Avser all planläggning som innebär att en ändring av detaljplan (ÄDP) görs.

³ Med program avses gällande planprogram.

4.3.4 Justeringsfaktor (N) i planskedet

N
1,25

4.4 Räkneexempel

I nedanstående räkneexempel har 2022 års nivå av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2 kap. 6–10 §§) om allmän försäkring använts, det vill säga 48 300 kr. Milliprisbasbeloppet blir då 48,3 kr. Observera att vid egna beräkningar måste hänsyn tas till eventuella förändringar av prisbasbeloppet.

Exempel 1

Detaljplan som innebär att en byggrätt på 500 BTA genereras. Detaljplanen avser nybyggnad och det finns inte något gällande planprogram för området.

$$\text{Avgift} = \text{OF} \times \text{PF} \times \text{mPBB} \times \text{N} = 20 \times 140 \times 48,3 \times 1,25 = 169\,050 \text{ kr}$$

Exempel 2

Detaljplan där två olika planuppdrag kan samordnas och där kommunen bedömer att samordningsvinster finns. Detaljplanen innebär för intressent A att en byggrätt på 1 500 BTA genereras och för intressent B att en byggrätt på 2 000 BTA genereras. Detaljplanen avser nybyggnad och det finns ett gällande planprogram för området

$$\text{Avgift, intressent A} = \text{OF} \times \text{PF} \times \text{mPBB} \times \text{N} = 36 \times 220 \times 48,3 \times 1,25 \times 0,8 = 382\,536 \text{ kr}$$

$$\text{Avgift, intressent B} = \text{OF} \times \text{PF} \times \text{mPBB} \times \text{N} = 46 \times 220 \times 48,3 \times 1,25 \times 0,8 = 488\,796 \text{ kr}$$

Exempel 3

Detaljplan som innebär att en byggrätt på 250 BTA genereras. Detaljplanen avser nybyggnad.

$$\text{Avgift} = \text{Tidsersättning} = 1\,160 \text{ kr per timme}$$

Exempel 4

Ändring av detaljplan som innebär att del av utfartsförbud upphävs. Någon byggrätt genereras därmed inte.

Avgift = Tidsersättning = 1 160 kr per timme

Exempel 5

Upphävande av tomtindelningsbestämmelser för två fastigheter inom samma kvarter.

Avgift = mPBB x PF x N = 48,3 * (1 250 + 165) * 1,25 = 85 431 kr

4.5 Planavgift vid avbrytande av planarbete med mera vid beräkning enligt grundprincip i 4.1.1

Om kommunen avbryter planarbetet på grund av omständigheter som intressent inte råder över utgår ingen ersättning till kommunen. Kommunen har då att återbetala eventuell ersättning som har uttagits i samband med samråd och granskning. Intressent ansvarar dock själv för vad denne har bidragit med i planarbetet

Om planarbetet däremot avbryts efter önskemål från intressent eller på grund av omständigheter som intressent råder över gäller istället följande:

- Om planarbetet avbryts innan samrådsförfarande enligt PBL inletts ska intressent erlägga ersättning för kommunens nedlagda tid med belopp i enlighet med den av KF antagna taxan.
- Om planarbetet avbryts efter att samrådsförfarandet inletts men innan granskningsförfarande enligt PBL inletts ska intressent erlägga 50 % av den avtalade ersättningen.
- Om planarbetet avbryts efter att samrådsförfarande inletts och något granskningsförfarande enligt PBL inte är aktuellt ska intressent erlägga 50 % av den avtalade ersättningen.
- Om planarbetet avbryts efter att granskningsförfarande enligt PBL inletts ska intressent erlägga 75 % av den avtalade ersättningen.

Ersättning som ännu inte erlagts vid tidpunkten för när planarbetet avbryts ska då istället erläggas vid tidpunkten för avbrytandet.

Om kommunen antagit plan men planen upphävs efter överklagande och därför inte fått laga kraft har kommunen rätt till ersättning som om planen fått laga kraft.

4.6 Planavgift vid avbrytande av planarbete med mera vid tidsersättning enligt 4.1.2

Om kommunen avbryter planarbetet på grund av omständigheter som intressent inte råder över utgår ingen ersättning till kommunen. Kommunen har då att återbetala eventuell ersättning som har uttagits i samband med samråd och granskning. Intressent ansvarar dock själv för vad denne har bidragit med i planarbetet.

Om planarbetet däremot avbryts efter önskemål från intressent eller på grund av omständigheter som intressenten råder över har denne att erlägga hela den avtalade

ersättningen till kommunen, det vill säga ersättning för kommunens faktiskt nedlagda tid för planarbetet.

Om genomförandeavtal för genomförande av plan inte undertecknas mellan kommunen och intressent inför antagande av planen och planarbetet därför avbryts ska hela ersättningen ändå erläggas, det vill säga ersättning för kommunens faktiskt nedlagda tid för planarbetet. Ersättning som ännu inte erlagts vid tidpunkten för avbrytandet ska då erläggas i samband med att planarbetet avbryts.

Om kommunen antar planen men planen efter överklagande upphävs och upphävandet av detaljplanen får laga kraft ska hela ersättningen erläggas, det vill säga ersättningen för kommunens faktiskt nedlagda tid för planarbetet. Ersättning som ännu inte erlagts vid tidpunkten för när upphävandet av detaljplanen får laga kraft ska då erläggas vid den tidpunkten.

5 Planavgift för beviljade bygglov

Planavgift tas i enlighet med detta avsnitt ut för beviljade bygglov på det sätt som anges i 12 kap. 9 § PBL om inte planavtal tecknats i syfte att täcka plankostnaden. Avgiften utgår vid beviljade bygglov för nybyggnad, tillbyggnad eller annan ändring av byggnad (ändrad användning, fasadändring etcetera) där den fastighet som bygglovet avser har haft nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

5.1 Principer för beräkningar

Grundprinciper

- Principen för beräkning av planavgift som ska tas ut i samband med bygglovsbeslut för en- och tvåbostadshus eller till dem tillhörande komplementbyggnader: $mPBB \times PF \times N$
- Principen för beräkning av planavgift som ska tas ut i samband med bygglovsbeslut för övriga typer av byggnader: $OF \times PF \times mPBB \times N$

Planavgiften tas ut för bygglov som överensstämmer med plan eller i de fall bygglov beviljas med en avvikelse.

Planavgift i bygglovet tas inte ut för:

- Tidsbegränsade bygglov.
- Nybyggnad eller nyanläggande som hanteras i ett separat ärende eller bygglovsbeslut och som omfattar max 25 kvm.
- Tillbyggnad eller annan form av ändring som hanteras i ett separat ärende eller bygglovsbeslut och som omfattar max 25 kvm.
- Ändrad markanvändning i separat ärende om max 25 kvm.

5.2 Tabeller

5.2.1 Objektsfaktor (OF) i bygglovskedet, som i enlighet med 5.1 tillämpas för andra byggnader än en- och tvåbostadshus och till dem tillhörande komplementbyggnader

Areal som bygglovet omfattar, i kvadratmeter (BTA + OPA) ¹	OF
0–24	0
25–49 ²	2
25–49	4
50–129	6
130–199	8
200–299	10
300–499	14
500–799	20
800–1 199	26
1 200–1 999	36
2 000–2 999	46
3 000–3 999	56
4 000–4 999	64
5 000–5 999	72
6 000–7 999	88

8 000–9 999	100
Från och med 10 000 höjs OF med 2 per 1 000 m² (exempel OF 10 000 m ² = 102, 11 000 m ² = 104)	

¹ I ärende om ansökan om bygglov för flera byggnader och där planavgift ska erläggas beräknas planavgiften utifrån byggnadernas sammanlagda area (BTA+OPA).

² Används för åtgärder av enklare karaktär såsom soprum, förråd, skärmtak, små tillbyggnader och dylikt och som hanteras i separata ärenden eller bygglovsbeslut.

5.2.2 Planfaktor (PF) i bygglovskedet

Åtgärd	PF Nybyggnad	PF Ändring ¹ / Tillbyggnad ²
Områdesbestämmelser	100	60
Detaljplan inklusive program ³	220	100
Detaljplan exklusive program ³	140	60
En – och två bostadshus samt komplementbyggnad	100	60

¹ Med ändring avses här ändring av byggnad enligt definitionen i 1 kap. 4 § PBL: *Ändring av en byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningsätt, utseende eller kulturbeskyddade värde.*

² För tillbyggnad som överstiger 50 % av huvudbyggnadens bruttoarea (BTA) tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

³ Med program avses gällande planprogram.

5.2.3 Justeringsfaktor (N) i bygglovskedet

N
1,25

5.3 Räkneexempel

I nedanstående räkneexempel har 2022 års nivå av prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken (2 kap. 6–10 §§) om allmän försäkring använts, det vill säga 48 300 kr. Milliprisbasbeloppet blir då 48,3 kr. Observera att vid egna beräkningar måste hänsyn tas till eventuella förändringar av prisbasbeloppet.

Exempel 1

Nybyggnation av enbostadshus om 120 kvm inom detaljplanelagt område.

$$\text{Avgift} = \text{mPBB} \times \text{PF} \times \text{N} = 48,3 \times 100 \times 1,25 = 6\,038 \text{ kr}$$

Exempel 2

Tillbyggnad av komplementbyggnad med 30 kvm inom detaljplanelagt område.

$$\text{Avgift} = \text{mPBB} \times \text{PF} \times \text{N} = 48,3 \times 60 \times 1,25 = 3\,623 \text{ kr}$$

Exempel 3

Nybyggnad av kontorsbyggnad om 450 kvm inom detaljplanelagt område exklusive planprogram eller fördjupad översiktsplan.

$$\text{Avgift} = \text{OF} \times \text{mPBB} \times \text{PF} \times \text{N} = 14 \times 48,3 \times 140 \times 1,25 = 118\,335 \text{ kr}$$

Exempel 4

Tillbyggnad av flerbostadshus med två inglasade balkonger om 30 kvm totalt, inom detaljplanelagt område exklusive planprogram eller fördjupad översiktsplan. OF-faktor bestäms till 2 utifrån att det är en mindre, enklare konstruktion.

$$\text{Avgift} = \text{OF} \times \text{mPBB} \times \text{PF} \times \text{N} = 2 \times 48,3 \times 60 \times 1,25 = 7\,245 \text{ kr}$$

6 Allmänna regler om kommunala avgifter

I 1 kap 4 § PBL anges att med byggnadsnämnd enligt PBL avses den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt PBL. När det i detta avsnitt 6 redogörs för regleringen i PBL avses med byggnadsnämnd alltså den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt PBL, som bland andra Bygg- och miljönämnden.

6.1 Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 1 kap. 5 § kommunallagen (2017:725), som har följande lydelse:

”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning”.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektorn som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79–80). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

6.2 Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 §, plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § kommunallagen.

”Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”

Självkostnadsprincipen syftar på det totala avgiftsuttaget för en verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Under en längre tid får det totala avgiftsuttaget inte överstiga de totala kostnaderna för verksamheten.

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar med mera. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

6.3 Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § kommunallagen.

”Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.”

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Kommunen får t.ex. inte ta ut andra avgifter av fritidsboende än av permanentboende för samma handläggning. Likställighetsprincipen medger heller ingen inkomstfördelning av verksamhet. Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se prop. 1993/94:188 s. 87 och Petersén m.fl. s. 65–66).

6.4 Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter frånsett vissa speciella undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av 2 kap. 4 § kommunallagen:

”Kommuner och regioner får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.

I 12 kap. 10 § PBL anges att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. (Angående tidpunkt för när uttagande av avgift ska ske, se under Avgiftsbestämning nedan, samt NJA 1974 s. 10).

6.5 Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom Byggnadsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap. PBL. Där anges i 8 § att

Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd,
4. slutsamråd,
5. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
6. upprättande av nybyggnadskartor,
7. framställning av arkivbeständiga handlingar,
8. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41–41 b §§, och
9. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser samt bygglov.

Byggnadsnämnden får ta ut planavgift i bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovspliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Enligt kommunalrättsliga grundsatser står det kommunerna fritt att finansiera sin verksamhet med skattemedel. Kommunerna är därför inte skyldiga att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen. Det är från kommunalrättslig synpunkt också godtagbart att kommunerna bara tar ut avgifter för viss prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, under förutsättning att det finns sakliga skäl för det.

Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s. 351 f.).

7 Administrativa rutiner

7.1 Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det framgår direkt av 12 kap. 10 § PBL att det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktiges beslut kan exempelvis formuleras enligt följande:

Med stöd av 12 kap. 10 § PBL beslutar kommunfullmäktige att anta bilagda taxa för prövning enligt plan- och bygglagen.

Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att ändringar av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras.

Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet (tidigare Basbeloppet) enligt socialförsäkringsbalken (2 kap. 6–10 §§). Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

7.2 Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxan kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i 13 kap. kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövat. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Det bör observeras att kommunens beslut inte behöver få laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

7.3 Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Om beslutanderätten i fråga om avgifter inte delegeras, ligger beslutanderätten kvar hos den ansvariga kommunala nämnden.

Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Kommunen vill betona vikten av att nämndernas delegationsordningar anpassas till gällande regler.

7.3.1 Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

7.3.2 Vad avgiftsbeslut bör innehålla

I linje med det anförda anser kommunen att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i 40–44 §§ förvaltningslagen).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

7.3.3 Avgiftsbestämning

Avgiften och prisbasbelopp beräknas efter den taxa och det prisbasbelopp som gäller vid tecknande av planavtal. I övriga fall såsom prövningar av planbesked eller då planavgift utgår i samband med bygglov beräknas avgiften och prisbasbelopp utifrån den taxa och det prisbasbelopp som gäller när ansökan inkom.

Finner Bygg- och miljönämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Bygg- och miljönämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar Bygg- och miljönämnden om skälig avgift grundad på tidsersättning.

7.3.4 Antagande av taxan

Antagande av taxan beslutas av kommunfullmäktige, detsamma gäller ändring av taxans konstruktion, omfattning och faktorer.

7.3.5 Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.

7.3.6 Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall

Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till Bygg- och miljönämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

Taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen

Beslutad av Kommunfullmäktige, den xx månad 2022, § xx
Taxan träder i kraft den 1 januari 2023.

Dokumentansvarig på politisk nivå: Bygg- och miljönämnden
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningschef

Innehåll

Inledande bestämmelser.....	4
Avgifter för serveringstillstånd.....	4
Avgifter för handel eller servering av folköl.....	5

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Örebro kommuns kostnader för provning och tillsyn enligt alkohollagen. Avgifter tas ut med stöd av 8 kap. 10 § alkohollagen (2010:1622).

2 § Avgiftsskyldig är den som innehar eller ansöker om att få serveringstillstånd enligt 8 kap. 1 § alkohollagen (2010:1622) och den som bedriver handel eller servering av folköl.

3 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Örebro kommun genom dess miljönämnd.

4 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt alkohollagen överklagas.

5 § Miljönämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att utifrån Sveriges kommuner och regioners (SKR) prisindex för kommunal verksamhet (PKV) förändra i denna taxa antagna avgifter. Uppräkningen görs utifrån den version som SKR publicerar i oktober. De uppräknade avgifterna börjar sedan att gälla från och med januari året därpå. Indexet används eftersläpande genom att föregående års procentsats används. Bas månaden för indexuppräkning är oktober månad 2020.

6 § Enligt 40 § förvaltningslagen (2017:900) överklagas Miljönämndens beslut till allmän förvaltningsdomstol.

Avgifter för serveringstillstånd

Ansökningsavgifter

7 § Ansökningsavgiften täcker den genomsnittliga faktiska kostnaden för att handlägga och pröva en ansökan. I ansökningsavgiften ingår tillsynsavgift för ett (1) tillfälle eller en (1) period.

Typ av ansökan	Avgift
Ny ansökan om stadigvarande serveringstillstånd	10 000 kr
Ansökan om ändrat serveringstillstånd	4 000 kr
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten	3 000 kr
Ansökan om tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten i obetydlig omfattning	1 000 kr
Ansökan om tillstånd för tillfällig uteservering	1 000 kr
Ansökan om tillstånd för tillfällig servering till slutet sällskap	1 000 kr
Fristående kunskapsprov	1 500 kr

Tillsynsavgifter

8 § Rörliga tillsynsavgifter för stadigvarande servering, där avgiften avgörs av alkoholförsäljningens årliga omsättning enligt restaurangrapport. 11 § Om restaurangrapport inte inkommer för att uppskatta tillsynsavgift debiteras

Alkoholförsäljningens årliga omsättning	Avgift
Upp till 50 tkr	3 600 kr
Mer än 50 tkr och upp till 250 tkr	6 750 kr
Mer än 250 tkr och upp till 500 tkr	8 100 kr

Mer än 500 tkr och upp till 1 000 tkr	9 000 kr
Mer än 1 000 tkr och upp till 2 000 tkr	11 250 kr
Mer än 2 000 tkr och upp till 3 000 tkr	12 600 kr
Mer än 3 000 tkr och upp till 4 000 tkr	13 500 kr
Mer än 4 000 tkr och upp till 5 000 tkr	14 400 kr
Mer än 5 000 tkr och upp till 6 000 tkr	16 200 kr
Mer än 6 000 tkr	18 000 kr

9 § Fasta tillsynsavgifter för stadigvarande servering, där avgiften avgörs av tillståndstypen.

Typ av tillstånd	Avgift
Tillstånd för stadigvarande servering till slutna sällskap (festvåningar och liknande)	3 000 kr
Tillstånd för servering efter kl. 01.00	3 000 kr
Tillstånd för uteservering	1 500 kr

10 § Fasta tillsynsavgifter för tillfällig servering, där avgiften avgörs av tillståndstypen.

Typ av tillstånd	Avgift
Tillstånd för tillfällig servering till allmänheten	1 000 kr per extra dag/period, högst 7 000 kr
Tillstånd för tillfällig servering till allmänheten, obetydlig omfattning	500 kr per extra dag/period, högst 7 000 kr
Tillstånd för tillfällig servering till slutna sällskap	250 kr per extra dag

Avgifter för handel eller servering av folköl

11 § Anmälningsavgift för försäljning av folköl är 1 020 kronor per anmälan, vilket motsvarar en timmes handläggning.

12 § Timavgift för den som bedriver handel eller servering av folköl ska betalas med 1 020 kronor för varje hel timme, eller 510 kronor för varje hel halvtimme nedlagd handläggningstid.

13 § Timavgift för den som bedriver handel eller servering av folköl tas ut för varje halvtimme nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med andra myndigheter, inspektioner

och kontroller, beredning i övrigt av ärendet, föredragning, beslut, restid och för anmälan om försäljning.

14 § Om den sammanlagda tillsynstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, övrig tillsyn eller annan verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och andra helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet

Dokumentansvarig på politisk nivå: Bygg- och miljönämnden
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningschef

Innehåll

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet.....	4
Inledande bestämmelser.....	4
Timavgift.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgift för registrering	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Årlig kontrollavgift	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål. Fel! Bokmärket är inte definierat.	
Höjning eller nedsättning av avgift.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgift exportkontroll	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgift importkontroll	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgiftens erläggande och verkställighet	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Överklaganden	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Ikraftträdande.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Taxa för offentlig kontroll inom livsmedelsområdet

Beslutad av Kommunfullmäktige den XX månad 20XX, § XX
Taxan gäller från och med den 1 januari 2023.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Örebro kommuns kostnader för offentlig kontroll, och annan offentlig verksamhet enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2009:1424) om kontroll av skyddade beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel och lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lagstiftning, inklusive förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, och de EU-bestämmelser som lagstiftningen kompletterar.

Med livsmedel i denna taxa avses även det som enligt 3 § 2 st. livsmedelslagen jämställs med livsmedel.

Allmänna bestämmelser om avgift

2 § Avgift enligt denna taxa betalas av den aktör vars verksamhet är föremål för nämndens offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen enligt 1 §, om inte annat följer av denna taxa. Med aktör avses varje livsmedelsföretagare, annan verksamhetsutövare och aktör inom ekologisk produktion som åläggs ansvar och skyldigheter enligt regleringen i 1 §.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av att beslut enligt livsmedelslagstiftningen eller enligt lagen om kontroll av ekologisk produktion överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av Bygg- och miljönämnden efter handläggning.

Särskilda bestämmelser om avgifter

5 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs enligt de bestämmelser som avses i 1 § ska en avgift betalas för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §.

I 9–16 §§ finns särskilda bestämmelser om avgift för

1. registrering av anläggningar och verksamheter (9 §)

2. uppföljande kontroll (10 §)
3. utredning av klagomål (11-12 §§)
4. kostnader för korrigerande åtgärder (13 §)
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg (14 §)
6. importkontroll (15 §) samt
7. avgift för inköp under dold identitet (16 §)

Timavgift

- 6 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1230 kronor per timme kontrolltid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen så som inläsning av ärendet, handläggning och beslut, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

- 7 § Nämnden får besluta att ta ut avgifter för planerad kontroll enligt bestämmelserna i 7 a § om årlig avgift eller 7 b § om faktisk kontrolltid.

Nämnden ska fatta beslut om verksamhetens riskklass som ska ligga till grund för årlig avgift (7 a §) eller kontrollintervall för verksamheten (7 b §).

- 7 a § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) som framgår av det riskklassningsbeslut som beslutats av Bygg- och miljönämnden multipliceras med timavgiften.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott.

Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår.

Om en tillämpning av första stycket skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

- 7 b § Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

Kontrollen utförs med det kontrollintervall som föranleds av anläggningens riskklassningsbeslut som fastställs av Bygg- och miljönämnden.

Indexuppräknig

- 8 § Timavgiften i denna taxa är bestämd med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Bygg- och miljönämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja timavgiften med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Avgift för registrering av anläggningar och verksamheter

- 9 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timmes kontrolltid enligt 6 §. Detsamma gäller för den som anmäler en anläggning eller verksamhet som ska registreras enligt regelverket för material i kontakt med livsmedel. Av 1 § 2 st. i taxan framgår att anläggningar för det som enligt livsmedelslagen definieras som livsmedel omfattas av taxan. Avgiftsskyldigheten gäller även den som anmäler registrering av en anläggning med anledning av att den övergått till en ny aktör.

Avgift för uppföljande kontroll

- 10 § För offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad, och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas om kontrollen blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Avgift för utredning av klagomål

- 11 § För utredning av klagomål ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen i de fall där bristande efterlevnad hos aktören kan bekräftas.
- 12 § För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen som utförs efter ett meddelande inom systemet för snabb varning (RASSF) enligt artikel 50 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 §, om det efter det att aktören erhöll meddelandet blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar eller har importerat, producerat, bearbetat, framställt eller distribuerat de varor som omfattas av meddelandet.

Avgift för korrigerande åtgärder

- 13 § För korrigerande åtgärder som blivit nödvändiga efter att bristande efterlevnad har konstaterats i syfte att åtgärda eller förebygga upprepning av den bristande efterlevnaden ska en avgift betalas motsvarande nämndens faktiska utgifter som hänger samman med åtgärden.

Avgift exportkontroll

- 14 § För exportkontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land ska en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt 6 § betalas för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen samt för utfärdande av exportintyg och andra intyg.

Avgiften ska betalas av den aktör som innehar den exportkontrollerade anläggningen.

Avgift importkontroll

- 15 § För kontroll av varor som importeras från ett tredjeland ska en avgift enligt 6 § betalas av den aktör som ansvarar för sändningen, med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen.

För uppföljning av prover som har lett till anmärkning ska en avgift enligt 6 § betalas med ett belopp som motsvarar nämndens nedlagda kontrolltid samt nämndens övriga faktiska utgifter. Avgiften ska betalas av importören, dennes ombud eller den som annars ansvarar för livsmedlen.

Avgift för inköp under dold identitet

16 § För inköp under dold identitet som är nödvändiga för att kontrollera att ett livsmedel uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen ska en avgift motsvarande nämndens faktiska utgifter för köpet betalas.

Om ett inköp under dold identitet utförs som ett led i en klagomålskontroll enligt 11-12 §§ tas avgift enligt första stycket ut endast om bristande efterlevnad kan bekräftas.

Justering av avgift i enskilt fall

17 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Bygg- och miljönämnden i ett enskilt ärende besluta att sänka en avgift enligt denna taxa.

Första stycket gäller dock inte en avgift enligt 10 §. En sådan avgift får endast ändras enligt de förutsättningar som anges i artikel 79.3 förordning (EU) 2017/625.

18 § Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme under ett och samma kalenderår får nämnden besluta att ingen timavgift ska tas ut av aktören under det kalenderåret.

Detsamma gäller andra avgifter enligt denna taxa än timavgift om beloppet i det enskilda fallet är så lågt att det inte är ekonomiskt motiverat att ta ut avgiften.

Avgiftens erläggande

19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Örebro kommun genom dess Bygg- och miljönämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Överklaganden

20 § Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 § 21 Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på ärenden som kommer in från och med denna dag. För ärenden som påbörjats innan denna taxas ikraftträdande tillämpas tidigare gällande taxa.

Avgift enligt 7 b § ska från och med 1 januari 2023 betalas av de verksamheter som enligt gällande riskklassningsbeslut indelats i riskklass 1 – 4.

Avgift enligt 7 b § ska från och med 1 januari 2024 betalas av de verksamheter som enligt gällande riskklassningsbeslut indelats i riskklass 5 – 8

För verksamheter som nyregistrerats efter 1 januari 2023 tillämpas 7 b § oavsett riskklass.

Bestämmelserna i 7 § första stycket och 7 a § upphör att gälla den 1 januari 2024.

Taxa för tillsyn och prövning av tobak, tobaksfria nikotin- produkter och andra liknande produkter

Beslutad av Kommunfullmäktige, den XX månad 202X, § XX
Taxan träder i kraft den 1 januari 2023.

Dokumentansvarig på politisk nivå: Bygg- och miljönämnden
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Förvaltningschef

Innehåll

Inledande bestämmelser.....	4
Avgiftsskyldighet	4
Avgifter för prövning.....	4
Avgifter för tillsyn	4
Timavgifter	5
Verkställighetsfrågor	6

Inledande bestämmelser

1 § Avgift enligt denna taxa betalas för Bygg- och miljönämndens verksamhet enligt

- 8 kap. 1–2 §§ lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och
- 40 § lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.

Avgiftsskyldighet

2 § Avgiftsskyldig är den som

- 1) ansöker om försäljningstillstånd enligt 5 kap. 1 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.
- 2) anmäler försäljning av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare enligt 5 kap. 15 §, lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter.
- 3) anmäler försäljning av tobaksfria nikotinprodukter enligt 17 § lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.
- 4) bedriver anmälnings- eller tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 § och/eller 5 kap. 15 §, lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och/eller 17 § lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.

Avgifter för prövning

3 § Den som ansöker om försäljningstillstånd enligt 5 kap. 1 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter ska betala en avgift för prövning av ansökan enligt nedan.

Ansökan om tillstånd för försäljning av eller partihandel med tobaksvaror	8 160 kronor
Ansökan om tidsbegränsat tillstånd för försäljning av tobaksvaror	4 080 kronor
Anmälan om ändrade ägar- eller bolagsförhållanden	6 630 kronor
Anmälan om förändrat tillstånd	2 040 kronor

Detaljhandelsbolag som söker flera tillstånd

Första ansökan om tillstånd	8 160 kronor
Därefter, per extra ansökan inom ett år	4 080 kronor

4 § Avgift för prövning ska vara betald innan handläggning påbörjas. Avgift tas ut oavsett om tillstånd beviljas, avslås eller upphör att gälla.

Avgifter för tillsyn och anmälan

5 § Anmälningsavgift för försäljning av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare är 1 020 kr per anmälan.

6 § Anmälningsavgift för försäljning av tobaksfria nikotinprodukter är 1 020 kr per anmälan.

7 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

8 § Den som säljer eller bedriver partihandel med tobaksvaror eller liknande produkter, e-cigaretter och/eller tobaksfria nikotinprodukter ska betala en årlig tillsynsavgift enligt nedan.

Tobaksvaror och liknande varor	E-cigaretter och påfyllnadsbehållare	Tobaksfria nikotinprodukter	Årsavgift
✓			5 100 kr
	✓		1 530 kr
		✓	1 530 kr
✓	✓		6 120 kr
✓		✓	6 120 kr
	✓	✓	3 060 kr
✓	✓	✓	7 140 kr

Den som anmäler eller ansöker om tillstånd för försäljning av varor enligt ovan ska betala den årliga avgiften från och med det kalenderår som följer efter tillståndsprövningen eller handläggningen av anmälan.

För eventuell tillsyn som utförs under det kalenderår som tillståndsprövning eller handläggning av anmälan gjorts utgår en avgift baserad på timavgift enligt 10 §.

9 § Den årliga tillsynsavgiften omfattar kalenderår och ska betalas i förväg. Den årliga avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Timavgifter

10 § I de fall extra tillsyn till följd av klagomål eller konstaterade brister, sanktionsprövning eller annan oförutsedd handläggning krävs, samt för eventuell tillsyn under det år som tillstånd utfärdats eller anmälan handlagts, ska verksamheten betala timavgift. Timavgift debiteras i efterhand.

11 § Timavgift ska betalas med 1 020 kronor för varje hel timme, eller 510 kronor för varje hel halvtimme nedlagd handläggningstid.

12 § Timavgift tas ut för varje halvtimme nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med andra myndigheter, inspektioner och kontroller, beredning i övrigt av ärendet, föredragning, beslut samt restid.

Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner och annan tillsyn enligt 10 § som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

13 § Bygg- och miljönämnden får för varje kalenderår besluta att höja fastställd timtaxa med en procentsats som motsvarar de 12 senaste månadernas förändring av konsumentprisindex räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret.

Betalning av avgift

14 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Örebro kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslut om avgift eller på faktura.

Verkställighetsfrågor

15 § Enligt 9 kap. 1 § lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter och enligt 42 § lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter överklagas Bygg- och miljönämndens beslut till allmän förvaltningsdomstol.

Tekniska nämnden

Parkeringsavgifter Conventumgaraget

Sammanfattning

Parkeringsavgiften i Conventumgaraget har inte höjts sedan 2014. I förhållande till övriga centralt placerade garage i Örebro ligger Conventumgaraget avgifter lägst. Därför ses en höjning av avgifterna som nödvändigt av flera skäl, primärt för att det tillkommit kostnader kopplat till säkerheten i garaget, med fler ronderingar av väktare samt investering kopplat till tillträde till garaget, men även på grund av ökade kostnader för renhållning som tillkommit. Ett ytterligare skäl till höjning av avgiften är att bibehålla en sund konkurrens gentemot övriga garage i närområdet samt i staden i stort.

I garaget finns laddplatser, dessa hanteras av extern part och eventuella kostnader för laddning hanteras inte av Tekniska nämnden utan tillkommer separat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2022-06-15

Förslag till beslut

Tekniska förvaltningens förslag till Tekniska nämnden:

- Parkeringsavgiften i Conventumgaraget höjs till 13 kronor per timma dygnet runt. 0–24.

Ärendet

Conventumgaraget har den lägsta avgiften i förhållande till övriga centralt placerade garage enligt analys nedan.

Oscaria garaget	Avgift: 07–22 12kr, övrig tid 8kr (Uthyrning av parkeringsplatser)
Södergaraget	Avgift: 0–24, 1tim 16kr, 1dygn 160kr 7dygn 350kr
Krämarens garaget	Avgift: 0–24, 1tim 25kr, 1dygn 170kr
Citygaraget	Avgift: 0–24 1tim 22kr, 1dygn 220kr
Conventumgaraget	Avgift: 0-24 10 kr/tim

Conventumgaraget hyrs idag av Tekniska förvaltningen av Örebro porten AB och regleras som tomtmark. Årshyra för Tekniska förvaltningen är 2 257 500 kr per år. Driftkostnader uppgår till ca 25 000 kr per år. Intäkter är för 2021, 1 333 666 kr. (Notera viss påverkan av Corona)

Tanken var att Conventumgaraget tillsammans med Oscariagaraget som då förvaltades av Tekniska förvaltningen skulle övergå till Örebro parkering AB enligt beslut i KF. Efter genomförd utredning beslutade Örebro parkering AB att det saknades tillräckliga intäkter för att överta Conventumgaraget. Örebro parkering övertog Oscariagaraget från Tekniska förvaltningen.

Beredning

Ärendet är berett inom parkeringsverksamheten samt lyft inom gata och trafik.

Inkomna synpunkter

Inga synpunkter inkomna.

Konsekvenser

Positiva konsekvenser av en höjning av parkeringsavgiften är ökade intäkter för en i dagsläget kostsam anläggning samt en sund konkurrenssituation.

Negativa konsekvenser kan vara reaktioner från parkerande medborgare vid höjd avgift, men höjningen motiveras utifrån ovanstående analys.

Kommande intäktsökning är svår att analysera i nuläget beroende på beläggning men en intäktsökning är att räkna med. Mer precisa siffror får tas fram efter höjning av taxan och ungefär efter ett år.

Expediering

Fastighetsägare

Ferid Kovacevic
Chef Parkering
Tekniska förvaltningen